

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

Pracoviště orální historie a soudobých dějin

Bc. Jan Solfronk

Historie atletického oddílu LIAZ Jablonec n. N. perspektivou
pamětníků

Diplomová práce

Praha 2016

Bibliografický záznam

SOLFRONK, J. (2016): Historie atletického klubu LIAZ Jablonec n. N. perspektivou pamětníků, Praha: Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií, 89 stran. Vedoucí práce Mgr. et Mgr. Jaroslav Vaňous

Anglický název práce

History of athletic club LIAZ Jablonec n. N. in memories of its participants

Abstrakt

Cílem diplomové práce je přiblížit historii jabloneckého atletického oddílu LIAZ. Atletika, královna sportu, provází lidstvo od pradávna. Kultivovala lidské tělo a mysl a rozvíjela nejen fyzické, ale i psychické vlastnosti člověka. V Jablonci nad Nisou byla atletika pěstována od roku 1947, oddíl tak v roce 2017 oslaví své sedmdesátileté výročí. Tento sport zasáhl mnoho lidí a mládežníků v Jablonci a okolí a postupně se probojoval do čela republikových oddílů. Do Jablonce se kvůli atletice stěhovalo značné množství lidí, závodníků i trenérů. V neposlední řadě zasáhla atletika i mě samotného. Z těchto uvedených důvodů bych rád přiblížil dlouholetou historii tohoto oddílu. Teoretická část práce přibližuje na základě historických a archivních pramenů historii klubu až do dnešní doby, fungování v jeho počátcích, postupný vývoj v úspěšný oddíl, jehož závodníci soutěžili v Extralize, reprezentovali Československou a Českou republiku na významných sportovních akcích, a následný postupný sestup z atletického vrcholu. Výzkumná část práce přibližuje jednotlivé pohledy narátorů a pamětníků na podmínky, které atletům oddíl nabízel, proměnu po roce 1989, náhled na současnou situaci oddílu a názor na budoucnost atletiky v Jablonci nad Nisou.

Abstract

The main goal of this thesis is to show the history of the athletic club LIAZ Jablonec. Athletics as a royal sport has been acknowledged since ancient times. Cultivating human body and mind, and improving not only physical, but also psychical features of man. The beginning of athletics in Jablonec is dated back in 1947. Therefore in 2017, there will be a 70-year anniversary. This sport influenced a lot of people in Jablonec, who made it to the top positions in national statistics. Because of athletics there was a massive migration of people, coaches and athletes to Jablonec. Also I was influenced by athletics. Given these reasons I

have decided to look into this topic. The theoretical part of this thesis sums up the history based on historical sources from the beginning to present day focused on functioning in the early years, development into a successful club, that had athletes in the highest league in Czechoslovakia and represented this country at the main events worldwide, its following downfall from the top ranks. The experimental part of this thesis adds a close up look on the conditions and background this club offered from the perspective of narrators, the change after 1989, their view of the current situation and their opinion about the future development of athletics in Jablonec nad Nisou.

Klíčová slova

Atletika, historie, Jablonec nad Nisou, LIAZ

Key words

Athletics, history, Jablonec nad Nisou, LIAZ

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury, a souhlasím s jejím eventuálním zveřejněním v tištěné nebo elektronické podobě. Práce nebyla použita k získání stejného či jiného titulu.

V Praze dne 23. 4. 2016

.....
Bc. Jan Solfronk

Velice rád bych zde poděkoval všem pamětníkům za jejich vřelost a nadšení a za poskytnuté rozhovory. Bez ochoty informátorů by tato práce nikdy nevznikla. Dále bych velice rád poděkoval Mgr. et Mgr. Jaroslavu Vaňousovi za vedení, odbornou pomoc a rady při psaní této práce.

OBSAH

1. ÚVOD	6
2. CÍL PRÁCE, ZÁKLADNÍ KONCEPCE PRÁCE:	6
3. TEORETICKÁ ČÁST.....	7
3.1. ZAČÁTKY ATLETICKÝCH NADŠENCŮ	7
3.2. PŘÍNOS ATLETICKÉ DRÁHY	9
3.3. ZALOŽENÍ TĚLOVÝCHOVNÉ JEDNOTY LIAZ.....	9
3.4. PRUDKÝ VZESTUP VÝKONNOSTI.....	10
3.5. SEDMDESÁTÁ A OSMDESÁTÁ LÉTA, ZALOŽENÍ STŘEDISKA VRCHOLOVÉHO SPORTU	11
3.6. VRCHOL VÝKONNOSTI.....	13
3.7. DEVADESÁTÁ LÉTA – OBDOBÍ ZMĚN	13
3.8. ZPOMALENÍ DOSAVADNÍHO ROZVOJE.....	14
3.9. JABLONECKÁ ATLETIKA V JEDNOTLIVÝCH LETECH.....	15
4. EMPIRICKÁ ČÁST.....	45
4.1. VÝZKUMNÁ STRATEGIE	45
4.2. TECHNIKA SBĚRU DAT.....	47
4.3. VÝBĚR VZORKU, PROSTŘEDÍ VÝZKUMU:.....	48
4.4. PRÁCE S ROZHOVORY	52
4.4.1. ANALÝZA A INTERPETACE ROZHOVORŮ	53
4.5. HODNOCENÍ KVALITY A ETICKÉ OTÁZKY SPOLEČENSKOVĚDNÍHO A ORÁLNĚ HISTORICKÉHO VÝZKUMU	61
4.6. ANALYTICKÉ POSTUPY A ROZBOR OTÁZEK.....	62
4.6.1. ATLETICKÉ ZAČÁTKY	62
4.6.2. SPORTOVNÍ PODMÍNKY ATLETIKY TJ LIAZ.....	65
4.6.3. ATLETICKÁ SOUSTŘEDĚNÍ, MEZINÁRODNÍ KONTAKT	70
4.6.4. PROMĚNA ODDÍLU LIAZ JABLONEC NAD NISOU PO ROCE 1989, SOUČASNÁ SITUACE A BUDOUCNOST ODDÍLU	76
4.7. JABLONECKÉ ATLETIKA VLASTNÍM POHLEDEM	80
5. ZÁVĚR.....	82
6. PRAMENY A LITERATURA	86
7. PŘÍLOHY	87

1. ÚVOD

Atletika tvoří nedílnou součást mého života. Pocházím ze sportovní rodiny, prarodiče z otcovy strany byli tělocvikáři, otec se závodně věnoval atletice, zejména vytrvalostním běhům, a i mně atletika učarovala. V deseti letech jsem okusil první atletické tréninky a od třinácti jsem se začal atletice věnovat naplno. Trénuji dodnes, i když ne ve svém domovském klubu LIAZ Jablonec, ale v jednom z pražských oddílů.

Téma diplomové práce jsem si vybral proto, že jsem cítil naléhavou potřebu se svému oddílu a atletice obecně odvděčit. To, co mi léta strávená na běžeckém oválu, na technických sektorech, nejen v různých městech naší republiky dala, tvoří neodlučnou součást mého života. Z velké části vytváří to, kdo a co ze mě nyní je. Z tohoto důvodu jsem se rozhodl zmapovat historii jablonecké atletiky. Zjistit, jakým způsobem na ni vzpomínají trenéři, bývalí závodníci nebo rozhodčí. Pokusil jsem se také porovnat stav jablonecké atletiky a výsledky závodníků před „revolučním“ rokem 1989 a po něm. Aby se nejednalo pouze o výpis z jednotlivých ročenek a kronik oddílu LIAZ Jablonec a o práci zabývající se jen statistickými údaji, využil jsem ve své práci metody orální historie, která práci ožíví pomyslnou jiskrou paměti.

2. CÍL PRÁCE, ZÁKLADNÍ KONCEPCE PRÁCE:

Ve své diplomové práci jsem se zabýval historií atletického klubu Liaz v Jablonci nad Nisou a zejména z pohledu pamětníků, přesněji řečeno funkcionářů, trenérů a závodníků (i bývalých), na zmíněný atletický klub. Mým cílem bylo podat dobový a plastický obraz jablonecké atletiky, který by byl tvořen jednak přehledem dat načerpaných z atletických ročenek, kronik, almanachů, popřípadě oblastních periodik či jiných archiválií, jednak tím, co utkvělo v paměti lidí, kteří se aktivně účastnili vytváření atletického klubu Liaz Jablonec tak, jak ho známe nyní. Pokusil jsem se stručně nastínit stěžejní okamžiky Liaz Jablonec, mezi které patří například vybudování unikátní kryté haly, vytvoření sportovního areálu Srnčí důl nebo vznik specializovaného vrcholového střediska pro sportovce světové úrovně sloužícího nejen atletice ale i ostatním sportům.

V druhé části teoretického oddílu jsem na základě dostupných archiválií vybral nejdůležitější informace jednotlivých let od roku 1949. Tato část by měla značnou měrou přiblížit jednotlivé roky jablonecké atletiky. Přiblížit největší úspěchy jednak v soutěžích

družstev, jednak v závodech jednotlivců. Kolik atleti nasbírali individuálních medailí, jak si vedl dorost oproti dospělým kategoriím, nebo zda byli celkově úspěšnější muži či ženy.

V části empirické jsem využil kvalitativních metod získávání dat. Jednak jsem využil techniky zúčastněného pozorování, kdy jsem mezi lety 2003 a 2009 v Jablonci nad Nisou trénoval, závodil a aktivně se účastnil atletického dění, jednak metodu polostrukturovaných a orálněhistorických rozhovorů. Právě rozhovory s pamětníky, lidmi, kteří budovali a budují jabloneckou atletiku, mi pomohly utvořit komplexní náhled na vytyčenou problematiku. Abych pokryl co nejširší rozsah pamětí a názorů na atletický klub LIAZ, oslovoval jsem narátory z řad funkcionářů, kteří klub zakládali, starali se o jeho trvání, organizovali závody a na sklonku 70. let vytvořili špičkové středisko, kde se na velké světové akce připravovala řada předních českých reprezentantů. Dále se mými informátory stali trenéři, kteří velice často v dřívějších letech za klub závodili, a pamatují si proto podmínky, které jim oddíl LIAZ Jablonec zajišťoval. Stejně jako oni i atletiční funkcionáři navíc mohou skvěle porovnat proměnu jablonecké atletiky, která jistě nastala přechodem republiky od socialistického zřízení ke zřízení demokratickému. Nakonec jsem přidal i vlastní náhled na jabloneckou atletiku. Mezi lety 2003 a 2010 jsem totiž aktivně sportoval a závodil za LIAZ Jablonec. Mohu tedy z vlastní zkušenosti posoudit, jak jablonecká atletika v tomto časovém rozmezí vypadala, jaké byly její přednosti nebo nedostatky

3. TEORETICKÁ ČÁST

3.1. ZAČÁTKY ATLETICKÝCH NADŠENCŮ

Historie nejen jablonecké, ale i české atletiky sahá mnohem, dále než by kohokoli napadlo (první zmínky o běžeckých závodech přináší opat Petr Žitavský hovořící o závodech uskutečněných po korunovaci Krále Václava II. 2.června 1297).¹ Já však začnu až rokem 1947, kdy se po odsunu Němců začali z vnitrozemí do pohraničí stěhovat noví lidé. Brzy se objevila intenzivní potřeba sportovního vyžití. Několik jedinců se začalo zabývat otázkou, jak v této oblasti pěstovat atletiku. Začátky byly opravdu velmi skromné. Skupina nadšenců se scházela na dvoře sokolovny nebo na vytyčeném plácku ve Smetanově ulici. O rok později se skupina začala scházet v prostorách nevyužívaného koupaliště, kolem kterého vedla vyšlapaná cesta. *„Takže když přišel do Jablonce (Václav Poláček), bylo tady pár ještě nějakých nadšenců, běhali kolem Novoveského koupaliště a tak tam různě, skákali a různě*

¹ ŠIMON, J., JIRKA, J – Atletika, Karolinum, Praha 1997, str. 8

*sportovali...*² V rohu koupaliště bylo možné umístit vrhačský kruh na kouli a disk, odhodištěm pak byla louka asi třicet na třicet metrů. Postupně vznikla i doskočiště na skok daleký, skok vysoký, skok o tyči a trojskok. Šlo o díru čtyři na dva metry vyplněnou pískem. Oštěp se házel přes potok na vedlejší louku. Velkou výhrou pro tehdejší nadšence byla malá dřevěná bouda, která sloužila jako šatna, skladiště, kancelář a klubovna.³ Dnes si jen těžko dokážeme představit, že na tomto stadionu se dokonce uspořádaly krajské přebory mužů a žen. Píle atletů, mezi které patřili Arnošt Fučík, Zdeněk Kysela, Miroslav Lončák, Bořivoj Dufek, Václav Poláček a další, vedla k založení vlastního oddílu. To se odehrálo 2. března 1949. „Pro krásu a radost nejčistší, kterou nám všem atletika dává, pro krásu a ušlechtilou dravost a průbojnost zdatného mládí, pro užitek, který mladým tělům a duším přináší, vyznáváme horoucně i touto ročenkou svoji lásku k milované královně sportů – lehké atletice – a slibujeme svou lásku osvědčiti skutky v příštím roce.“⁴ Historicky prvním předsedou byl zvolen Miroslav Lončák, jednatelem Arnošt Fučík. Nově vzniklý oddíl se přihlásil do tělovýchovné jednoty Sokol. Počátky jablonecké atletiky odpovídaly i dané době. Nejen kvůli poválečnému období, ale i kvůli změně režimu republiky nebyla existence velký podniků a sportovních oddílů, natož pak nově vzniklé jablonecké atletiky jistá. Z tohoto důvodu tělovýchovná jednota velice často měnila svůj název. Byla závislá na dotacích nově vznikajících podniků, které byly ochotny atletický oddíl sponzorovat. Roku 1950 šlo o družstvo Jednota, proto byl přijat název Sokol Jednota Jablonec nad Nisou. Začátkem padesátých let začal oddíl sbírat první úspěchy. Richard Vacek obsadil 2. místo na Mistrovství ČSR dorostu ve skoku vysokém, Eva Kučerová zvítězila v běhu na 100 metrů a reprezentovala republiku i v zahraničí. Město zbystřilo. Atletická základna začala nabírat nové členy a obecně se tento sport začal těšit veliké oblibě. Městská rada proto rozhodla vybudovat atletickou dráhu v prostoru fotbalového hřiště na Střelnici. Celé město se dobrovolně účastnilo výstavby nového atletického areálu, který byl slavnostně otevřen 16. června 1951. Zlatým hřebem dne byl start olympijského vítěze Emila Zátopka. Otevření nového stadionu šlo ruku v ruce se zvýšením intenzity trenérské, organizačské práce i přípravy sportovců na závody.

3.2. PŘÍNOS ATLETICKÉ DRÁHY

² Rozhovor s Evou Mikulovou 5:00

³ 50 let jablonecké atletiky, 1997

⁴ Ročenka jabloneckých atletů 1949

Jak již bylo řečeno, těšila se atletika na Jablonecku čím dál větší popularitě. Horší to bylo s financováním oddílu. Členové si sami museli kupovat vybavení, dresy, tretry nebo platit cestovní výlohy. Jediné financování zajišťovaly podniky, podle kterých se oddíl téměř s roční pravidelností přejmenovával (Sokol Jablonec – 1948, Sokol Jednota - 1951, Sokol Preciosa - 1952, Jiskra bižuterie - 1953...).⁵ Tímto způsobem si mohl nový atletický oddíl pyšníci se regulérním stadionem dovolit pořádat mnohé mítinky, přičemž některé byly velice lákavé. Roku 1953 uspořádal oddíl závody za účasti Emila Zátopka a olympijské vítězky Dany Zátopkové. Na těchto mítincích padala spousta československých rekordů nejen v dospělých kategoriích, ale i v kategoriích mládežnických. Oddíl se začal rozrůstat, výsledky na sebe nenechaly dlouho čekat a během padesátých let byl klub téměř bez přestávky přeborníkem kraje. Družstvo mužů se dokonce roku 1956 dostalo do druhé ligy, družstvo žen o rok později. V roce 1962 muži v druhé lize zvítězili. Zajímavostí je, že od tohoto roku začal František Sejkora po vzoru amerického kladiváře Harolda Conollyho posilovat a házet s šestnácti-kilovým břemenem. Disciplínu začal propagovat a velice brzy se soutěž v této disciplíně rozšířila do celého Československa a následně i do Evropy.

3.3. ZALOŽENÍ TĚLOVÝCHOVNÉ JEDNOTY LIAZ

Šedesátá léta jsou obdobím velkých změn. Roku 1964 jablonečtí atleti spolu s fotbalisty vystoupili z tělovýchovné jednoty Jiskra Jablonecká bižuterie. Po mnohých jednáních s ústředním vedením národního podniku LIAZ a se souhlasem okresních politických orgánů založili novou tělovýchovnou jednotu LIAZ Jablonec nad Nisou.⁶ Pod záštitou velkého a prosperujícího národního podniku chtěla nová tělovýchovná jednota a její progresivní vedení dostat jabloneckou atletiku a fotbal na špici československého sportu. Do funkce předsedy jednoty byl zvolen Václav Poláček, který svým inovativním plánem položil základy prosperujícího atletického klubu. Byl vytvořen dlouhodobý plán pro rozvoj oddílu, zvýšení jeho výkonnosti a konstantní rozvoj jablonecké atletiky. Projekt se dařilo realizovat. Vytvářely se materiální podmínky, které zahrnovaly nejen přestavbu stadionu, ale i zřízení tréninkových prostor v přírodním prostředí, řešení tréninkového zázemí pro zimní sezonu, souvislé navyšování počtu závodníků všech věkových kategorií, profesionálních trenérů specializovaných na jednotlivé disciplíny, trenérů pro dlouhodobou přípravu mládeže, funkcionářů a rozhodčích. Současně se projekt intenzivně zabýval navazováním

⁵ JIRKA, J – Malá encyklopedie atletiky, Olympia, Praha 1990

⁶ 60 let jablonecké atletiky, 2007

mezinárodních kontaktů, pořádáním mezistátních a mezinárodních závodů, a zejména zajišťováním dostatečných zdrojů pro úspěšné financování vytyčených záměrů.

Aby se v Jablonci mohly pořádat závody mezinárodního charakteru, musel se vybudovat moderní stadion splňující přísná evropská kritéria, tedy šest drah a kvalitní sektory pro technické disciplíny. To znamenalo celý stávající stadion o něco posunout, nechat upravit terén, zbourat tribunu a jabloneckou raritu – malý skokanský můstek pro skoky do třiceti pěti metrů. Další důležitou otázkou byla koncepce zimní přípravy. Bylo běžné, že zimy trvaly pět měsíců, během kterých napadlo přes tři metry sněhu. Fotbalová utkání často začínala již začátkem března, takže se všechen sníh z hřiště odhrnul na atletickou dráhu, která tak byla nepoužitelná na další měsíce. Z tohoto důvodu bylo rozhodnuto postavit atletům vlastní halu na zimní přípravu. Problém byl, že neexistovala žádná předloha, žádná inspirace, podle které by bylo možné halu vybudovat. Ve Spojených státech se halové závody konaly, nicméně ovál a sektory byly provizorně vystavěny na zimních stadionech nebo ve víceúčelových sportovních halách a po ukončení sezóny byly opět rozebrány. Nakonec se předsednictvo oddílu rozhodlo pro realizaci vlastního nápadu. Bylo nutné obětovat bývalou puškovou střelnici ještě z dob rakousko-uherské monarchie a na jejím místě se začalo budovat. Základ haly tvořila „tělocvična“ o rozměrech padesát na dvacet čtyři na jedenáct metrů, kam se umístily sektory na technické disciplíny, a na tuto halu byla připojena rovinka o šesti drahách dlouhá sto metrů. Šlo o první atletickou halu v Evropě a vůbec celosvětový unikát.

Období mezi lety 1965 a 1967 bylo zasvěceno přestavbě a modernizaci atletického stadionu a zázemí královny sportu. Tréninky závodníků musely být přesunuty do areálu v Břízkách, což šlo ruku v ruce se zhoršením výkonnosti oddílu. Družstvo mužů sestoupilo z druhé ligy, ženy se naštěstí udržely. Úspěchy měly mladší dorostenky, které roku 1965 byly stříbrné na Mistrovství republiky družstev, o rok později přivezly dokonce zlaté medaile a první tituly mistrů republiky v soutěžích družstev.

3.4. PRUDKÝ VZESTUP VÝKONNOSTI

Po bojových podmínkách, které panovaly od poloviny šedesátých let důsledkem stavebních prací, modernizací atletického areálu a především výstavby nové atletické haly, se začíná atletika na Jablonecku opět vzpamatovávat a vracet na původní kurz úspěšného klubu. Možnost trénovat v hale byla oproti jiným klubům v republice obrovská výhoda. Z tohoto důvodu se do jablonce sjížděla nejen celá česká reprezentace, ale i ostatní československé atletické oddíly. Zpráva o možnosti trénovat během zimy se nesla celou Evropou. Netrvalo

dlouho a do Jablonce přijížděli na soustředění i kluby z okolní Evropy, dokonce severní Afriky. Navíc se pokračovalo ve vytyčeném projektu, kdy byly vytvořeny jednotlivé sektory v areálu Srnčí důl, aby měli specializovaní sportovci dostatek místa a mohli nerušeně trénovat svou atletickou disciplínu. Součástí areálu byl také okruh o délce jednoho kilometru, určený pro vytrvalce.

Nový stadion s halou značně oživil atletický život. Do řad organizátorů a funkcionářů se dobrovolně hlásily desítky lidí a tuto činnost vykonávali často zcela zdarma. Zintenzivnil se nábor dětí do atletických přípravků a začala se vychovávat nová éra atletické generace.

Hala byla primárně určena pro trénink. Avšak nejen atletická veřejnost velice brzy začala volat po konání závodů a utkání. Proto se již během prvního roku, co hala stála, několik závodů uspořádalo. Oddíl se zhostil role pořadatele okresních krajských republikových i mezinárodních mítinků od žákovských po dospělé kategorie. Téměř světovou událostí bylo pořádání závodů v běhu na sto metrů a sto deset metrů překážek. Roku 1967 uspořádal oddíl juniorské Mistrovství republiky a roku 1968 seniorské. O rok později proběhlo také mezistátní utkání Česko-Švédsko dorostenecké kategorie, LIAZ se účastnil zájezdu na utkání Evropa-Amerika do Stuttgartu a měsíční soustředění do Alžírsko. Během tohoto období bylo překonáno několik halových světových rekordů (Milan Kotlík, Vlasta Přikrylová vyrovnala roku 1968 světový rekord na padesát metrů překážek, Helena Fibingerová, která drží halový světový rekord ve vrhu koulí dodnes). Atletikou, zejména halovou, žilo celé město Jablonec. Zde se odehrávalo veškeré atletické dění. Závody se těšily obrovské popularitě. Výsledky několikaleté přestavby areálu a zlepšení podmínek na sebe nenechaly dlouho čekat. Bylo překonáno několik dorosteneckých rekordů, Jiří Čeřovský vytvořil dorostenecký světový rekord na sto deset metrů překážek. Družstvo žen postoupilo do první ligy roku 1968. Během tohoto období nasbírali závodníci 59 titulů mistra ČSSR a 55 titulů mistra ČSR⁷. Celkově se LIAZ několikrát umístil na třetím místě v republice.

3.5. SEDMDESÁTÁ A OSMDESÁTÁ LÉTA, ZALOŽENÍ STŘEDISKA VRCHOLOVÉHO SPORTU

Největším úspěchem let sedmdesátých bylo zřízení Střediska vrcholového sportu. Tato centra vznikala pouze v místech, kde byly příznivé sportovní podmínky, a kde se soustředilo množství závodníků, kteří by mohli mít ambice a výkonnost světové úrovně. Podobná

⁷ 60 let jablonecké atletiky

střediska byla jen v Praze, Brně, Bratislavě, Košicích a Plzni. Neustále stoupala kvalita a počet trenérů jablonecké atletiky, které se přímo úměrně odrážely na úspěších závodníků. Roku 1976 vybojovali atleti dvanáct republikových prvenství, stejný počet reprezentoval republiku i v zahraničí. Navíc se rok od roku zkvalitňovaly pořádané mítinky, takže se z Jablonce stal pojem. Závodili zde nejen České, ale i světové špičky tehdejší doby. Protože byla vybrána jako pořadatel Mistrovství Evropy v roce 1978 Praha, Rozhodl se jablonecký oddíl pro další inovace, aby byli atleti na nadcházející sportovní svátek skvěle připraveni. Hala byla upravena tak, aby plně vyhovovala přípravě československých reprezentantů. Byla rekonstruována, technické sektory v ní byly zdvojeny, bylo zároveň vybudováno moderní rehabilitační středisko včetně plaveckého bazénu. Do užší přípravy na Mistrovství Evropy v Praze bylo vybráno sedmnáct atletů LIAZu Jablonec, osm jich nakonec startovalo.⁸ Největšího úspěchu na zmíněném Mistrovství dosáhl Karel Kolář za stříbrnou medaili (vytvořil i nový československý rekord) a dovedl štafetu 4x400 k bronzové medaili. Během stejného roku získali jablonečtí atleti dvacet titulů mistra republiky.

Atletický oddíl LIAZ se obecně věnoval především tréninku žactva a mládežnických kategorií. Avšak „komplexní zabezpečení tréninkového procesu všech věkových kategorií přinášelo každý rok mnoho hodnotných úspěchů“⁹. LIAZ se pravidelně umisťoval na předních příčkách celostátní ligy, závodníci získávali přes deset titulů přeborníka republiky a většinou podobný počet i reprezentoval na zahraničních akcích. Konec sedmdesátých let patřil zejména Karlu Kolářovi, který se 1979 stal mistrem Evropy ve Vídni a časem 46,21 vytvořil nový světový rekord v hale. O rok později byl v německé Sindelfingnu stříbrný a startoval také na olympijských hrách v Moskvě. V roce 1982 se LIAZ dostal na třetí místo souhrnného hodnocení oddílů. Před Jabloncem byla už jen VŠ Praha, za který závodili nejlepší studenti, atleti z republiky a stejně tak Slavia PF Banská Bystrica. Na podzim byl zvolen do funkce předsedy celostátní komise vrcholové atletiky Miloš Dajbych, původní předseda trenérské rady v Jablonci. Následující rok, tedy 1983 se po diskuzích s ministerstvem školství v Jablonci nad Nisou založilo sportovní gymnázium.¹⁰ Unikátem gymnázia bylo, že se jednalo o jediné, které bylo mimo krajské město. Největší světovou událostí bylo pokoření světového rekordu v hale na mítinku Jablonecká hala. Jarmila Kratochvílová zaběhla skvělých 1:58:33.

⁸ Jednalo se o Karla Koláře (400 metrů), Miladu Karbanovou (skok vysoký), Hanu Slámovou (400 metrů překážek) Danu Wildovou (400 metrů překážek), Helenu Ledvinovou (3000 metrů), Boženu Sudickou (3000 metrů), Antonína Hadingera (skok o tyči), Jiřího Čerovského (110 metrů překážek).

⁹ 60 let jablonecké atletiky

¹⁰ Gymnázium Dr. Randy

3.6. VRCHOL VÝKONNOSTI

Konec osmdesátých let byl pro jabloneckou atletiku velice plodný. Výtečně totiž fungovala spolupráce mezi jednotlivými institucemi, které jablonecká atletika vytvořila. Šlo zejména o spolupráci se Střediskem vrcholového sportu, sportovním gymnáziem a třídami se sportovním zaměřením na Základní škole na Žižkově vrchu. Z výše uvedeného vyplývá, že se LIAZ Jablonec zaměřoval primárně na přípravu atletické mládeže. Podmínky však blahodárně přispívaly i ke skvělým výkonům dospělých. Muži i ženy obsazovali přední příčky v Extralize družstev, pravidelně si vozilo několik desítek titulů mistra republiky, oddíl sbíral úspěchy i na větších mezinárodních závodech. Roku 1985 se konalo první Mistrovství světa v hale, kde skvělé čtvrté umístění obsadila Dana Vavřáčová, Alena Bulířová skončila na halovém Mistrovství Evropy v Athénách druhá. Následující halové Mistrovství Evropy v Budapešti roku 1988 se také neobešlo bez jabloneckých atletů. Účastnili se rovnou čtyři – Jan Kraus, Alena Bulířová, Jitka Tesárková a Dana Vavřáčová (ta získala stříbrnou medaili v chůzi na 3000 metrů). Jitka Tesárková vytvořila československý rekord na stovce překážek. Čas 13:35 byl rekordem celých dvanáct let. Československý rekord vytvořila také Dana Wildová na čtyři sta metrů překážek časem 56:66. Závodníci v této pětiletce získali sto osmnáct titulů mistra republiky, tři sta osm medailí z republikových šampionátů a zaznamenali dvě stě čtyřicet tři startů v reprezentaci.¹¹

3.7. DEVADESÁTÁ LÉTA – OBDOBÍ ZMĚN

Začátek devadesátých let se nesl v duchu změn, kterými neprocházela jen jablonecká atletika, nýbrž celá československá společnost. Velkým mínusem těchto změn bylo, krom jiného, celoplošné rušení Středisek vrcholových sportů. Ani jablonecké to bohužel neminulo. Zmíněné rušení s sebou přineslo zúžení pracovních míst pro profesionální trenéry, atletiční funkcionáři a dobrovolní trenéři se postupně přesouvali od sportovní činnosti do sféry soukromého podnikání. Oddíl jako takový převzala městská správa, která jej také začala financovat. I tak se podařilo vyjednat nový povrch atletické dráhy, který financoval VV ČSTV a Jablonex. Na novém exkluzivním stadionu se špičkovým povrchem LIAZ velice brzy uspořádal mezinárodní závody Československo versus Anglie versus Polsko a roku 1992 poslední federální mistrovství dospělých kategorií. I během devadesátých let sklízel oddíl LIAZ Jablonec skvělá umístění. Stálice Dana Vavřáčová obsadila na Mistrovství Evropy

¹¹ 60 let jablonecké atletiky

v Glasgow čtvrté místo, na juniorském Mistrovství světa v Soulu se Tomáš Janků ve skoku vysokém umístil sedmý. Seniorské kategorie ozdobily stříbrná medaile Antonína Hadingera a bronzová Milana Mikuly z veteránského Mistrovství světa v Sogne. Progres zaznamenal i Tomáš Janků, který o dva roky později skončil bronzový. Rok 1993 byl významný i z jiné stránky. Za oddílové barvy začal závodit nejlepší český oštěpař Jan Železný. Ten oddíl přivezl bronzovou medaili z Mistrovství Evropy v Helsinkách (1994), družstvo juniorek postoupilo do Pohárů mistrů evropských zemí, kde holky zvítězily ve skupině B a Česká republika tak mohla postoupit do skupiny A. V tomto roce oddíl uspořádal i oštěpařské závody „Jablonecký oštěp“, kde se představili přední světoví oštěpaři a ve velké konkurenci se z prvenství nakonec radoval právě Jan Železný. Na Mistrovství světa ve švédském Goteborgu Jan Železný získal zlato, vyhrál také Grand Prix v oštěpařské soutěži a v celkovém součtu Grand Prix se umístil na druhém místě. Za LIAZ Jablonec začala také závodit světová rekordmanka Anna Birjuková z Ruska. Na Mistrovství Evropy v Helsinkách zvítězila a v témž roce vyhrála také individuální Grand Prix v trojskoku a v konečném součtu i celkovou soutěž.¹²

3.8. ZPOMALENÍ DOSAVADNÍHO ROZVOJE

Postupem devadesátých let se tempo jablonecké atletiky začalo snižovat. Do oddílu jednak neplynuly velké státní dotace určené pro rozvoj sportu, své vykonal i odchod profesionálních trenérů do sféry podnikání a služeb. Jablonecké atletice neprospělo ani založení vlastního oddílu při sportovním gymnáziu, které bylo odsouhlaseno školními trenéry po projednání s ředitelem. V návaznosti na tuto událost se osamostatnily i sportovní třídy při Základní škole na Žižkově vrchu. LIAZ jablonec procházel těžkým obdobím. Zažíval velký úbytek ve všech sférách. Trenéři a funkcionáři odcházeli za jinou prací, děti a mládež se rozměnila mezi oddíl, sportovní gymnázium a základní školu. Jablonecká atletika přesto stále závodí v celorepublikové lize a muži získávají roku 1993 bronz, ženy dokonce stříbro. Obě družstva v 1. lize. Historickým úspěchem bylo vybojování stříbrných medailí v Extralize, která byla přejmenována z první ligy. Druzí byli jak muži, tak ženy. Jablonecká atletika byla stále schopna postavit až tři družstva do jednotlivých soutěží. Velice se dařilo roku 1995. Muži byli v Extralize opět druzí, ženy braly bronzové medaile. Běčková družstva byla druhá v první lize. Přes všechny nešvary dokázal LIAZ poslat zástupce na olympijské hry do Atlanty. Tomáše Janků ve skoku vysokém a Miroslava Mence ve vrhu koulí. Vzepětí

¹² 50 let jablonecké atletiky

z posledních sil přinesl rok 1998. V běhu do vrchu se mistryní světa stala Dita Hebelková, Jan Janků obsadil čtvrté místo na halovém Mistrovství Evropy. Na světový šampionát do Athén se probojovali Miroslav Menc a Vladimír Maška. Reprezentovala i Pavla Hamáčková ve skoku o tyči a Antonín Hadinger se stal mistrem světa ve skoku o tyči, když zvítězil v Durbanu. Družstvo žen získalo stříbrné medaile v extraligové soutěži, dorostenci se stali mistry republiky v soutěži klubů. O rok později byl jako první Čech v kladivářském finále na Mistrovství Evropy Vladimír Maška. Zde také vytvořil dosud platný český rekord 81,28 m. Na olympiádě v Sydney obsadil kladivář Vladimír Maška 8. místo.

Začátek nového tisíciletí se nesl v duchu přestaveb a rekonstrukcí. Roku 2004 byl otevřen nový atletický stadion na místě původního škvárového hřiště z navážky. Fotbalistům tak vlastní stadion zůstal a mohl se též modernizovat. O dva roky později došlo i na chátrající atletickou halu. Ta byla komplexně renovována, došlo k rozšíření haly, na kterou původně navazoval tunel. Ten byl tím pádem zrušen úplně. Byl položen nový povrch, proběhla rekonstrukce sociálních zařízení. Přestavba však sebou přinesla i negativa. Alespoň podle mého názoru byla chyba sloučit dva dálkařské sektory v jeden velký, stejně tak sektory pro vrh koulí. Úplně zmizela síť, určená pro trénink disku a oštěpu a nově vybudované zatáčky příliš nevyhovují sprinterům a rychlejším běžcům. Rekonstrukce haly byla dokončena na podzim 2007. Na druhou stranu je třeba podotknout a ocenit snahu města vytvářet nové a zlepšovat stávající podmínky jabloneckých atletů. Došlo k částečnému obnovení bývalého zázemí střediska vrcholového sportu, byla zprovozněna sauna a zchlazovací bazének. Úspěchy jabloneckých atletů se „zcvrkly“ na úspěchy mládežnických kategorií, tedy žactva, dorostu a juniorů. Rok co rok vybojují tyto mladší kategorie několik titulů mistrů republiky, skvěle si vedou v soutěžích družstev a velice často reprezentují republiku na mezinárodních utkáních. Družstva mužů a žen sestoupila na přelomu tisíciletí z Extraligy do první ligy.

3.9. JABLONECKÁ ATLETIKA V JEDNOTLIVÝCH LETECH

V následujícím oddílu jsem se pokusil analyzovat LIAZ Jablonec za pomoci oddílových atletických ročenek, krajských výkonnostních ročenek a kronik. Abych mohl data tímto způsobem získaná porovnat, zaměřil jsem se jen na nejdůležitější prvky, mezi které patřila medailová umístění na Mistrovstvích republiky, úspěchy družstev, počet uspořádaných sportovních podniků nebo výjezdy do zahraničí. Na konci této části by mělo být zřetelné, který z roků fungování jablonecké atletiky byl nejúspěšnější a který naopak nejméně.

Rok 1949:

„Rok 1949 byl rokem zrození, růstu, rozmachu a prvních úspěchů jablonecké atletiky.“¹³ Atleti uspořádali také několik klubových a meziklubových závodů avšak na cizím hřišti, protože regulérní stadion se teprve připravoval. Závodníci získali několik titulů přeborníků kraje, v jednom případě klub zaznamenal reprezentační start.¹⁴

Rok 1950:

Jablonečtí atleti zaznamenali mnoho úspěchů, avšak stále se potýkali s problémy. Největším byl nedostatek peněz pro atlety, kteří často cestovali za závody. Tento problém by se měl vyřešit vstupem Sokola Jablonec do družstevního Sokola Jednota. Tím by se měla vyřešit i problematika dokončení lehkooatletického stadionu v areálu Střelnice. Klub se také potýkal s nedostatkem rozhodčích. Atletická základna se ale přes všechno rozrostla, atleti získali třicet tři Tyršových odznaků zdatnosti, atleti se stali přeborníci Libereckého kraje v kategorii mužů a žen. Výškař Vacek byl vybrán k reprezentaci ČSR.¹⁵

Rok 1951:

Tento rok byla dokončena výstavba stadionu, která přinesla i velké rozšíření členské základny. Šestnáctého června se ku příležitosti otevření stadionu uspořádali závody, na které dorazil světový rekordman Emil Zátopek. Muži i ženy byli první v kraji v soutěži družstev, bylo zaznamenáno vítězství na krajských přeborech mužů a žen v Jilemnici, bylo překonáno osmdesát devět oddílových rekordů.¹⁶

Rok 1952

V tomto roce měl oddíl patnáct přeborníků libereckého kraje. Družstvo mužů a žen se rovněž stalo přeborníkem kraje. Klub zaznamenal také páté místo na Mistrovství ČSR (Věra Poměšilová v běhu na 800 metrů). Bylo překonáno dvanáct krajských rekordů a osmdesát pět oddílových rekordů. Spotřební družstvo Jednota, za které klub závodil, bylo rozpuštěno. Novým partnerem se stal Sokol Preciosa Jablonec n.N. za kterého bude klub nadále závodit.¹⁷

Rok 1953:

¹³ Ročenka jabloneckých atletů 1949, str. 2

¹⁴ Ročenka Jabloneckých atletů 1949

¹⁵ Ročenka 1950, jabloneckých atletů Sokola Jednota Jablonce n. N.

¹⁶ Ročenka 1951, lehkých atletů Sokola Jednota Jablonce n. N.

¹⁷ Ročenka lehkých atletů Sokola Jednota Jablonec 1952

Nejen československá, ale i jablonecká atletika zaznamenává trvalá růst. Svědčí o tom i překonání dvou a vyrovnání tří československých rekordů. Přeborníkem ČSR se stal Jiří Beneš v hodu oštěpem, pět závodníků bylo jmenováno k reprezentaci republiky. Ženy se staly přebornicemi kraje v soutěži družstev, o mužích ještě není rozhodnuto, ale jablonečtí mají velké naděje. Atleti dále získali čtvrté místo ve skoku vysokém žen (Eva Poláčková), čtvrté místo žen v celostátním lehkootletickém poháru, osmé a deváté místo na Mistrovství ČSR v běhu na 3000 metrů překážek (Poláček, Hanyš). Klub opět registruje vzrůstající počet lidí, kteří mají zájem o atletiku a rozšiřuje se tak základna jabloneckých atletů.¹⁸

Rok 1954:

Již šestým rokem se atletika v Jablonci zlepšuje. Oddíl pořádá nejen okresní a krajské, ale i velké mítinky, na kterých závodí přední čeští atleti. Největších úspěchů dosáhla Jaromíra Hofmanová, která zvítězila na Mistrovství ČSR ve skoku dalekém. Arnošt Hanyš vyhrál silniční běh Běchovice, Slávek Havel překonal čsl.rekord v běhu na 90 metrů překážek v kategorii mladšího dorostu. Družstvo mužů, žen a dorostu zvítězilo v krajském přeboru.¹⁹

Rok 1955:

Jablonecká atletika nadále kvete, muži, ženy i dorost opět zvítězil v krajském přeboru družstev. Družstvo mužů a družstvo žen skončila na třetím místě v oblastním poháru. Oddíl má silnou základnu druhé výkonnostní kategorie a pouze čtyři první výkonnostní kategorie. Jde zejména o kladiváře, kteří drží šesté, dvanácté a čtrnácté místo v tabulkách ČSR. Na přeborech ČSR oddíl získal dvě stříbrné a tři bronzové medaile.²⁰

Rok 1956:

¹⁸ Ročenka 1953. Lehkootletický oddíl Jiskra Jablonec n.N.

¹⁹ Ročenka 1954 lehkých atletů Jiskra Jablonec nad Nisou.

²⁰ Ročenka 1955 lehkých atletů Jiskra Jablonec nad Nisou str. 15

Muži, ženy a dorostenci zvítězili v krajských přeborech družstev, přičemž muži byli zařazeni do celostátní soutěže, do druhé ligy, ve které se tým mužů udržel. Navázalo se spojení s polskými atlety ve Wroclavi. Oddíl uskutečnil třicet tři závodů.²¹

Rok 1957:

Družstvo žen si vybojovalo účast ve druhé lize, muži ve druhé lize skončili šestí. Dorostenecká družstva zvítězila v kraji. František Vlášek se stal přeborníkem ČSR v běhu na 1500 metrů, jeho výkon se zároveň stal novým československým rekordem. Oddíl uskutečnil třicet čtyři závodů.²²

Rok 1958:

Ženy během tohoto roku skončily na čtvrtém místě ve druhé lize, muži byli pátí. Dorostenci tento rok zaostávali, protože nejlepší závodníci startovali za družstva mužů a žen. Závodníci během tohoto roku překonali tři československé rekordy, Dana Šafránková reprezentovala ČSR v běhu na 800 metrů, Haida Molzerová zvítězila na přeborech ČSR.²³

Rok 1959:

Muži a ženy bojovali o udržení v druhé lize. Zatímco muži se ve své soutěži udrželi, ženy se propadly. Dorostenecká družstva docílovala střídavých úspěchů, dorostenci ovšem nakonec zvítězili v krajských přeborech. V tomto roce byly překonány čtyři krajské rekordy, Dana Šafránková byla druhá na Mistrovství ČSR v přespolním běhu, na stejném místě se umístila mladší dorostenka Olga Hýčová.²⁴

Rok 1960:

V již třináctileté historii byl tento rok nejúspěšnější. Muži obsadili třetí místo v druhé lize a ženy se do této soutěže opět zařadily. Dorostenecké řady tvoří asi dvacet atletů, což není úplně velké číslo a oddíl chce tento problém řešit náborů. Atleti získali dvacet devět titulů přeborníka kraje, překonali celkem osm rekordů Severočeského kraje. Nejlépe si na Mistrovstvích ČSSR vedli Karel Kupilík, který skončil pátý a Olga Hýčová, která na Mistrovství ČSSR v přespolním běhu skončila 4. V tomto roce byla oddílu přidělena

²¹ Ročenka 1956 lehkých atletů Jiskry Jablonec nad Nisou.

²² Ročenka 1957 lehkých atletů Jiskry Jablonec n.N.

²³ Ročenka 1958-1959 lehkých atletů Jiskry Jablonec n.N.

²⁴ Ročenka 1958-1959 lehkých atletů Jiskry Jablonec n.N.

lehkoatletická základna, která jako jedna ze čtyř v Severočeském kraji má zvyšovat úroveň jednotlivých závodníků. Ta by měla být řízena kolektivem dobrovolných trenérů.²⁵

Rok 1961:

Během roku 1961 došlo k rozšíření atletické základny a zlepšováním výkonů družstev. Oddíl má přes dvě stě členů a úspěšně se hlásí další. Muži obsadili čtvrté místo ve druhé lize, stejně tak ženy. Dorostenci družstvo nepostavili, což bylo způsobeno špatnou výchovou mládežnické atletiky v posledních dvou letech. Rozšířením atletické základny začali chybět trenéři, proto po finální konsolidaci byli jmenováni stálí trenéři specialisté (sprinty, vytrvalost, skok o tyči, skok do výšky, hod oštěpem, vrh koulí). Prvně se v této ročence objevuje hospodaření oddílu s financemi. Příjmy oddílu se vyšplhaly na 21 581 Kč. Největší úspěchy měli František Růžička, který získal stříbro na Mistrovství republiky v přespolním běhu, výkony Karla Kupilíka, Vladimíra Poskočila a Marie Pokorné patří mezi nejlepší v republice.²⁶

Rok 1962:

K tomuto roku jsem bohužel nedohledal jakékoli záznamy. V archivu Tělovýchovné Jednoty LIAZ tato ročenka chyběla, nebyla ani ve státním okresním archivu v Jablonci nad Nisou. Kontaktoval jsem i pana Fučíka, který by měl mít atletické ročenky všechny, bohužel ani on ji neměl.

Rok 1963:

Jedná se o druhý chybějící záznam, druhou ztracenou ročenku, která není k nalezení ani na jednom z uvedených míst.

Rok 1964:

Sedmnáctá sezóna jablonecké atletiky s sebou nesla jak velké úspěchy, tak spoustu starostí a komplikací. Zejména soutěž družstev, kde muži i ženy bojovali o příslušnost v první lize. Muži se umístili na pátém, ženy pak na čtvrtém místě. Chybělo jen málo a obě družstva by se umístila mnohem lépe. Především muži si vybrali smůlu a ve třech utkáních skončili

²⁵ Ročenka 1960-1961 lehkých atletů Jiskry Jablonec n.N.

²⁶ Ročenka 1961 lehkých atletů Jiskry Jablonec n.N.

poslední. Ženám pak jedno jasné vítězství překazilo upadnutí kolíku při štafetě a výsledkem tak byla remíza. Dorostenky psaly relativně úspěšnou sezónu, dorostenci již méně.

Za celou sezónu padlo sedmdesát dva rekordů. Konkrétně dvanáct krajských a šedesát v rámci oddílu.

V průběhu roku přešli atleti spolu s fotbalisty do Jednoty TJ Liaz Jablonec nad Nisou, která zajistila přestavbu celého stadionu do podoby odpovídající tehdejšími mezinárodními standardům.²⁷

Rok 1965:

Nárůst schopných soupeřů v této sezoně poškodil hlavně mužské družstvo, které poprvé za jedenáct let sestoupilo z druhé ligy do krajského přeboru. Na rozdíl od nich ale ostatní kategorie zaznamenaly výrazné úspěchy. Mladší dorostenky sahaly na titul přeborníka ČSSR, ale těsně skončily na druhém místě. Ženy vybojovaly historicky poprvé třetí místo. Celou sezónou atlety a atletky provázal první trenér z povolání v historii oddílu. Atleti překonali celkem devadesát dva oddílových a krajských rekordů.

To vše by nejspíš nebylo možné bez úspěchů v organizaci a zázemí. Byla např. zřízena první sportovní třída na ZDŠ Žižkův Vrch se zaměřením na lehkou atletiku. Dále pak dokončení celkové rekonstrukce stadionu. Zde je nutné podotknout, že z dvou set dvaceti členů oddílu bylo pouze třicet funkcionářů, rozhodčích a trenérů. Všichni ostatní byli aktivními členy. Rovněž se zapojili do rekonstrukce a výstavby stadionu a odpracovali celkem přes tisíc brigádnických hodin.

Oddíl uspořádal zájezd do tehdejší Jugoslávie pro dvacet osm závodníků.²⁸

Rok 1966:

Oddíl zaznamenal výrazné zlepšení. Bylo překonáno sto oddílových a čtrnáct krajských rekordů. Družstvo žen obsadilo ve druhé lize čtvrté místo, Starší dorostenky byly v krajském přeboru druhé. Mladší dorostenky zvítězily v soutěži družstev na Mistrovství ČSSR. Muži obsadili druhou příčku v krajském přeboru, starší dorostenci byli ve stejné soutěži třetí, mladší

²⁷ Ročenka 1964 lehkých atletů Liaz Jablonec n.N.

²⁸ Ročenka 1965 lehkých atletů LIAZ Jablonec n.N.

dorostenci krajskou soutěž vyhráli. Jednotlivci získali jedno zlato, jedno stříbro, třikrát bronz.²⁹

Rok 1967:

Ženy tuto sezonu dosáhly na druhé místo druhé ligy, když jen o bod prohrály s družstvem Brandýs nad Labem. Mladší i starší dorostenky byly druhé na Mistrovství ČSSR. Družstvo mužů bylo taktéž druhé v oblastním přeboru. V soutěži jednotlivců oddíl získal dvě zlaté, čtyři stříbrné a tři bronzové medaile. Sedmého listopadu byla slavnostně otevřena atletická hala. Oddíl také uskutečnil zahraniční zájezd do Francie, kde závodníci mohli porovnat síly s tamními oddíly.³⁰

Rok 1968:

Výkonnost oddílu v tomto roce byla nejvyšší od svého založení. Úspěch je dán i systematickou podporou tělovýchovné jednoty. V tomto roce také začalo pracovat šest nových trenérů. Oddíl uspořádal Mistrovství ČSSR. Družstvo žen zvítězilo ve své skupině druhé ligy. V kategorii žen byly překonány čtyři republikové rekordy. Družstvo mužů postoupilo do druhé ligy. B družstvo žen úspěšně bojovalo o postup do divize. Starší dorostenky skončily druhé v republice, mladší dorostenky byly třetí. Družstvo mladších dorostenců získalo na přeborech republiky bronz, starší dorostenci byli druhí v oblastním přeboru. Bylo překonáno sto padesát jeden oddílový rekord, dvacet krajských a čtyři československé.³¹

Rok 1969:

Oddíl opět zaznamenal nárůst výkonnosti. Družstvo žen zůstává v nejvyšší soutěži, družstvo mužů ve druhé nejvyšší soutěži. Starší dorostenci skončili v republikovém klání družstev třetí, Starší dorostenky byly ve finále ČSSR druhé. Mladší dorostenci nebyli poraženi a jsou nejlepším družstvem ČSSR. Stejného úspěchu dosáhly i mladší dorostenky. Osm závodníků se stalo mistry ČSR, sedm atletů a atletek zvítězilo na republikových

²⁹ Ročenka 1966 lehkých atletů LIAZ Jablonec n.N., Přehled výkonů lehkých atletů Severočeského kraje za rok 1966

³⁰ Ročenka 1967 lehkých atletů LIAZ Jablonec n.N.

³¹ Ročenka 1968 lehkých atletů TJ LIAZ Jablonec nad Nisou

šampionátech. Závodníci překonali třicet pět krajských rekordů a pět československých rekordů. Devět sportovců reprezentovalo ČSSR na mezinárodním poli.³²

Rok 1970:

Oproti předešlému roku se oddíl opět zlepšil. Družstvo žen bylo v první lize druhé, muži druhou ligu vyhráli a v baráži skončili třetí. Starší dorostenci skončili třetí v republice, mladší dorostenky byly ve stejné soutěži druhé. Starší dorostenky se umístily stejně, tedy druhé v ČSSR. Mladší dorostenci se stali přeborníky ČSSR. Jednotlivci si vedli historicky nejlépe. Dokládá to zisk osmi mistrovských titulů, dále zisk tří titulů mistra ČSR. Jednotlivci získali dvanáct titulů mistra Čech. Šest sportovců reprezentovalo republiku na mezistátních utkáních. Oddíl pořádá Mistrovství ČSSR mužů a žen, dále stejnou soutěž dorostu v hale. Nejlepší závodníci absolvovali jarní soustředění v Alžiru. Oddíl má dvacet dva dobrovolných a dva profesionální trenéry.³³

Rok 1971:

Oddíl udržel pozice posledních let. Muži zvítězili ve druhé lize a v kvalifikaci o vyšší soutěž skončili třetí. Muži B zvítězili v krajském přeboru, v kvalifikaci o postup skončili třetí. Ženy vinou zranění několika závodnic zaznamenaly umístění až v druhé polovině startujících družstev. Ženy B všechna utkání vyhrály a probjovaly se do Národní ligy. Starší dorostenci skončili v semifinále ČSSR třetí, do finále nepostoupili. Stejnou příčku obsadily i starší dorostenky. Mladší dorostenky byly ve finále ČSSR třetí. Mladší dorostenci se stali mistry ČSSR. Jednotlivci vybojovali čtyři mistrovské tituly ČSSR, dále devět titulů mistra ČSR. Největším úspěchem tohoto roku je však zlatá medaile Milady Karbanové na halovém Mistrovství Evropy. Byly překonány čtyři československé rekordy a třicet dva rekordy Severočeského kraje. Oddíl zorganizoval také Mistrovství ČSSR mužů a žen a také dorostu v hale. Hojně byly i mezinárodní styky, které vyústily v účast na mezinárodních závodech zejména socialistických republik. V tomto roce do oddílu přišli trenéři Miloš Dajbych, Milan Mikula a MUDr Jan Brandejský, který pracuje jako okresní tělovýchovný lékař s úvazkem přímo v areálu.³⁴

³² Ročenka 1969 lehkých atletů TJ LIAZ Jablonec n.N.

³³ Ročenka 1970 lehkých atletů TJ LIAZ Jablonec n.N.

³⁴ Ročenka 1971 lehkých atletů TJ LIAZ Jablonec n.N.

Rok 1972:

V celkovém hodnocení oddílu ve všech kategoriích skončil TJ LIAZ na pátém místě. Muži zvítězili v Národní lize (druhá nejvyšší soutěž), v soutěži o postup do první ligy skončili na druhém místě. Ženy skončily v první lize páté, ženy B v Národní lize také páté. Starší dorostenci byli třetí ve finále Mistrovství ČSSR, mladší dorostenci po úspěšné šňůře byli druzí. Starší dorostenky vybojovaly titul mistrů ČSSR, mladší dorostenky bohužel nezískaly žádnou medaili. Reprezentační dres obléklo osm atletů a atletek. Jablonecká hala získala nový povrch Japex. Oddíl organizoval již tradičně halové přebory republiky mužů a žen a dorosteneckých kategorií. Zorganizoval také MČSR dorostu na dráze.³⁵

Rok 1973:

Celkově si oddíl oproti loňskému roku polepšil. V souhrnném hodnocení obsadil čtvrtou pozici. Ženy A obsadily páté místo v první lize, ženy B byly v Národní lize třetí. Muži ve své soutěži (Národní lize) zvítězili, v kvalifikaci o první ligu skončili na druhém místě. B muži vyhráli v krajském přeboru a postoupili do divize. Starší dorostenci byli ve finále ČSSR čtvrtí, starší dorostenky se bohužel do finále nedostaly. Mladší dorostenky i dorostenci se probojovali do republikového finále, kde obě družstva zvítězila. Výsledky jednotlivců jsou taktéž skvělé. Milada Karbanová získala bronzovou medaili ve skoku vysokém na halovém ME v Rotterdamu. Jiří Čerovský vytvořil dorostenecký světový rekord na 110 metrů překážek, když navíc zvítězil v soutěži dorostenců všech socialistických zemí. Celkem oddíl získal dvanáct titulů mistra ČSSR, sedm titulů mistra ČSR. Reprezentační start zaznamenalo patnáct závodníků. Oddíl opět pořádal Mistrovství ČSSR dospělých i dorostu, poprvé byl organizovaný mezinárodní mítink Jablonecké hala a na dráze se uskutečnil první ročník mezinárodních závodů LIAZ 73.³⁶

Rok 1974:

Přestože si oddíl během tohoto roku připsal řadu úspěchů, nedařilo se mu tolik jako v předešlých letech. Muži A zvítězili v Národní lize, z kvalifikace postoupili do nejvyšší soutěže. Muži B postoupili do druhé ligy a bylo vytvořeno i družstvo C. Ženy v první lize skončily předposlední, ženy B sestoupily z první celonárodní ligy do druhé a nově vzniklé ženy C předváděly průměrné výkony. Starší dorostenci skončili třetí na Mistrovství ČSSR

³⁵ Ročenka 1972 lehkých atletů TJ LIAZ Jablonec n.N. „Severočeská lehká atletika v tabulkách 1972

³⁶ Ročenka 1973 lehkých atletů TJ LIAZ Jablonec n.N.

družstev, mladší dorostenci se umístili stejně. Starší dorostenky nepostoupily z krajské soutěže, zatímco jejich mladší kolegyně se staly přebornicemi ČSSR. V jednotlivcích opět vynikala Milada Karbanová, která brala stříbro jak na halovém Mistrovství Evropy v Göteborgu, tak na Mistrovství Evropy v Římě. Atleti zaznamenali čtyři tituly mistrů ČSSR. Šest atletů reprezentovalo republiku na mezinárodních utkáních. Oddíl uspořádal Mistrovství republiky dospělých, starších a mladších dorostenců. Mezinárodní mítinky Jablonecká hala a LIAZ 74. LIAZ Jablonec je největším atletickým oddílem v Československu. Má přes devět set členů, více než sto rozhodčích a šedesát trenérů.³⁷

Rok 1975:

Během tohoto roku se odsouhlasila investiční akce „rozšíření sportovní haly“, čímž by se měly opět zlepšit podmínky pro trénink. Ženy A skončily čtvrté v první lize, ženy B s přehledem postoupily do první národní ligy. Družstvo C si vedlo průměrně. Muži A sestoupili z nejvyšší ligy, muži B byli v druhé Národní lize druhí. Muži C skončili čtvrtí v krajském přeboru. Starší dorostenky skončily v semifinále ČSSR, mladší dorostenci skončili jako starší dorostenky, tedy třetí v semifinále. Starší dorostenci získali stříbro na finále družstev ČSSR, mladší dorostenky přebory republiky dokonce vyhrály. V soutěži jednotlivců si oddíl polepšil, získal sedmnáct titulů mistra ČSSR, čtyři atleti oblékli reprezentační dres. Oddíl již tradičně uspořádal tři halová Mistrovství republiky, mezinárodní mítinky Jablonecká hala a mezinárodní závody LIAZ 75. Během tohoto roku začalo také fungovat Středisko vrcholového sportu, byla zahájena činnost Tréninkového střediska mládeže.³⁸

Rok 1976:

Oddíl obsadil třetí místo v celkovém, republikovém hodnocení atletických oddílů. Počet členů vzrostl na devět set šedesát sedm. Během roku probíhaly práce na rozšíření atletické haly, které by měly následující rok skončit. Během roku také začaly práce v Bousově ulici. Připravovaly budoucí skokanské a vrhačské sektory a běžeckou stezku. V soutěži družstev opět muži vyhráli Národní ligu a postoupil do nejvyšší soutěže. Družstvo žen se umístilo na šestém místě. Muži B vybojovali druhé místo v druhé Národní lize, ženy B bohužel z první Národní ligy sestoupily. Muži C skončili čtvrtí v krajském přeboru. Starší dorostenci se neprobojovali do finále ČSSR, mladší dorostenci se umístili na pátém místě. Mladší

³⁷ Ročenka 1974 TJ LIAZ Jablonec n.N. oddíl lehké atletiky

³⁸ Ročenka 1975 TJ LIAZ Jablonec nad Nisou, oddíl lehké atletiky, Severočeská lehká atletika v tabulkách 1975

dorostenky byly bronzové a nejlépe se umístily starší dorostenky, které získaly titul přebornic ČSSR. V jednotlivcích nejlépe bodovala opět Milada Karbanová, která na halovém Mistrovství Evropy získala bronzovou medaili. Jiří Čerovský v halovém Mistrovství Evropy obsadil čtvrté místo v běhu na 50 metrů překážek. Čtrnáct atletů reprezentovalo republiku na mezinárodním atletickém poli.

Miloš Dajbych byl v tomto roce jmenován předsedou komise vrcholové atletiky UV ČSTV. Oddíl zorganizoval přes šedesát akcí a závodů, mezi nimi i Jabloneckou hala a LIAZ 76.³⁹

Rok 1977:

Během tohoto roku byla otevřena rozšířená hala. V soutěži družstev opět nezklamaly mladší dorostenky, které vyhrály přebory ČSSR, ženy A získaly stříbrné medaile v první lize, muži A vybojovali čtvrté místo v první lize (jde o nejúspěšnější civilní družstvo). Ženy B vyhrály druhou Národní ligu a postoupily do vyšší soutěže. Muži skupiny B byli ve druhé Národní lize stříbrní. Mladší dorostenci byli ve finále ČSSR pátí. V jednotlivcích zářila Božena Sudická, která získala pět medailí na Mistrovství ČSSR. Milada Karbanová vyrovnala československý rekord výkonem 192 centimetrů. Jiří Čerovský se kvalifikoval na Mistrovství Evropy do Španělska. Republiku reprezentovalo patnáct závodníků. Oddíl získal celkem osmnáct mistrovských titulů ČSSR a stejný počet titulů ČSR.

Počet členů oddílu překročil tisícovou hranici.⁴⁰

Rok 1978:

V roce 1978 se v Praze konalo Mistrovství Evropy. Z toho důvodu oddíl zprostředkoval dvacet čtyři výcvikových táborů pro užší reprezentaci. Do širšího reprezentačního družstva bylo vybráno osmnáct závodníků TJ LIAZ a v konečné sestavě bylo osm závodníků.⁴¹ Pět závodníků překonalo československé atletické rekordy. Jednotlivci získali dvacet zlatých medailí z přeborů ČSSR a dvacet titulů mistra ČSR. V ligových závodech obsadili muži A páté místo v první lize, ženy byly čtvrté. Ženy B byly v první Národní lize třetí a muži B ve druhé Národní lize druhí. Starší dorostenci skončili pátí, mladší dorostenci taktéž pátí. Mladší

³⁹ Ročenka 1976 TJ LIAZ Jablonec n. N. oddíl atletiky

⁴⁰ Ročenka 1977 atletů TJ LIAZ Jablonec n. N.

⁴¹ Karel Kolář, Antonín Hadinger, Helena Ledvinová, Božena Sudická, Hana Slámová, Dana Wildová, Milada Karbanová, Jiří Čerovský

dorostenky braly ve své soutěži bronz. Byl dokončen lesní areál, který by měl od následujícího roku sloužit skokanům, vrhačům a vytrvalcům. Oddíl tradičně uspořádal mezinárodní závody Jablonecká hala a na dráze LIAZ 78.⁴²

Rok 1979:

Největšími úspěchy tohoto roku byla zlatá medaile z běhu na 400 metrů Karla Koláře na halovém Mistrovství Evropy ve Vídni. Svým výkonem také překonal halový světový rekord. Spolu s ním dalších devět atletů reprezentovalo Československou republiku. Atleti LIAZU Jablonec dvacetkrát obdrželi titul mistra ČSSR a třináct titulů mistra ČSR. V soutěži družstev obsadily ženy v nejvyšší lize třetí místo, muži skončili sedmí. B družstvo žen skončilo čtvrté v Národní lize a B družstvo mužů tuto soutěž vyhrálo. V krajských přeborech ženy byly čtvrté a muži pátí. Starší dorostenky braly páté místo, stejně tak dorostenky mladší. Mladší dorostenci byli bronzoví. Tento rok byl bohatý na mezinárodní kontakt a styky. Oddíl upořádal několik závodů s mezinárodní účastí. Atleti LIAZ dokonce nastoupili k mezinárodnímu halovému utkání v Moskvě proti družstvu SPARTAK Moskva. Oddíl opět uspořádal halové přebory ČSSR mužů, žen a dorosteneckých kategorií. Nechyběla Jablonecká hala a závody na dráze LIAZ 79. 21. června byl slavnostně otevřen areál v Srnčím dole.⁴³

Rok 1980:

Družstvo mužů si udrželo prvoligovou účast, skončilo sedmé. Ženy v celostátní lize obhájily třetí místo z loňského roku. V druhé nejvyšší soutěži (Národní lize) byli muži B druzí a ženy B třetí. Družstvo mužů C obsadilo v krajském přeboru čtvrté místo, ženy zůstaly uprostřed tabulky. Starší dorostenci brali bronzové medaile, mladší taktéž. Starší dorostenky vybojovaly čtvrtá místa a mladší dorostenky byly páté. Nejúspěšnějším atletem LIAZU Jablonec byl opět Karel Kolář, který získal stříbro na halovém Mistrovství Evropy v Sindelfingenu. Celkem devět atletů reprezentovalo ČSSR na mezinárodních závodech. Jednotlivci získali třináct titulů mistra ČSSR a stejný počet titulů z Mistrovství ČSR.

⁴² Ročenka 1978 atletů TJ LIAZ Jablonec n. N.

⁴³ Ročenka 1979 atletů TJ LIAZ Jablonec n. N.

Oddíl opět uskutečnil několik mezinárodních akcí, mezi kterými nechyběla Jablonecká hala a LIAZ 80. Koncem roku bylo dokončeno rozšíření sportovního zázemí, kdy byla vybudována budova rehabilitace a lékařská ordinace.⁴⁴

Rok 1981:

Prvního dubna tohoto roku bylo vytvořeno samostatně stojící Středisko vrcholového sportu mládeže. Do jeho čela byl zvolen člen sboru TJ LIAZ Jablonec Dušan Molitoris. Šestnáct atletů jabloneckého oddílu reprezentovalo republiku na mezinárodních závodech a akcích. Šest dorostenců a dorostenek reprezentovalo republiku na závodech Družba a získali tři medaile. Závodníci oddílu vybojovali sedmkrát titulů mistra ČSSR a osmkrát titulů mistra ČSR. Soutěž družstev zaznamenala nejlepší historické výsledky. Ženy A v nejvyšší soutěži skončily třetí, muži A obsadili sedmé místo. B ženy stejně jako rok předešlý byly čtvrté v Národní lize, muži ve stejné soutěži byli třetí. Ženy C byly třetí v krajské soutěži, muži C brali v krajském přeboru stříbro. Ženy D svou soutěž nedokončily, muži D vyhráli krajský přebor druhé třídy. Tento rok dokonce závodilo družstvo E mužů. Skvěle si vedla dorostenecká družstva. V přeborech ČSSR obsadili starší dorostenci stříbrnou pozici, starší dorostenky byly čtvrté, mladší dorostenci i dorostenky skončili na druhém místě.

Po stránce organizátorské atletika LIAZ Jablonec uspořádala mnoho akcí. Za zmínku stojí Jablonecká hala 81, mezinárodní závody LIAZ 81 a Mladý LIAZ 81 nebo Mistrovství ČSSR mužů a žen a dorostenců a dorostenek.⁴⁵

Rok 1982:

Z celkového hodnocení oddílů skončil LIAZ na třetím místě. V soutěži jednotlivců získali závodníci čtrnáct titulů mistra ČSSR, na Mistrovstvích ČSR pak sedmkrát prvenství. Jedenáct závodníků reprezentovalo republiku v národním dresu. V nejvyšší soutěži se udrželo jak družstvo mužů (sedmé místo), tak družstvo žen (šesté místo). V první Národní lize muži B skončili stříbrní, ženy B obsadily šesté místo. Céčko žen bralo v krajském přeboru bronz, muži C tuto soutěž vyhráli. Muži D vyhráli rovněž krajský přebor druhé třídy. Mladší dorostenci na Mistrovství ČSSR družstev skončili pátí, dorostenky byly stříbrné. Starší dorostenci brali v této soutěži stříbro a starší dorostenky obsadily čtvrté místo. Skvělým

⁴⁴ Ročenka 1980 atletů TJ LIAZ Jablonec n. N. Atletické tabulky Severočeského kraje 1980

⁴⁵ Ročenka 1981 atletů TJ LIAZ Jablonec n. N.

výsledkem se blýsklo družstvo mužů a žen, když zvítězili nad sovětským družstvem SPARTAK Moskva.

Oddíl jako každoročně pořádal mnoho velkých sportovních podniků. Nutno zmínit Jabloneckou halu, halové Mistrovství mužů, žen, mezinárodní závody LIAZ 82.⁴⁶

Rok 1983:

Tento rok byl nejen pro jabloneckou ale i československou atletiku velmi úspěšný. Na historicky prvním Mistrovství světa skončila Československá republika na čtvrtém místě za SSSR, USA a NDR. Největšího úspěchu v jednotlivcích dosáhl Zdeněk Adamec, který skončil na sedmém místě na Mistrovství světa v Helsinkách v hodu oštěpem. Věra Nožičková vybojovala zlatou medaili na Mistrovství Evropy v běhu na 3000 metrů. Tato závodnice získala ještě zlatou a stříbrnou medaili na závodech Družba. Atleti pro oddíl získali dvanáct titulů mistra ČSSR a šestnáct titulů mistra ČSR. V soutěži družstev A muži skončili sedmí, ženy páté. Družstva B skončila ve své soutěži pátá. V krajském přeboru byli muži C třetí a ženy páté. Starší dorostenci i dorostenky brali stříbrné medaile, mladší dorostenci skončili šestí a mladší dorostenky čtvrté.

TJ LIAZ Jablonec zorganizoval řadu závodů a sportovních akcí. Mezi největší patří již tradiční přebory ČSSR mužů a žen v hale, stejně tak dorosteneckých kategorií. Dále mezinárodní mítink Jablonecká hala a na dráze LIAZ 83. Oddíl pořádal již poněkolkáté finále Poháru Československého rozhlasu. Nejlepší závodníci se podívali do zahraničí formou zájezdu jednak do Moskvy na utkání SPARTAK Moskva – LIAZ Jablonec, jednak do Rakouska, Itálie a Jugoslávie.

Prvního září byla také otevřena rozhodnutím ministerstva školství sportovní škola.⁴⁷

Rok 1984:

Jednalo se o jeden z nejúspěšnějších roků jablonecké atletiky. Oddíl se v celkovém hodnocení umístil na třetím místě. Úspěchy jednotlivců byly dalekosáhlé. Zdeněk Adamec čtyřikrát překonal československý rekord, patřil mezi nejlepší oštěpaře světa, Jitka Tesárková brala sedmé místo na Mistrovství Evropy v hale v běhu na 60 metrů překážek, Renata Staňová byla třetí na závodech Družba. Dvacet atletů LIAZU Jablonec reprezentovalo republiku na

⁴⁶ Ročenka 1982 atletů TJ LIAZ Jablonec n. N., Atletické tabulky Severočeského kraje 1982

⁴⁷ Ročenka 1983 atletů TJ LIAZ Jablonec n. N.

vrcholných evropských a světových akcích. Na Mistrovství ČSR vybojovali atleti šestnáct titulů, na Mistrovství ČSSR pak třináct titulů. V celkovém součtu šlo o nejúspěšnější oddíl v republice. Obě družstva A si zachovala prvoligovou příslušnost (šestá místa), družstva B vyhrála Národní ligu, muži C postoupili do Národní ligy. Starší dorostenci i dorostenky zvítězili v Mistrovství družstev ČSSR. Mladší dorostenky braly bronz a mladší dorostenci skončili čtvrtí.

Pro prvoligová družstva byl uspořádán zájezd do Francie a Anglie. Atleti v Anglii vyhráli populární Melbourne trophy.

Oddíl tradičně organizoval velké akce jako například Mistrovství ČSSR v hale, mítink Jablonecká hala, mezinárodní akci LIAZ 84 nebo utkání se SPARTAEM Moskva⁴⁸

Rok 1985:

Na světovém poháru v australské Cambeře startovalo pět československých závodníků a mezi nimi členka LIAZU Jablonec Alena Bulířová. Ta mimo jiné získala skvělé třetí místo na Mistrovství Evropy v Budapešti. Dalším skvělým výsledkem jabloneckého atleta Zdeňka Adamce bylo šesté místo na Grand Prix IAAF.⁴⁹ Skvělých úspěchů dosáhli chodci, zejména Ivo Piták, Jaroslav Makovec a Dana Vavřáčová startující ve finále neoficiálního Mistrovství světa v chůzi národních družstev (Lugano Trophy) v anglickém Douglas. Reprezenační starty zaznamenalo osmnáct atletů a atletek.⁵⁰ Na Mistrovství ČSR získali atleti čtrnáct prvenství a celkem třicet devět medailí. Na Mistrovství Česko-Slovenském pak dvanáct titulů a dvaatřicet medailí. V soutěži družstev byli jak muži, tak ženy skupiny A v celostátní ligové soutěži čtvrtí. Muži B postoupili do finále Národní ligy, ženy skončily třetí. Skupiny D obsadily druhé místo muži a třetí místo ženy. Muži C sestoupili z Národní ligy, družstva dorostenců obsadila ve finále ČSSR pátá a šestá místa.

V tomto roce se podařilo zorganizovat dva zájezdy. A skupiny jak mužů, tak žen vyrazily do NSR, Švýcarska, Francie, Monaca a Rakouska, skupiny B pak do Budapešti, Nyiregyházy a Vysokých Tater. TJ LIAZ také pořádal několik vydařených atletických akcí.

⁴⁸ Ročenka 1984 atletů TJ LIAZ Jablonec n. N., Atletické tabulky Severočeského kraje 1984

⁴⁹ International Association of Athletics Federations

⁵⁰ Alena Bulířová, Jitka Tesárková, Zdeněk Adamec, Miroslav Bauckamnn, Pavel Hýsek, Dana Vavřáčová, Marta Hraubanová, Jiří Slabohoudek, Hana Hornišerová, Ivo Piták, Marie Fukalová, Jaroslav Makovec, Jaroslav Mrštík, Renata Staňová, Olga Cinibulková, Věra Nožičková, Milan Trejbal, Jiří Kowolowski.

Mezi nejdůležitější patřilo halové Mistrovství ČSSR mužů a žen, následně i dorostenců, mezinárodní závody Jablonecká hala 85 a LIAZ 85, a Pohár Československého rozhlasu.⁵¹

Rok 1986:

Tento rok je hodnocen se smíšenými pocity. Úspěšná byla zejména práce funkcionářů a rozhodčích, o něco méně úspěšné už byly výsledky samotných atletů. Nejen československá reprezentace neměla takový úspěch, jak by se očekávalo na HME⁵² a MEA ve Stuttgartu, ale ani naši atleti tentokrát nesklízeli ovoce vítězství. Ženy bohužel sestoupily z nejvyšší první celostátní ligy. Příčinou byly podle vedoucích oddílů hlavně zdravotní potíže a úrazy některých závodnic a z toho plynoucí oslabení družstva. Muži závodili bez potíží, avšak šesté místo v první celostátní lize je mírným zklamáním. Polepšilo si družstvo mužů C, které vyhrálo v kraji a postoupilo do první národní ligy. Velký neúspěch měly v tomto roce družstva dorostenecká. Čtvrté a dvakrát šesté místo, skupina dorostenek, která se navíc ani neprobojovala do finále, to jsou velká zklamání jablonecké atletiky. V Jednotlivcích měla jablonecká atletika úspěchy celkem velké. Šestnáct sportovců reprezentovalo ČSSR z TJ LIAZ v mnoha světových zemích⁵³. HME v Madridu se zúčastnili Gaisl, Tesárková a Solouka, MEA ve Stuttgartu Vavřáčová a Piták. Skvěle si počínal na prvním Mistrovství světa juniorů Jaroslav Mrštík, který v trojskoku obsadil páté místo. Mistrovství České socialistické republiky získal oddíl celkem dvacet tři zlatých, osm stříbrných a osm bronzových medailí. Na Mistrovství československé republiky atleti vybojovali osm zlatých třináct stříbrných a deset bronzových medailí. Tento rok proběhl také zájezd mužů skupina A do Švédska a Finska. TJ LIAZ Jablonec pořádal krom Jablonecké haly 86, Mistrovství ČSSR v hale, finále Poháru Československého rozhlasu dalších padesát pět sportovních akcí.⁵⁴

Rok 1987:

I přes některé úspěchy jednotlivých sportovců, je stále znát krize české atletiky, která se jakoby projektuje do úspěchů oddílů. Chodkyně Dana Vařáčová byla čtvrtá Na halovém Mistrovství Evropy na 3000 metrů. Tento rok se konalo halové Mistrovství světa (Indianapolis), kde byla Vařáčová znovu čtvrtá. Na Mistrovství světa v Římě skončila

⁵¹ Srov. Kronika atletiky LIAZ Jablonec, Ročenka 1985 TJ LIAZ Jablonec n.N - atletika

⁵² Halové Mistrovství Evropy

⁵³ Anglie, Finsko, Francie, Itálie, Maďarsko, Mexiko, NDR, Maďarsko, NSR, Polsko, Řecko, SSSR, Španělsko, Švédsko, Tunis

⁵⁴ Srov. Kronika atletiky TJ LIAZ Jablonec, oddílová Ročenka 1986 TJ LIAZ Jablonec n. N - atletika

v závodu na deset kilometrů desátá. Dorostenec Milan Pešava zvítězil v běhu na 5000 m. v závodu Družba⁵⁵, konané v Havaně na Kubě. Zda výborně závodil i Pavel Hujer, který vybojoval bronzovou medaili. Hujer závodil i na juniorském Mistrovství Evropy v Brminghamu, kde bohužel skončil v semifinále. Na Mistrovství ČSSR získal oddíl dvacet zlatých medailí, dvanáct stříbrných a dvanáct bronzových medailí. Na Mistrovství ČSR získali atleti dvacet zlatých, osmnáct stříbrných a třináct bronzových medailí. Oddíl zaznamenal třicet sedm reprezentačních startů (podělilo se o ně 14 sportovců). V soutěži družstev se ženy dostaly zpět do první ligy, naopak muži z první ligy klesli. Družstva dorostenců rovněž nezařila. Pouze mladší dorost se probojoval do finále ČSSR, kde ovšem skončil až na šestém místě.

Z pořádaných akcí je třeba zdůraznit skvělou organizaci funkcionářů a rozhodčích, kteří působili na Jablonecké hale 87, Mistrovství ČSSR mužů a žen, následně i staršího dorostu, mezistátní halové utkání ČSSR – NDR, 1. ročník závodů Mladá Evropa, finále poháru Československého rozhlasu a další šedesát sedm sportovních akcí.⁵⁶

Rok 1988:

Jablonecká atletika se během tohoto roku oproti rokům předchozím a oproti výkonům ostatních klubů republiky polepšila, Přestože jak píše Václav Poláček, předseda oddílu atletiky TJ LIAZ Jablonec, české atletice oproti světové „ujel rychlík“.⁵⁷

Největším úspěch zaznamenala tak jako v předešlých letech Dana Vavřáčová, která vybojovala druhé místo na halovém Mistrovství Evropy v chůzi na 3000 metrů. Milan Pešava skončil na juniorském Mistrovství světa v Kanadském Sudbury desátý. Pavel Hujer skončil na stejném šampionátu třetí v semifinále v běhu na 800 metrů (semifinále měl vyhrát, ovšem technickým zaváháním ho o postup do finále a o jistou medaili připravili dva soupeři). Miroslav Menc se umístil na šestém místě jak v kouli, tak v disku na závodech Družby. Sedmnáct závodníků zvládlo celkem sedmdesát reprezentačních startů, čímž byl překonán oddílový „rekord“.⁵⁸ Mistrovství ČSSR bylo také úspěšné, závodníci získali dvacet šest mistrovských titulů a celkem padesát dva medailí. Na Mistrovství ČSR vybojovali dvacet

⁵⁵ Závod socialistických zemí pořádaný SSSR.

⁵⁶ Ročenka 1987 TJ LIAZ Jablonec nad Nisou – oddíl atletiky

⁵⁷ Ročenka 1988 TJ LIAZ Jablonec – oddíl atletiky Str. 1,

⁵⁸ LIAZ Jablonec v roce 1988 reprezentovali: Dana Vavřáčová, Alena Paříková, Věra Nožičková, Jan Kraus, Jitka Tesárková, Pavel Hujer, Luboš Gaisl, Milan Pečava, Rudolf Cogan, Klára Fuksová, Miroslav Menc, Vladimír Slouka, Petr Pícha, Hana Válková, Eva Vítková, Olga Cinibulková, Jiří Slabihoudek.

čtyři prvních míst a celkem padesát čtyři medailí. V soutěžích družstev si LIAZ Jablonec tento rok také polepšil. Ženy skončily v celostátní lize čtvrté, „Béčka“ těsně nepostoupila v kvalifikaci o postup do celostátní ligy. Muži skupiny A postoupili do celostátní ligy, skupina B mužů nepostoupila do kvalifikace celostátní ligy.

Oddíl uspořádal stejně jako předchozí rok šedesát sedm závodů a sportovních akcí. Tradičně největší akce byly Jablonecká hala 88, Mladá Evropa, Mistrovství ČSR mužů a žen v hale a finále dvacátého ročníku Poháru Československého rozhlasu. Oddíl zorganizoval zájezd na halové Mistrovství Evropy, muži skupiny A uskutečnili zájezd Belgie – Francie – Anglie – Skotsko.

Oddíl velkou měrou inicioval založení dalších atletických oddílů v blízkém okolí.⁵⁹

Rok 1989:

Přelomový rok byl pro jabloneckou atletiku důležitý hned z několika hledisek. První velmi důležitou změnou byl nový povrch venkovního stadionu, který byl nyní tartanový. Jablonecká atletika byla z republikové perspektivy velmi úspěšná, přestože československá reprezentace tolik úspěchů nezaznamenala. Již tradiční modlou evropské atletiky je Dana Vavračová, která získala na halovém Mistrovství Evropy v Haagu čtvrté místo,⁶⁰ devátá byla ve stejné disciplíně na halovém Mistrovství světa v Budapešti. Miroslav Menc byl šestý v hodu diskem na Mistrovství Evropy juniorů ve Varaždinu. Jan Pešava byl čtvrtý na 3000 metrů na závodech juniorské Družby konané ve Fenjanu. Celkem třicet osm startů za československou reprezentaci zapsalo dvanáct jabloneckých atletů.⁶¹ Na Mistrovství ČSSR získali atleti dvacet zlatých medailí, dvacet tři stříbrných a třináct bronzových. Na Mistrovství ČSR dvaadvacet titulů mistra Čech, dvacet jedna druhých a dvacet dva třetích míst. Soutěž družstev se v tomto roce také povedla. V první celostátní lize skončili A ženy čtvrté a A muži šestí. Obě družstva B v první Národní lize postoupila do kvalifikace, obě družstva C postoupila do nově vzniklé druhé Národní ligy. Atletika LIAZu Jablonec tak měla zastoupení ve všech pořádaných soutěžích družstev. Všechna družstva dorostenců se probojovala do finále ČSSR, družstvo žáků vyhrálo v kraji.

⁵⁹ Ročenka 1988 TJ LIAZ Jablonec – oddíl atletiky, Severočeský kraj Atletické výkony 1987

⁶⁰ Dana Vavračová zde vytvořila československý rekord na 3000 metrů chůze

⁶¹ Miroslav Menc, Pavel Michálek, Jitka Tesárková, Pavel Hujer, Dana Vavračová, Vladimír Slouka, Jan Pešava, Luboš Gaisl, Martin Černák, Klárka Fuksová, Jan Kraus, Rudolf Cogan

Atletický oddíl jako každoročně pořádá mnoho závodů. Tradičně již Jablonecká Hala 89, Mladá Evropa (konala se v Liberci kvůli pokládání nového povrchu drah), Mistrovství ČSSR mužů, žen a dorostenců v hale, finále Poháru Československého rozhlasu, jarní Běh vítězství, podzimní Běh tisku.⁶²

Rok 1990:

Rozpad socialistického bloku měl neblahý vliv na tělovýchovné jednoty a spolky. S rozpadem totiž souvisela i privatizace velkých podniků, pod které mnoho tělovýchovných jednot spadalo, a které tyto jednoty, krom jiných příjmů, financovaly. Došlo k ukončení činnosti ČSTV⁶³, která se rozpadla na českou (ČeSTV) a slovenskou část. Zároveň byl ukončen systém Středisek vrcholového sportu. Tyto skutečnosti negativně ovlivnily výkonnost nejen závodníků, ale i oddílů samotného po stránce organizační. Změny však působily celoplošně, jablonecká atletika se přesto dokázala udržet na vrcholu. V jednotlivcích zářila Dana Vavřáčová. Ta získala na HME v Glasgow čtvrté místo v závodě 3000m chůze. Mioslav Menc byl na Mistrovství světa juniorů v Plovdivu sedmý v hodě diskem, stejně tak Jan Pešava v závodě na 5000m. Celkem devatenáct závodníků reprezentovalo republiku ve dvaačtyřiceti startech. Na Mistrovství české republiky vybojoval LIAZ sedmnáct zlatých, sedmnáct stříbrných a dvacet bronzových medailí. Závodilo se také na Mistrovství České a Slovenské federativní republiky, kde jablonečtí atleti jedenáctkrát vyhráli, sedmnáctkrát byli druzí a dvanáctkrát bronzoví. Muži i ženy skupiny A se udrželi v celostátní lize. Skončili pátí, resp. sedmé. Skupiny B si udržely pozice v první Národní lize. Ve skupině C muži bohužel z druhé ligy sestoupili. Všechna dorostenecká družstva se probojovala do republikového finále, cenných kovů ale nedosáhla.

S tradicí se již opakují mezinárodní mítinky Hala 90, Mladá Evropa, nebo finále poháru rozhlasu.⁶⁴

Rok 1991:

Nedostatek peněz se začíná v české atletice projevovat. Dříve velice silné oddíly zásadně oslabily, některé malé oddíly zanikly úplně. LIAZ Jablonec se také snaží shánět sponzory, kteří by mohli přispět k „normálnímu“ fungování atletického života v Jablonci nad

⁶² TJ LIAZ Jablonec nad Nisou Ročenka 1989 oddíl atletiky

⁶³ Československá tělovýchovná jednota

⁶⁴ TJ LIAZ Jablonec nad Nisou Ročenka 1990 oddíl atletiky

Nisou. V jednotlivcích získali atleti deset zlatých medailí, dvanáct stříbrných a deset bronzových medailí na Mistrovství České a Slovenské federativní republiky. Oddíl zaznamenal sedmnáct reprezentačních startů v podání dvanácti závodníků. Na MČR vybojovali atleti celkem třicet osm medailí (z toho šestnáct zlatých). V první celostátní lize se LIAZ Jablonec umístil s A muži na čtvrtém místě, zatímco ženy uhájily sedmé místo. Běčkové skupiny udržely své pozice v první lize na pátém resp. čtvrtém místě (ženy). Na nové tartanové dráze oddíl uspořádal několik desítek závodů včetně Mladé Evropy, finále poháru rozhlasu a několik kol celostátní ligy. V hale šlo zejména o jabloneckou Halu 91, a Mistrovství republiky.⁶⁵

Rok 1992:

Jablonecká atletika měla i přes zastavené dotace z ČSTV tento rok relativní úspěch. Nedostatek financí se negativně projevil v pořádání soustředění a výcvikových táborů, které byly zastaveny. Celospolečenské změny zasáhly i mnoho lidí spřízněných s atletikou. Nové poměry vedly mnohé členy nejen z řad závodníků, ale i trenérů rozhodčích a dalších, k opuštění atletického života. I přes to LIAZ zaznamenal dvacet osm reprezentačních startů, díky čtrnácti závodníkům. Tomáš Janků skončil sedmý na Mistrovství světa v Soulu. Tomáš Janků spolu s Tomášem Novotným se významně zasadili o postup národního družstva do Evropského poháru národních družstev. Na MČR získali jablonečtí atleti čtrnáct mistrovských titulů a celkem třicet pět medailí. Na Mistrovství Československa jedenáct zlatých, deset stříbrných a devět bronzových medailí. V soutěžích družstev získaly ženy A bronz, muži skončili šestí. Družstva B skončili muži na třetím místě a ženy na pátém místě v první národní lize. Družstva C skončily ženy na třetím a muži na sedmém místě druhé národní ligy. Družstva juniorů vybojovala mistrovské tituly a postoupila do Poháru mistrů evropských zemí. Družstvo dorostenek taktéž vybojovalo prvenství v republikovém finále.

TJ LIAZ Jablonec uspořádal halové Mistrovství Československa, MČR mužů a žen na dráze, mezinárodní závody v hale Jablonex, venkovní závody Mladá Evropa a další.⁶⁶

Rok 1993

Jablonecká atletika již třetím rokem musela sama shánět sponzory, jelikož po roce 1989 do sportu neplynou potřebné finance z ministerstva školství. Vedení atletického oddílu LIAZ

⁶⁵ TJ LIAZ Jablonec nad Nisou Ročenka 1991 oddíl atletiky

⁶⁶ Ročenka 1992 atletického oddílu LIAZ Jablonec n. N.

se však podařilo sehnat dostatečnou podporu pro zajištění kvalitních tréninkových podmínek, které vedly k velkým úspěchům sportovců. Šestnáct závodníků reprezentovalo Českou republiku ve dvaceti sedmi startech, na MČR klub získal dvacet čtyři zlatých medailí a celkem šedesát osm drahých kovů. Muži vybojovali bronzovou medaili v soutěži první celostátní ligy, ženy dokonce stříbro. Na Mistrovství Evropy juniorů získal Tomáš Janků bronz a Romana Sanigová obsadila čtvrtou příčku. Jan Pešava startoval na Mistrovství světa v krosu a na dráze, Miroslav Menc se umístil osmý na světové Univerziádě.

Klub tradičně organizoval velké závody nejen republikového významu. Mezi tradiční závody patří již Jablonecká Hala 93 a Mladá Evropa. Celkový počet pořádaných akcí přesáhl číslo padesát.

Důležitou událostí tohoto roku byl přestup olympijského vítěze Jana Železného.⁶⁷

Rok 1994:

Tohoto roku dosahovala jablonecká atletika střídavých výsledků. Sedmnáct závodníků reprezentovalo Českou republiku na mezinárodním atletickém poli. Největším úspěchem je bronz z ME v Helsinkách a sedmé místo Jana Pešavy na stejných závodech (10 km). Na Mistrovství České republiky vybojovali atleti dvacet prvenství, sedmnáct druhých a čtrnáct třetích míst. V soutěži družstev se jak muži, tak ženy umístili na druhých místech. Juniorky zvítězily v Paříži ve finále PMEZ skupiny B. Běčkové družstvo žen zvítězilo v první lize a v kvalifikaci o Extraligu skončily třetí. Cěčkové ženy vyhrály druhou ligu a postoupily do první ligy.

Přestup Jana Železného způsobil novou vlnu zájmu o atletiku ve městě a tedy nové možnosti uspořádat velké mezinárodní závody, na stranu druhou kladl velkou odpovědnost na ramena funkcionářů. Ti odváděli skvělou práci na třech závodech republikového formátu, na třech mezinárodních závodech (halové závody Jablonex 94, Mladá Evropa, Jablonecký oštěp za účasti světových oštěpařů a asi deseti tisíc diváků).⁶⁸

Rok 1995:

I tento rok byl pro jabloneckou atletiku rozporuplný. Podle slov Předsedy klubu Václava Poláčka byl „Pohled na jabloneckou atletiku z dálky i v roce 1995 velmi dobrý, ale

⁶⁷ Ročenka 1993 atletického oddílu LIAZ Jablonec n. N., Severočeské atletické výkony 1993

⁶⁸ TJ LIAZ Jablonec n. N. isou atletický oddíl Ročenka 1994

skutečné poměry v oddíle a vlastní pocity členů oddílu však tak dobré nebyly.“⁶⁹ Přesto osmnáct závodníků reprezentovalo republiku na mezinárodní úrovni.⁷⁰ Jan Železný suverénně ovládl Mistrovství světa v Goteborgu, ve světové Grand Prix zvítězil v hodů oštěpem a celkově skončil druhý. Miroslav Menc obsadil čtvrté místo na světové univerziádě v Japonsku. Členka LIAZU Anna Birjuková získala pro Rusko stříbrnou medaili ve trojskoku a vyhrála trojskokanskou Grand Prix, při celkovém druhém místě. Atleti na republikových mistrovstvích nasbírali celkem dvanáct prvenství, deset druhých a šestnáct třetích míst. Ligové boje byly různorodé. Muži A byli druzí v Extralize za Duklou Praha, ženy skupiny A byly třetí. Družstva mládeže však nedosáhla větších úspěchů s výjimkou juniorů, kteří získali bronz ve finále MČR.

Organizátorsky oddíl opět skvěle zvládl jak mezinárodní závody (Jablonec 1995, Mladá Evropa, mezinárodní finále Poháru rozhlasu), tak domácí závody, jejichž počet se pohyboval kolem padesáti.

Jabloneckou atletiku začínají trápit finanční nedostatky. Sama si musí shánět sponzory a financovat veškerý provoz oddílu.⁷¹

Rok 1996:

Tento rok se uskutečnil největší sportovní svátek, tedy olympijské hry. LIAZ Jablonec na tuto světovou událost vyslal hned dva atlety (Tomáš Janků – třinácté místo ve finále skoku vysokého, Miroslav Menc – vrh koulí). Na halovém Mistrovství Evropy skončil Jan Janků sedmý, Erika Suchovská, hostující za extraligové ženy, skončila v běhu na 200 metrů druhá. V republikovém měření sil získal oddíl tři zlaté medaile, sedm stříbrných a sedm bronzových. Je zde patrný poměrně velký úpadek úspěchů jablonecké atletiky na poli jednotlivců, který může být způsoben odchodem trenérů a jiných funkcionářů do sféry soukromého podnikání. Druhým prvkem poklesu výkonnosti byla inovace stadionu, která na čtyři měsíce zbrzdila profesionální trénink sportovců. Třetím důvodem je osamostatnění sportovního gymnázia a 5. ZŠ na Žiškově vrchu. Družstvo žen bylo třetí v Extralize. Muži byli ve stejné soutěži pátí. Úspěch měla i Běčková družstva, která se udržela v první lize. LIAZ Jablonec úspěšně

⁶⁹ Ročenka 1995 LIAZ Jablonec, str.2.

⁷⁰ Jan Železný, Miroslav Menc, Jan Janků, Tomáš Janků, Vladimír Maška, Tomáš Novotný, Romana Sanigová, Valtr Pilch, Jarmila Halířová, Jitka Svatošová, Hana Holá, Irena Medřická, Petra Šáfrová, Martin Vrběcký, Martin Svoboda, Jan Ambrož

⁷¹ Ročenka 1995 LIAZ Jablonec

zorganizoval mezinárodní halový mítink Jablonex 96, závody Mladá Evropa, nebo již tradičně finále Poháru rozhlasu.⁷²

Rok 1997:

Jablonecká atletika oslavila tento rok padesát let své existence. Ku příležitosti tohoto výročí bylo uspořádáno setkání závodníků všech generací a výstava v Muzeu skla a bižuterie. Výkonnostně se činili spíše jednotlivci než celky. Velké oslabení se poslední roky projevuje zejména v mládežnických celcích, které nedosahují kýžených úspěchů.

Tradičním účastníkem světových akcí se stal Miroslav Menc, který obsadil na halovém Mistrovství světa v Paříži deváté místo. Jan Janků bohužel neprošel kvalifikací. Na světovém šampionátu na dráze konaného v Athénách, se Jan Janků umístil na dvanáctém místě, Miroslav Menc, ani Vladimír Maška v kladivu, nepostoupili z kvalifikace. Menc však získal páté místo na světové univerziádě, a Pavla Hamáčková obsadila pátou příčku na Mistrovství Evropy juniorů v Lublani. Antonín Hadinger se stal mistrem světa veteránů ve skoku o tyči. V republikových kláních získal LIAZ devět titulů mistra republiky a dalších šest stříbrných a čtyři zlaté medaile. V soutěži družstev byly v Extralize ženy A druhé, muži skončili čtvrtí. Muži B se udrželi v první lize.

K tradičním akcím, které LIAZ pořádá se krom stávajících závodů Jablonex 97, Mladá Evropa 97, Pohár rozhlasu, přidalo pořádání středoškolského poháru.⁷³

Rok 1998:

Během tohoto roku se funkcionářům podařilo navýšit stavy závodníků, trenérů i rozhodčích, což zní jako příslib k úspěšnému pokračování jablonecké atletiky. Toto „obrození“ neslo ovoce i na poli závodním. Mistryni světa v běhu do vrchu se stala Dita Habelková, Jan Janků skončil čtvrtý na HME ve Valencii. Vladimír Maška a Jan Janků zapsali start na Mistrovství Evropy v Budapešti, Lucie Krouzová na Mistrovství světa juniorů. Oddíl zaznamenal třicet pět zahraničních startů. Největší srovnání nám podá Mistrovství republiky, kde Jablonečtí získali deset prvenství, a celkem dvacet dva medailí. V soutěži družstev se v Extralize udrželi jak muži A, tak ženy, ovšem skupiny B sestoupily z první ligy. Junioři skončili na pátém místě na MČR družstev, dorostenci se stali mistry republiky.

⁷² Tělovýchovná jednota LIAZ Jablonec nad Nisou atletický oddíl Ročenka 1996,

⁷³ TJ LIAZ Jablonec nad Nisou Ročenka 1997 oddíl atletiky, Severočeské atletické výkony 1997

Mezi významné akce z organizátorského hlediska patří halový Jablonex 98, Mladá Evropa na dráze, mezistátní utkání dorostu Německo-Řecko-Česká republika, finále Poháru rozhlasu a finále Poháru středních škol.⁷⁴

Rok 1999:

Jablonecká atletika registruje od svého zlomového roku 1996 vzrůstající tendence ve výkonnosti. Rok 1996 byl důsledkem celospolečenských změn na přelomu osmdesátých a devadesátých let, které setrvačností ještě dojížděly a plně se projevily právě roku 96. Velkým úspěchem je vytvoření českého rekordu v hodu kladivem Vladimírem Maškou. Ten se jako historicky první Čech probojoval na Mistrovství světa v Seville do kladivářského finále. Jan Janků neprošel kvalifikací a zapsal výkon 223 cm. Jan Vrba skončil na Mistrovství Evropy do sedmnácti let v Bydhošti na pátém místě v semifinále na 400m. Byl také členem štafety, která se umístila na čtvrtém místě. Jednotlivci zaznamenali třináct mistrů České republiky, osmnáct druhých a šest třetích míst. V soutěži družstev vybojovaly ženy bronz, muži skončili v Extralize šesti. Dorostenky se staly mistryněmi České republiky. LIAZ Jablonec organizoval tradičně několik desítek závodů. Mezi nimi zejména Mistrovství republiky dorostu a žactva, mezinárodní utkání Jablonex 99, mítink Mladá Evropa, finále Poháru Českého rozhlasu, finále Poháru středních škol.⁷⁵

Rok 2000:

Stále těžší je prosazování jablonecké atletiky mezi silícími týmy dříve slabších oddílů. Přesto zaznamenal LIAZ Jablonec významné úspěchy na své sportovní dráze. Vrcholem byl nejprve splněný limit na olympijské hry do Sydney Vladimírem Maškou a následné osmé místo ve finále kladivářů. I Soutěž veteránů byla pro oddíl přínosná. Petr Habel se umístil na třetím místě ve skoku o tyči na Mistrovství světa veteránů, Petr Mikula skončil ve sejném závodě na šestém místě. Na Mistrovství ČR získali jablonečtí atleti v součtu šest zlatých osmnáct bronzových medailí. Družstvo mužů A po dvanácti letech sestoupilo z Extraligy, ženy A skončily na čtvrtém místě. Ženy B vyhrály druhou ligu a postoupily tak do první ligy. V tomto roce si dobře vedly mládežnické kategorie. Juniorky skončily ve finále MČR družstev čtvrté, junioři třetí a dorostenky druhé. LIAZ Jablonec jako vždy organizoval řadu závodů, mezi největší patří již stálice finále Poháru Českého rozhlasu, finále Poháru středních

⁷⁴ Ročenka atletického oddílu TJ LIAZ Jablonec nad Nisou 1998

⁷⁵ TJ LIAZ Jablonec nad Nisou Ročenka 1999 oddíl atletiky

škol, halové závody Jablonex 2000, Mladá Evropa, MČR juniorských a dorosteneckých kategorií.⁷⁶

Rok 2001:

Vstup do nového tisíciletí zvládl LIAZ Jablonec dobře. Na Mistrovství světa v Edmontonu vyslal hned tři závodníku, Jana Janků, který dopadl nejlépe, umístil se na třináctém místě, Vladimíra Mašku a Markétu Hajdu. Na mistrovských soutěžích vybojoval oddíl dvanáct prvenství, sedm druhých a jedenáct třetích míst. Do závodů družstev nastoupilo celkem šestnáct skupin. Žáci se stali mistry republiky, dorostenky skončily druhé. Muži A skupiny vyhráli baráž o Extraligu a znovu tak postoupili do nejvyšší soutěže. Ženy skončily na šestém místě. LIAZ opět organizoval halové závody Jablonex, Mladou Evropu, MČR mužů a žen na dráze, halové MČR žáků a žákyň, celostátní finále Poháru Českého rozhlasu, finále Středoškolského poháru.⁷⁷

Rok 2002:

Během tohoto roku si oddíl připsal značné úspěchy, ovšem na některých závodech se příliš nedařilo. Jan Janků závodil i na halovém i na venkovním Mistrovství Evropy, kde obsadil osmé místo. Vladimír Maška házel jen na venkovním ME. Zuzana Hejnová skončila pátá na juniorském Mistrovství světa v Kingstonu, kde zároveň zaběhla český dorostenecký rekord. Republiku reprezentovalo devět závodníků⁷⁸. V jednotlivcích získali atleti LIAZu Jablonec devět titulů mistra republiky, osmnáct druhých a čtrnáct třetích míst. Družstvo žen skupiny A bylo v Extralize čtvrté, výborně si vedly dorostenky, které braly stříbro, a dorostenci vybojovali čtvrtá místa. Muži skupiny A po loňském návratu do Extraligy opět sestoupili do první ligy. Muži skupiny B se v první lize udrželi.

Velké změny se udály v organizaci celého oddílu. Odstoupil dlouholetý předseda Václav Poláček. Byla zvolena volební komise, které předsedal nejprve Zdeněk Truksa. Ten následně předsednictví kvůli zdravotním problémům přenechal Jiřímu Cikánovi. Komise vypracovala kandidátku a tu předložila členům na valné hromadě. Na valné hromadě byl zvolen jedenáctičlenný výbor, který nakonec zvolil za předsedu trenéra vytrvalecké sekce Aleše Zalabáka. Nový výbor před sebou měl těžký úkol. Stadion, ani hala již nadále nepatřily

⁷⁶ Atletický oddíl LIAZ Jablonec Ročenka 2000, Severočeské atletické výkony 2000

⁷⁷ Atletický oddíl LIAZ Jablonec Ročenka 2001

⁷⁸ Vladimír Maška, Erika Suchovská, Zuzana Hejnová, Eva Truksová, David Linhard, Michal Český, Adéla Kůrková, Lucie Bašťovanská, Luboš Gaisl

Tělovýchovné jednotě LIAZ, ale městu Jablonec nad Nisou. Za každý trénink nebo pořádané závody musí LIAZ platit pronájem sportoviště. Úkolem předsednictva bude vyjednat takové podmínky do budoucna, které by neznemožňovaly kvalitní přípravu jabloneckých atletů a které by vrátily atletiku tam, kam patří, tedy na přední místa sportovních oddílů.⁷⁹

Rok 2003:

Během tohoto roku se podmínky pro atletiku zhoršily. Hala a sportoviště patřily městu a oddíl tak musel každou pronajatou hodinu platit, takže nezbylo dostatek financí pro podporu extraligového družstva žen a prvoligového družstva mužů. Dalším problémem, který bylo třeba překonat, byla výstavba nového stadionu a přestavba stadionu fotbalového, kde docházelo k likvidaci tartanové dráhy. Mladá Evropa se z tohoto důvodu pořádala v Liberci. I za těchto ztížených podmínek se oddíl dařilo. Zuzana Hejnová získala titul mistryně světa do sedmnácti let v závodě na 400 metrů překážek. O několik týdnů později závodila na Mistrovství Evropy juniorů, kde získala bronz. Vladimír Maška byl nominován na Mistrovství světa do Paříže, avšak zranění mu účast překazilo. Sedm atletů reprezentovalo Českou republiku, oddíl získal tři tituly mistra republiky deset stříbrných a devět bronzových medailí. V soutěži družstev byly ženy šesté v Extralize, muži skončili devátí. Družstvo dorostenců vybojovalo čtvrté místo, juniorky byly šesté, starší žáci získali na Mistrovství republiky družstev bronz.⁸⁰

Rok 2004:

Tento rok patřil Olympiádě v Athénách, kde závodil dlouholetý člen oddílu Vladimír Maška. Zuzana Hejnová prokazovala dlouhodobě vysokou výkonnost, kterou završila stříbrem na Mistrovství světa juniorů. Tento výkon je také novým českým rekordem. Deset závodníků oddílu reprezentovalo Českou republiku na mezinárodním poli. Jednotlivci vybojovali na republikových šampionátech sedm zlatých, deset stříbrných a devět bronzových medailí. Starší žáci nečekaně vybojovali v soutěži družstev stříbro, junioři se účastnili finále. Družstvo žen sestoupilo z Extraligy do ligy první. Tento rok byl také postaven nový atletický stadion s osmisáhovým oválem. Atleti se tak nebudou přetahovat o místo na trénink s fotbalisty.⁸¹

⁷⁹ Atletický oddíl TJ LIAZ Jablonec nad Nisou Ročenka 2002

⁸⁰ Atletický oddíl TJ LIAZ Jablonec nad Nisou Ročenka 2003

⁸¹ 2004: atletické výkony oddílu LIAZ Jablonec

Rok 2005:

„...sezona 2005 byla bezesporu ve znamení dobrých výkonů především našich mladých závodníků. Z nich vyniká dvojnásobný český rekordman Jan Solfronk, který na Mistrovstvích České republiky získal celkem pět medailí.“⁸² Zdeněk Medlík startoval na Mistrovství Evropy v Kaunasu. Skvěle si také vedl nejlepší český kladivář v dorostenecké kategorii Tomáš Janda. Družstvo starších žáků získalo bronzové medaile na MČR družstev, dorostenci zůstali těsně bez medaile. Sedm závodníků reprezentovalo na mezinárodních mítincích Českou republiku. Celkem závodníci posbírali deset zlatých deset stříbrných a patnáct bronzových medailí. V soutěži družstev se muži skupiny A udrželi v první lize. Junioři skončili v semifinále MČR osmí. Dorostenci ve finále družstev MČR obsadili čtvrté místo. Běčko žen skončilo na třetím místě v první lize. Dorostenky skončily ve finále MČR sedmé. Během tohoto roku došlo také k výstavbě nového, ryze atletického stadionu na místě bývalého škvárového hřiště. Atleti se už nebudou přetahovat s fotbalisty o tréninkový čas. Na novém stadionu proběhlo přes dvacet závodů, zejména Mladá Evropa a MČR žáků a zákyň, v hale 34. ročník Jablonecké haly.⁸³

Rok 2006:

Oddíl zaznamenal výkonnostní růst jak družstev, tak jednotlivců. Muži i ženy z druhého místa postoupili do baráže o Extraligu, dorostenci v republikové soutěži vybojovali bronzové, dorostenky dokonce stříbrné medaile. Jednotlivci vybojovali pět zlatých, čtrnáct stříbrných, deset bronzových míst. Deset atletů jabloneckého oddílu obléklo reprezentační dres na mezistátních utkáních. V létě se uskutečnil výroční dvacátý ročník Mladé Evropy, který byl organizačně skvěle zvládnut.⁸⁴

Rok 2007:

Během tohoto roku byla přestavena a rekonstruována atletická hala. To se podepsalo na výkonnosti závodníků, kteří si v porovnání s minulými roky pohoršili, ale také na finanční situaci oddílu. V soutěži jednotlivců patří největší sláva veteránovi Antonínovi Hadingerovi, který na veteránském Mistrovství světa vybojoval zlato ve skoku o tyči. Klára Kolomazníková dokázala čtyřikrát překonat všechny své soupeřky na republikových šampionátech a vybojovala si také účast na Mistrovství světa do sedmnácti let v Ostravě.

⁸² 2005: atletické výkony oddílu LIAZ Jablonec, str. 1

⁸³ 2005: atletické výkony oddílu LIAZ Jablonec

⁸⁴ Ročenka 2006, atletické výkony oddílu LIAZ jablonec

Limity hned na tři disciplíny (osmiboj, 400m překážek, 110m překážek) splnil také Jan Solfronk. V žákovských kategoriích zářila Anna Marie Rappová. Celkem jednotlivci nasbírali sedm zlatých, šest stříbrných a pět bronzových medailí. Rekonstrukce se projevila v závodech družstev. Muži ani ženy sice nesestoupili z první ligy, ovšem okupovali druhou polovinu tabulek. Stejně tak si pohoršila všechna družstva mládeže.

Z důvodu rekonstrukce haly neproběhly tradiční závody Jablonecká hala, avšak Mladá Evropa a MČR do dvaadvaceti let na dráze proběhlo na velmi vysoké úrovni.⁸⁵

Rok 2008:

Družstva žen i mužů si v tomto roce udržela prvoligovou příslušnost. Družstvo dorostenek vybojovalo stříbrnou medaili, družstvo juniorů vybojovalo postup do finále, avšak vzhledem ke špatnému rozhodnutí pořadatelů bylo z postupového místa odsunuto. Atleti posbírali celkem dvacet tři republikových medailí, sedm atletů LIAZU reprezentovalo Českou republiku na mezinárodním poli. Oddíl uspořádal mnoho akcí nejen v rekonstruované hale, ale i na dráze. Mezi již tradiční mítinky patřila Jablonecká hala a Mladá Evropa.⁸⁶

Rok 2009:

Výkony atletů LIAZ Jablonec se opět začaly zlepšovat. Rekonstruovaná hala a nové zázemí jistě napomohly ke kvalitním výkonům, které jablonečtí atleti v této sezoně předváděli. Sedm závodníků reprezentovalo Českou republiku na mezinárodních závodech.⁸⁷ Antonín Hadinger skončil ve skoku o tyči druhý na Mistrovství Evropy veteránů v hale, Eva Jeníková se účastnila Mistrovství světa do sedmnácti let v Brixenu. Skončila šestnáctá. Atleti celkem na Mistrovstvích republiky posbírali devět zlatých, deset stříbrných a deset bronzových medailí. V soutěži družstev se muži dostali do prolínací soutěže o Extraligu, do které nakonec nepostoupili. Dorostenky postoupily do finále MČR družstev. Ve finále obsadilo deváté místo družstvo juniorů. Oddíl uspořádal Jabloneckou Halu, Mladou Evropu a za velmi špatného počasí také Mistrovství republiky ve vícebojích. Koncem léta se pak na jabloneckém stadionu uskutečnilo finále Extraligy družstev. Oddíl se i nadále potýkal s nedostatkem financí umocněným ekonomickou krizí. Podařilo se však s městem dojednat

⁸⁵ Ročenka 2007, atletické výkony oddílu LIAZ Jablonec

⁸⁶ Ročenka 2008, atletické výkony oddílu LIAZ Jablonec

⁸⁷ Eva Jeníková, Klára Michalská, Anna-Marie Rappová, Lukáš Kožíšek, Jan Solfronk, Dominik Žižka, Antonín Hadinger

podmínky, při kterých se oddíl vzdal některých svých nemovitostí a pozemků ve prospěch města. Na oplátku nebude muset platit pronájem sportovišť po dobu patnácti let.⁸⁸

Rok 2010:

Během tohoto roku došlo ke vzniku nového atletického klubu AC Jablonec nad Nisou – občanské sdružení. Tím došlo k částečnému oslabení pozic závodníků LIAZU Jablonec. Na druhé straně se však podařilo znovu spojit síly s klubem při 5. ZŠ Jablonec nad Nisou pod vedením Dany Jandové. Spojením došlo k posílení zejména žákovských kategorií. Sedm závodníků reprezentovalo nejen oddíl ale i Českou republiku na mezinárodních závodech. V individuálních disciplínách dosáhli atleti na čtyři tituly mistrů republiky, šest stříbrných a pět bronzových medailí. Soutěž družstev zůstala beze změn. Muži i ženy se udrželi v první lize. Větší úspěch zaznamenali starší žáci, kteří se svým družstvem skončili čtvrtí v semifinále družstev. Skvěle se vyznamenaly starší žákyně, když skončily druhé na Mistrovství republiky družstev. Z důležitých závodů, které LIAZ pořádá, zde musím zmínit již třicátý osmý ročník Jablonecké haly a dvacátý čtvrtý ročník Mladé Evropy.⁸⁹

Rok 2011:

Družstvo mužů se navrátilo do první ligy, kam zajisté patří. Velké úspěchy slavila mládež, která sesbírала mnoho titulů a medailí nejen z individuálních republikových šampionátů, ale i ze soutěží družstev. Velký podíl na tom má opětovné spojení oddílu LIAZ se sportovním Školním atletickým klubem při 5. ZŠ. zlepšilo se také financování oddílu. Oddíl začal pořádat závody pro jiné oddíly. Druhým rokem pořádá vydařené Mistrovství České republiky žactva v hale. Organizuje výcvikové tábory a soustředění. V neposlední řadě oddílu pomáhají granty Libereckého kraje a projekty města Jablonec nad Nisou. Nastala fungující spolupráce mezi oddílem a společností Sport s.r.o., zabezpečující provoz nejen atletických zařízení. V soutěži jednotlivců nesmím opominout Vítězslava Jantsche, který na Mistrovství Evropy veteránů zvítězil v silničním běhu na 10 000 metrů, získal stříbro v půlmaratonu a bronz ve štafetě na 3x2000 kros. Republiku reprezentovalo devět atletů a atletek. Na Mistrovství republiky oddíl vybojoval dvanáct prvenství, devět stříbrných medailí, devět bronzových. V ligových bojích se ženy udržely v první lize – skončily na třetím místě,

⁸⁸ Ročenka 2009, atletické výkony oddílu LIAZ Jablonec

⁸⁹ Ročenka 2010, atletické výkony oddílu LIAZ Jablonec

dorostenky se probojovaly až do finále ČR, kde skončily čtvrté. Starší žáci na Mistrovství republiky skončili druzí. Žákyně ve stejném závodě skončily páté.

Oddíl pořádal i závody s mezinárodní účastí. Šlo o 39. Ročník Jablonecké haly, 25. Ročník Mladé Evropy, halové MČR žactva a mnoho dalších závodů nejen krajské úrovně.⁹⁰

Rok 2012:

Atleti TJ LIAZ zaznamenali dvanáct reprezentačních startů (Antonín Hadinger ve skoku o tyči na Mistrovství Evropy veteránů - zlato, Kateřina Hýsková ve skoku dalekém v mezistátním utkání se Slovenskem a Maďarskem, Michaela Bičianová v běhu na 300 metrů překážek na mezistátním utkání se Slovenskem, Slovinskem, Maďarskem, Chorvatskem. Atleti získali dvanáct titulů mistra republiky, čtrnáct stříbrných a třináct bronzových medailí. Družstvo žen zvítězilo po několika letech v první lize. Oddíl během celého roku uspořádal dvaatřicet akcí a závodů. Mezinárodní mítink Jablonecká hala zde slavil čtyřicáté výročí a organizačně byl uspořádán výborně.⁹¹

Rok 2013:

V mládežnických kategoriích zářili Dan Bárta a Tereza Vokálová, kteří překonali české rekordy v běhu na 60 metrů překážek. Na mezinárodních závodech za oddíl startovalo šest závodníků všech kategorií. Na Mistrovstvích ČR získali atleti deset prvenství, osm druhých a osmnáct třetích míst. Družstvo žen vyhrálo první ligu a na Mistrovství republiky skončily ženy deváté.

Atletický oddíl uspořádal v halové sezoně dvacet čtyři, ve venkovní sezoně jedenáct akcí. Celkem se závodů zúčastnilo 7932 závodníků.⁹²

Rok 2014:

Začíná být jasně zřetelné, že oddíl TJ LIAZ Jablonec bude mít vždy dobrou základnu mládeže. Ta totiž během posledních let udržuje medailové statistiky v kladných číslech. Tento rok atleti a atletky nastřádali celkem devět zlatých, šest třibených třináct bronzových medailí. Největší úspěch zaznamenaly Lada Cermanová a Tereza Vokálová, které postoupily přes kvalifikaci v Baku až na Letní olympijské hry mládeže v Číně. Reprezentační závody

⁹⁰ Ročenka 2011, atletické výkony oddílu LIAZ Jablonec

⁹¹ Ročenka 2012, atletické výkony oddílu LIAZ Jablonec

⁹² Ročenka 2013, atletické výkony oddílu LIAZ Jablonec

podpořilo devět závodníků TJ LIAZ Jablonec. Byl také zaznamenán nový rekord ČR v podání Terezy Vokálové na 60m. překážek. V soutěži družstev se dařilo ženám, které vyhrály 1. ligu a na MČR skončily desáté. Dorostenky byly na Mistrovství republiky stříbrné, dorostenci bronzoví, juniorky byly páté. Starší žákyně na MČR družstev byly deváté.

V hale oddíl uspořádal dvacet pět sportovních akcí, po šesté oddíl organizoval MČR žactva v hale. I mezinárodní mítink Jablonecké hala měl velké ohlasy a jde o jediný mítink mezinárodní úrovně v České republice.⁹³

Rok 2015:

rok byl jedním z nejúspěšnějších za posledních několik let. Čtyři dorostenci se účastnili Mistrovství světa v Kolumbii, tři reprezentovali na mezistátních utkáních žactva a dorostu. Žáci také závodili na Olympiádě dětí a mládeže. Závodníci získali za rok 2015 celkem šestnáct zlatých, sedmnáct stříbrných a sedmnáct bronzových medailí na republikových šampionátech. Družstva dospělých obsadila druhá místa v druhé nejvyšší soutěži družstev, junioři získali titul mistra Čech a na Mistrovství ČR byli druzí. Dorostenky byly ve stejné soutěži druhé. Trenérka mládeže Dana Jandová obdržela za své výsledky s mládeží ocenění od EA⁹⁴. Oddíl v zimní sezoně uspořádal dvacet pět akcí. Skvělou organizací se blýsknul jak mítink Jablonecká hala, tak Mistrovství České republiky žáků a žákyň.⁹⁵

4. EMPIRICKÁ ČÁST

4.1. VÝZKUMNÁ STRATEGIE

Cílem diplomové práce není jen shromáždění faktických událostí, informací a reálií, které by zachycovaly vytýčenou problematiku z hlediska odborné literatury, výročních zpráv, almanachů, kronik, atletických ročenek nebo článků oblastních periodik. Snažil jsem se ji doplnit o informace sesbírané z rozhovorů s jednotlivými pamětníky, kteří se na jablonecké atletice přímo nebo nepřímo podíleli. Rozhodl jsem se pro osm narátorů. Rozhovory jsem natáčel zejména s bývalými závodníky, trenéry (bývalými i současnými), funkcionáři a rozhodčími. Tyto rozhovory měly zajímavou formou doplnit, někdy zprůhlednit a rozhodně

⁹³ Ročenka 2014, atletický oddíl TJ LIAZ Jablonec

⁹⁴ European Athletics

⁹⁵ Ročenka 2015 Atletický oddíl TJ LIAZ Jablonec

mnohem lépe vykreslit danou realitu, tedy historii atletického oddílu LIAZ Jablonec nad Nisou.

Již od začátku zřejmé, že se jedná o kvalitativní výzkum stojící zejména na rozhovorech s jednotlivými „aktéry“. Částečně jsem čerpal z vlastní zkušenosti, kterou bych mohl nazvat zúčastněným pozorováním. Sám jsem totiž v jabloneckém oddílu trénoval sedm let, během kterých jsem si na některé věci udělal vlastní názor.⁹⁶

Kvantitativní výzkum jsem po dlouhé úvaze zamítl. Bylo by samozřejmě možné oslovit větší skupinu lidí s prosbou o vyplnění dotazníku týkajícího se jablonecké atletiky. Obával jsem se ale, že by data získaná tímto způsobem, nemusela mít tak velkou výpovědní hodnotu. Navíc kvantitativní výzkum neumožňuje hlubší proniknutí do zkoumané problematiky, získává jen povrchová data ve větším množství (na rozdíl od kvalitativního výzkumu), přičemž právě hlubší proniknutí do historie jablonecké atletiky bylo cílem této práce. Z uvedených důvodů jsem proto kvantitativní výzkum nevyužíval a dal přednost výzkumu kvalitativnímu.

Jednotlivé rozhovory jsem vedl po předchozí přípravě. O historii a dílčích momentech atletiky v Jablonci nad Nisou jsem měl povědomí, primárně jsem ovšem chtěl nechat hovořit narátora a tázal se ho i na věci, o kterých jsem informace zjištěné měl, ale chtěl jsem znát názor dotazovaného. Měl jsem taktéž předem rozmyšlené konkrétní otázky, na které jsem se v průběhu nahrávání ptal. Během této fáze jsem vycházel částečně z Kaufmannova Chápajícího rozhovoru.⁹⁷

Během nahrávání rozhovorů se mi postupně začala profilovat témata, která vytvořila základní aspekty mé práce. Jedním z hlavních výzkumných témat se stala otázka proměny jablonecké atletiky po změně politického režimu. Další z vyprofilovaných otázek byla, jak nárotoři vidí budoucnost jablonecké atletiky. Důležitým tématem bylo taktéž fungování LIAZU Jablonec před rokem 1989. Z výpovědí narátorů vznikla další otázka týkající se financování klubu před rokem 1989 a po něm.

⁹⁶ „Kvalitativní výzkum se provádí pomocí delšího a intenzivnějšího kontaktu s terénem nebo situací jedince či skupiny jedinců. Tyto situace jsou obvykle banální nebo normální, reflektují každodennost jedinců, skupin, společností nebo organizací.“ HENDL, Jan - Kvalitativní výzkum, Portál, Praha 2005, str. 51

⁹⁷ „Chápající rozhovor tím, že nejprve vychází z terénu a až pak konstruuje teoretický model, radikálně proměňuje definici většiny výzkumných technik užívaných v rozhovorech neosobního rázu.“ KAUFMANN, Jean Claude – Chápající rozhovor, Slon Praha 2000, str. 27

4.2. TECHNIKA SBĚRU DAT

Základním principem sběru dat byly rozhovory s pamětníky. Druhotně jsem využil i vlastních několikaletých zkušeností s jabloneckou atletikou. Navázání kontaktu s narátory pro mě nebylo příliš složité. Samozřejmě se lišil případ od případu, ale větší část narátorů jsem znal osobně. První kontakt s pamětníky se odehrál na výročním setkání atletů všech generací při příležitosti předávání ocenění nejlepším atletům uplynulé sezony. Ačkoli jsem na tuto akci nebyl předem upozorněn, informace o jejím konání se ke mně přesto dostala. Rozhodl jsem se tady setkání zúčastnit, abych si mohl vytipovat jednotlivé osoby, které by mi mohly o daném tématu poreferovat. Tímto způsobem jsem obešel asi šest bývalých závodníků, kteří v současné době buď trénují mládež a následující atletickou generaci, nebo se na jablonecké atletice podílejí z hlediska jejího fungování. Takto jsem oslovil například Danu Jandovou, velmi úspěšnou současnou trenérku mládeže, která dokonce byla oceněna evropskou atletickou asociací. Dále Evu Mikulovou, dceru zakládajícího člena a dlouholetého předsedy oddílu Václava Poláčka, Jana Cikána, bývalého trojskokana, který ještě za mého trénování vedl svou skupinu atletů, Dušana Molitorise, současného předsedu oddílu, inženýra Pavla Procházku a další. Všichni byli tématem mé práce nadšeni a velice ochotně souhlasili nejen s budoucím nahráváním rozhovoru, ale dokonce se sami nabídli, že mi mohou zapůjčit mnohé materiály, ze kterých by šlo čerpat cenné informace. Další metodou, kterou jsem zde využil, byla metoda sněhové koule (snow ball). Narátor doporučí dalšího informátora a předá na něj kontakt a ten může opět doporučit dalšího. Tímto způsobem jsem také dostal kontakt na posledního ze členů „nadšenců“, kteří stáli u zrodu, Arnošta Fučíka.

Na rozhovory jsem si připravil seznam otázek, odpovědi na ně by měly komplexně přiblížit jablonecký atletický oddíl. První výzkumnou otázkou bylo, jak se dotazovaný k atletice dostal a jaké byly jeho začátky. Ačkoli se může zdát, že tato otázka nemá s historií LIAZU moc společného, opak je pravdou. Na tomto místě jsem velice často zjistil, proč se narátoři stěhovali za atletikou právě do Jablonce nad Nisou. Další otázkou byly sportovní podmínky, které TJ LIAZ Jablonec atletům poskytoval. Šlo o zázemí, finanční prostředky a podporu, výhody, které s sebou závodění za oddíl neslo. Následně jsem se ptal na soustředění, mezinárodní kontakt, výjezdy do zahraničí. Tato otázka prohlubovala otázku předešlou. Jen bohatý a dobře organizovaný oddíl může financovat atletům soustředění, zprostředkovávat závody jak v domácím, tak v cizím (i zahraničním) prostředí. Další výzkumnou otázkou byla proměna jablonecké atletiky po roce 1989, její tréninkové podmínky dnes a výhled do budoucna. Stejně jako jiná odvětví, i atletika zaznamenala v devadesátých letech citelný

útlum. Zde jsem se snažil zjistit, jak a v čem se tyto podmínky změnil, co bylo příčinou a jak se tyto problémy řešily. Poslední otázkou bylo, co atletika dané osobě dala a vzala. Tu jsem však pokládal jen v případě, že jsem si nebyl jist citovým nábojem odpovědi a rozhovoru jako celku, a nebyl bych bez odpovědi na ni tudíž schopen rozhovor analyzovat. Zde se narátoři často otevřeli a snažili se zhodnotit své atletické působení, ať už bylo jakéhokoli druhu.

4.3. VÝBĚR VZORKU, PROSTŘEDÍ VÝZKUMU:

Za účelem vykreslení historie atletiky v Jablonci nad Nisou jsem oslovil osm narátorů. Jedince jsem vybíral podle určitého klíče. Bylo nutné, aby informátoři dostatečně znali danou problematiku a aby se v prostředí jablonecké atletiky pohybovali delší dobu. Z tohoto důvodu jsem vybíral jedince, kteří například trénovali a závodili na přelomu osmdesátých a devadesátých let. Jak jsem zmínil výše, k primárnímu kontaktu s informátory došlo již v listopadu 2015 na atletické sešlosti. Následně jsem informátory kontaktoval za pomoci e-mailu nebo telefonicky, výjimečně jsem využil sociální sítě facebook. V několika málo případech jsem využil svých známých, přes které jsem se k danému narátorovi dostal. Vybraní informátoři byli většinou v produktivním věku od čtyřiceti do sedmdesáti let.

Rozhovory se odehrávaly na různých místech. U narátora doma je to k nahrávání rozhovoru úplně ideální – informátor je ve známém prostředí svého domova, cítí se uvolněně a více v „bezpečí“. Rozhovory ovšem probíhaly také v nemocnici za přítomnosti dalších pacientů nebo v sekretariátu atletického oddílu LIAZ Jablonec. V jednom případě se rozhovor odehrával ve vinárně během dopoledních hodin.

Velice důležité bylo narátora upoutat a vytvořit si s ním vztah, na základě touhy po úspěšném dosažení společného cíle rekonstrukce historie atletického oddílu LIAZ.⁹⁸ Během rozhovoru jsem si dělal i písemné poznámky, prostřednictvím kterých jsem se snažil zachytit náladu narátora, neverbální projevy, změny intonace hlasu, nebo například rychlost mluvy.

Výzkumný vzorek byl různorodý. Rozhovory jsem uskutečnil a nahrál se šesti muži a dvěma ženami, ve věkovém rozmezí od čtyřiceti devíti do osmdesáti let. Zajímavostí je, že většina informátorů nepochází z Jablonce nad Nisou, ale že se do něj často i s rodinami přestěhovali za prací, nebo za jiným účelem (velice často právě za atltikou). Stala se mi i

⁹⁸ „Při rozhovoru se mezi tazatelem a narátorem, vypravěčem, vytváří specifický vztah, který můžeme - z různých pohledů – charakterizovat jako asymetrický.“ Vaněk, Miroslav, Mucke Pavel – Třetí strana trojúhelníku, Teorie a praxe orální historie. str.307

velice nepříjemná věc. Když jsem třetí a čtvrtý rozhovor (s mým bývalým trenérem Miroslavem Ruckým a současným předsedou atletického oddílu LIAZ Jablonec Dušanem Molitorisem) přehrával do počítače, zařízení se z nenadání restartovalo. Protože byly oba dva soubory „na půli cesty“ mezi nahrávacím zařízením a počítačem, byly oba dva soubory a tři hodiny záznamu poškozeny a nebylo možná je přehrát.

První koho jsem kontaktoval, byl Arnošt Fučík, jeden z původních zakladatelů atletického oddílu. Kontakt jsem na pana Fučíka dostal od Dušana Molitorise, současného předsedu oddílu. Dvaadvadesátiletý pán mi do telefonu zněl, jako by mu bylo stále šedesát. Vysvětlil jsem mu účel mého telefonátu, sdělil jsem mu, od koho jsem dostal doporučení a kontakt a poprosil ho, zda by souhlasil s nahráním rozhovoru. K mému zklamání pan Fučík odmítl. Jako důvod uvedl, že už je starý a že se na podobné nahrávání už příliš necítí. Souhlasil však, že pokud budu mít nějaké nesrovnalosti nebo dotazy, mohu se na něj obrátit telefonicky.

Dalším narátorem byl Jan Cikán, se kterým se znám osobně a se kterým si tykám. Poprvé jsem se mu o tématu mé diplomové práce proběhla zmínil na atletickém setkání v listopadu 2015. Jan Cikán velice ochotně souhlasil s nahráváním a s poskytnutím dalších materiálů. Rozhovor proběhl u pamětníka doma. Nejprve jsme hovořili o obecných věcech, jak se kdo má, co kdo dělá atd. Následně jsem mu vysvětlil, jak bude rozhovor probíhat, nastínil témata, o kterých budeme hovořit, a nakonec ho požádal, zda by mu nevadilo, abych rozhovor nahrával. Se vším bez jakýchkoli námitek souhlasil. Z počátku bylo na narátorovi a na jeho neverbálních projevech patrné, že se příliš během nahrávání necítí, ačkoli na jeho ústním projevu nebylo vůbec nic znát. Po několika málo minutách se však atmosféra a narátorova řeč těla uvolnila a rozhovor probíhal bez jakýchkoli problémů.

Následujícím pamětníkem byla dcera jednoho ze zakladatelů Eva Mikulová. Nahrávání tohoto rozhovoru probíhalo kuriózně. Narátorka totiž byla po operaci kyčlí a během několika dní odjížděla z nemocnice do lázní na rehabilitaci. Musel jsem proto přistoupit k nahrávání v nemocnici, které ovšem navrhla sama narátorka. V pokoji navíc nebyla sama, takže do rozhovoru občas vstoupily další pacientky, které naštěstí měly k danému tématu co říct.

Ihned z nahrávání jsem jel do restaurace, kde jsem měl smlouvenou informativní schůzku s Ing. Petrem Habelem. Kontakt na Petra jsem obdržel od své spolužačky z gymnázia, jeho dcery. Po telefonickém rozhovoru jsme domluvili informativní schůzku, kde bych ho seznámil se záměrem své diplomové práce, osvětlil mu, jak by rozhovor probíhal a kdy

bychom ho mohli nahrát. S rozhovorem souhlasil a domluvili jsme se na termínu nahrávání. Na závěr schůzky mi řekl, že by si velice rád diplomovou práci přečetl, protože má špatné zkušenosti s novináři. Chtěl by se proto ujistit, zda vyčtené informace a paměti a jejich následná analýza a interpretace odpovídají významu, který daným událostem příkladá.

Dalším pamětníkem, který mi pro můj výzkum poskytl rozhovor, byl můj bývalý trenér Miroslav Rucký. Míru jsem kontaktoval nejprve e-mailem, následně jsme telefonicky domluvili čas a místo rozhovoru. Ten se odehrával u informátora doma za přítomnosti manželky a pětileté dcer. Bohužel jsem o tento rozhovor přišel při kopírování z nahrávacího zařízení do počítače.

Následujícím pamětníkem byl současný předseda oddílu Dušan Molitoris. Pan Molitoris byl jedním z informátorů, které jsem kontaktoval již na atletické sešlosti u příležitosti ocenění nejlepších oddílových sportovců. Po výměně několika e-mailů jsme se domluvili na společném termínu. Zároveň mi nabídl možnost čerpání ze širokého spektra dat ze sekretariátu oddílu LIAZ Jablonec. Toto byl druhý rozhovor, o který jsem během kopírování přišel.

Milan Mikula, další z důležitých pamětníků, taktéž svolil k rozhovoru. Kontakt na pana Mikulu jsem dostal od jeho snachy Evy Mikulové. S rozhovorem bez problému souhlasil. Domluvili jsme se, že mu zavolám v sobotu ráno a upřesníme čas schůzky. Rozhovor se nakonec odehrál následující den od devíti hodin ráno v bytě narátora. Rozhovor probíhal bez jakýchkoli problémů v přátelské atmosféře a trval lehce přes hodinu.

Dále jsem nahrál rozhovor s Františkem Špotákem. Kontakt na pana Špotáka jsem získal od svého trenéra Miroslava Ruckého, který s ním úzce spolupracuje v AC Jablonec nad Nisou. Miroslav pana Špotáka informoval o tom, že se mu ozvu, takže ve chvíli, kdy k telefonátu došlo, narátor už o všem věděl a s nahráváním souhlasil. Domluvili jsme se na tom, že rozhovor uskutečníme v bufetu na Střelnici, který AC Jablonec provozuje a kde mají určité zázemí.

Kontakt na inženýra Pavla Procházku jsem dostal od Evy Mikulové. Telefonicky jsem se s ním spojil, seznámil ho se záměrem práce a vysvětlil mu všechny okolnosti nahrávání. S rozhovorem souhlasil, navrhl místo natáčení – sekretariát atletického oddílu. Zde se uskutečnil i rozhovor s Dušanem Molitorisem.

Následujícím narátorem byl inženýr Jiří Matura. Kontakt s panem Maturou proběhl úplně jinak než se všemi ostatními narátory. Pamětník totiž žije v blízkosti mého bydliště, takže jsem s ním schůzku domlouval osobně. Velice mě překvapilo, že když jsem zvonil na zvonek a pan Matura vyhlédl z okna, poznal mě a oslovil mě jménem, přestože jsme se nikdy osobně nesetkali. Vysvětlil jsem mu účel mé návštěvy, načež sám narátor navrhl, abychom rozhovor uskutečnili okamžitě. Odběhl jsem si tedy pro nahrávací zařízení a ještě ten den uskutečnil rozhovor.

Předposledním narátorem byla Renata Staňová. Přestože jsem se zmínil, že budu rozhovor nahrávat, pravděpodobně na to zapomněla a navrhla schůzku v centru města, odkud jsme šli do kavárny. Podmínky pro vedení rozhovoru zde nebyly úplně vhodné. Hrála hudba, lidé u okolních stolů se spolu hlasitě bavili a měl jsem trochu strach, aby z rozhovoru bylo vůbec něco slyšet. Naštěstí se dá rozpoznat hlas narátorky od okolního ruchu. Zároveň mě Renata poprosila, abych upravil informovaný souhlas s vedením rozhovoru a do upřesňujících podmínek zaznamenal, aby rozhovor byl využit pouze pro mou diplomovou práci. Narátorka navíc pospíchala, takže na rozhovor jsme měli asi padesát minut. Přesto si myslím, že se mi podařilo zachytit zajímavé povídání, ze kterého půjdou některé úryvky využít pro zodpovězení vytyčených otázek.

Poslední rozhovor, který jsem pro svou diplomovou práci uskutečnil, proběhl s inženýrem Petrem Habelem. S panem Habelem jsem domluvil schůzku několik týdnů předem a následně jsme telefonicky domlouvali čas a místo schůzky. Ta se nakonec uskutečnila v kanceláři jeho firmy. Náš rozhovor byl několikrát přerušen. Nejprve spolupracovníkem, se kterým domlouval jisté pracovní záležitosti, následně dvakrát telefonátem. Přesto se mi podařilo získat kvalitní rozhovor, zejména k tematickému okruhu mezinárodních kontaktů, vztahů a soustředění LIAZU Jablonec.

	narátor	pohlaví	rok narození	místo narození	vzdělání	funkce
1	Jan Cíkán	muž	1961	Ledeč nad Sázavou	středoškolské	bývalý trenér
2	Eva Mikulová	žena	1959	Jablonec nad Nisou	vysokoškolské	současný trenér
3	Milan Mikula	muž	1936	Morava	vysokoškolské	bývalý trenér
4	Pavel Procházka	muž	1944	Humpolec	vysokoškolské	funkcionář
5	František Špoták	muž	1950	Košice	vysokoškolské	současný trenér
6	Jiří Matura	muž	1938	Jablonec nad Nisou	vysokoškolské	bývalý funkcionář
7	Renata Staňová	žena	1967	Brno	středoškolské	funkcionář
8	Petr Habel	muž	1959	Jablonec nad Nisou	vysokoškolské	bývalý závodník

4.4. PRÁCE S ROZHOVORY

Nahrané rozhovory jsem z časových důvodů nepřepisoval celé. „Přepis magnetofonového zápisu je časově velice náročný. Přepis jednohodinového rozhovoru si zpravidla vyžádá sedm hodin času hodně zručné písáčky.“⁹⁹ Několikrát jsem si pustil nahrávku rozhovoru a vypsál si informace důležité nejen pro rekonstrukci historie atletického oddílu LIAZ Jablonec nad Nisou, ale i pro následnou analýzu a interpretaci rozhovorů. Ke všem poznámkám jsem přiřadil časový údaj ze záznamu, abych se k dané části rozhovoru mohl kdykoli pohodlně vrátit. Následně jsem výpisky z rozhovorů rozřadil k jednotlivým výzkumným otázkám a očísloval je. Tímto způsobem mi začala pomalu vznikat struktura nejen výzkumných otázek, ale zejména se začala profilovat historie jabloneckého atletického oddílu pohledem pamětníků.

⁹⁹ DISMAN, Miroslav – Jak se vyrábí sociologická znalost, Karolinum, Praha 2008, str.314

4.4.1. ANALÝZA A INTERPETACE ROZHOVORŮ

Jan Cikán:

Z rozhovoru je patrné, že byl narátor silně ovlivněn otcem, který se atletice aktivně věnoval. Kvůli ideologickým problémům byl vyhozen ze školy a chvíli se živil jako účetní. Na tyto roky respondent nevzpomíná rád, říká o nich že „*to byla blbá doba.*“¹⁰⁰ Otec přijal nabídku Václava Poláčka, aby se stal trenérem atletiky v Jablonci nad Nisou. Po absolvování dvouleté vojenské služby se Jan Cikán stěhuje za rodiči do Jablonce nad Nisou a nastupuje do závodu LIAZ. Kráčí ve šlépějích svého otce, když od roku 1990 začíná taktéž trénovat své první svěřence sbírat s nimi první úspěchy. Po otcí má i výborný organizační smysl a schopnost zavést fungující řád. Když jsem viděl kroniky, které jeho otec vytvářel, nestačil jsem se divit a sám informátor, mi ukazoval různé tabulky výkonů svých a svých svěřenců, které si vedl. Jan závodil až do roku 1996. Následně podstoupil operaci zad a rok poté nastoupil na dráhu profesionálního trenéra, stejně jako dříve jeho otec. Sám hodnotí, že se dříve trénovalo více a kvalitněji. Navíc k tomu přispívaly kvalitní podmínky, které atletika LIAZ Jablonec nabízela. Přišlo mi, že narátor celkem objektivně bez výrazného emočního zabarvení zhodnotil, proč měla atletika dříve větší úspěch než dnes. Podle jeho názoru tomu hodně přispěl bývalý režim, který z ekonomického hlediska za západním světem zaostával, avšak snažil se svou prestiž dohánět na sportovním poli. Bylo znát narátorovo mírné zklamání, že toho za svou aktivní kariéru nestihl víc (ve skoku do dálky mohl dosáhnout vzdálenosti daleko přes sedm metrů atd.). I přesto je však cítit, že je pro Jana atletika srdeční záležitost. Jak sám říká, stále sleduje výsledky jabloneckých atletů, je vedoucím družstva mužů a atletika ho stále ve všech ohledech baví a naplňuje. Atletika mu dala téměř celý směr života, naučila ho vyhrávat i prohrávat, naučila ho, že když něco chce, musí o to bojovat. Tato atletická bojovnost mu zůstala dodnes. Podle mého názoru ho naučila, že nic není zadarmo a že je třeba jít si za svým cílem. I proto se ještě nyní učí v rámci své práce úplně novým věcem a obecně se v životě nebojí výzev. Zajímavé je, jakým způsobem chápe a uznává Václava Poláčka. Z rozhovoru se dozvídáme, že Václav Poláček šel do všeho „jako buldok“. Podle mého názoru je zde patrný jakýsi obdiv, respekt vůči dnes již zesnulému zakladateli jablonecké atletiky.

¹⁰⁰ Rozhovor s Janem Cikánem 5:19

Eva Mikulová:

Rozhovor s Evou Mikulovou byl neuvěřitelně zajímavý. Hned od začátku bylo jasné, že velmi vzhlíží ke svému tatínkovi, o kterém říká, že „*byl trochu blázen*“¹⁰¹ nebo že si šel tvrdě za svým. Tuto skutečnost však musím potvrdit i dle rozhovorů s dalšími narátory. Velká část rozhovoru se točí právě kolem něj, což je samozřejmě na jednu stranu logické, jelikož šlo o člověka, který se nejvíce zasadil o jabloneckou atletiku, a ještě ke všemu šlo o otce narátorky, ale v rozhovoru je jasně patrné silné citové zabarvení plné respektu a obdivu. Eva velice věcně hovořila o historii jablonecké atletiky, o jejích začátcích, vybudování atletické haly a Srnčího dolu. Z vyprávění vyplynula jakási averze narátorky vůči současné společnosti a chování lidí vůbec. Jak se chovají k veřejnému majetku, že nepřemýšlí a nedomýšlí věci do budoucna nebo si neuvědomují důsledky svého chování. Patrně ji také mrzí všeobecná ignorance minulosti, kterou uvádí na příkladu současného ředitele 5. ZŠ, který nezná historii vlastní školy. Od narátorky zaznělo, že to neřeší, přesto to ovšem zmínila. Je proto velice pravděpodobné, že jí to leží na srdci. Velmi zklamaně také mluví o tom, že začátkem nového tisíciletí byl její otec pozván do Řecka, kde byl poctěn medailí za rozvoj evropské atletiky, což ovšem proběhlo bez jakékoliv zmínky na regionální úrovni. Tyto skutečnosti jasně poukazují na to, že paní Mikulová očekávala a možná stále očekává větší uznání za práci, kterou otec pro jabloneckou atletiku vykonal. Tím, že s atletikou byla vždy v těsném kontaktu, vyvinula si k tomuto sportu velice kladný vztah. Ráda by rozvíjela nejen atletiku, ale i další sporty, zejména všeobecnou tělesnou zdatnost a šikovnost dětí. Preferuje zejména mezilidské vztahy uvnitř oddílu, na kterých v současné době jablonecká atletika stojí. Dokud bude takovéto soukolí fungovat, bude se atletika v Jablonci dál rozvíjet. Zde opět vidíme odkaz jejího tatínka, který za základ fungování atletického oddílu pokládal kamarádský přístup. Jinak rodinnou situaci opět s ohledem na téma diplomové práce nerozváděla s výjimkou jedné situace, kdy se Evy jiná paní ležící na pokoji zeptala na bratra.

Je očividné, že narátorka je velice emotivní člověk. Sama přiznává, že v některých situacích byla hysterická. I během rozhovoru bylo parné, že některá témata narátorku hluboce zasahují, což se projevilo i zvýšenou intenzitou hlasu a artikulací.

Eva Mikulová se snaží rozvíjet atletiku tak jako její otec a chtěla by tak nepřímo navázat na úspěchy, kterých dosáhl. Bohužel to v současné době a za současných podmínek

¹⁰¹ Rozhovor s Evou Mikulovou, 3:08

není možné. Oddíl byl dříve podporován jednak velkým závodem světového významu LIAZ, jednak dostával velkou podporu od státu. Ani jeden zdroj potřebných financí v současné době nefunguje. I přesto má mládežnická atletika v Jablonci veliký úspěch a pravděpodobně vychovává velké talenty pro budoucnost české atletiky.

Milan Mikula:

Milan Mikula se narodil 31. prosince 1936, letos mu bude tedy osmdesát let. Během celého našeho setkání na mě působil velice pozitivně a vřele. Nebyly znát jakékoli známky rozpaků nebo nervozity. Snažil jsem se všimnout si i řeči těla, ale ani ta neprozradila nervozitu, strach nebo tradiční „nejistotu“ z nahrávacího zařízení. Informátor seděl klidně na posteli s rukama složenýma v klíně a vyprávěl. Nejprve stručně svůj životní příběh a následně se rozhovor stočil k tématu práce, tedy k atletice. Z vyprávění pana Mikuly je znát, že jde o sportovce tělem i duší. Ve svých osmdesáti letech se stará o Srnčí důl, prý aby nezakrněl, a nabízí své trenérské dovednosti těm, kdo o to projeví zájem. Nejvíce mě ovšem udivilo, že ještě hraje basketbal a tenis. Zdá se mi, že z toho důvodu se nedokáže ztotožnit se současnými aktivitami mladých a vůbec všeobecně odmítá některé trendy dnešního světa. Cítil jsem u něj jakýsi vnitřní odpor k tomu, že dnešní děti jsou lenivé, nedělají nic jiného, než že vysedávají u počítačů a tabletů, místo aby se věnovaly nějakému sportu nebo trávily čas venku v přírodě. Co mě ovšem zaujalo mě však, že byl po roce 1968 vyhozen ze své funkce trenéra atletického klubu v Bánské Bystrici, který sám založil. Na dotaz, proč tomu tak bylo, pouze odpověděl, že byl nepřizpůsobivý. K tématu se ještě za pár minut vrátil. Při příchodu do Jablonce nad Nisou ho zpovídala tajná policie. Propustili ho totiž z armády. Na tomto místě bylo souvislé povídání přerušeno, jako kdyby si nechtěl připomínat, jak to tenkrát bylo. Očividně se mu nechtělo mluvit o „proklepnutí“ od tajné policie a o zabavení pasu. Je možné, že na tyto chvíle nevzpomíná pan Mikula rád, možná ale pouze nechtěl, aby to vyznělo hůř, než jak se situace doopravdy měla. Pokračovalo opět plynulé vyprávění i se smíchem. Následně přibližuje, že kvůli tomu měla problémy i jeho rodina. Myslím si, že to nebyly pro informátora úplně radostné časy. Režim nejen jemu, ale i manželce znemožnil pracovat na vyšších funkcích, ale i dětem nedal možnost studovat na určitých školách. Přesto jsem neměl dojem, že by ho to dosud rmoutilo. Pravděpodobně to celá rodina zvládla dobře, aniž by si s tím dělala starosti.

Zajímavá je také zmínka jak trénoval mého bývalého kouče Miroslava Ruckého, se kterým si údajně rozuměl, protože pan Rucký byl „kapitán sovietskaja armády“¹⁰² a narátor je také bývalý „lampasák“. Pro další analýzu by zde bylo vhodné vést otázky ohledně funkce v armádě a vztahu k ní. Velice zajímavé by bylo také zjistit, proč byl narátor nakonec z armády propuštěn.

Atletika byla pro pana Mikulu důležitá. Šlo nejen o jeho povolání (ženistu dělal jen asi čtyři roky), ale z jeho výpovědi vyplývá, že zastává názor o prospěšnosti sportovního vyžití. A to byl důvod proč se atletice celý život věnoval. Sport naučí vztahu k práci a k lidem, každý by měl podle něj nějaký provozovat. Je možné, že náš rozhovor probíhal v přátelské atmosféře právě proto, že i já zastávám stejný názor.

Pavel Procházka:

S inženýrem Pavlem Procházkou se mi rozmlouvalo poměrně obtížně. Často jsem ho musel pobízet stále novými otázkami, abych z jeho odpovědí mohl jeho postoj k danému tématu pochopit. Přišlo mi, že je pamětník spíše introvert. Přesto narátor hovořil plynule, moudře a vytříbeně. Vždy se snažil odpovědět co nejvěcněji k tématu, ač jak jsem již zmínil, čekal jsem rozsáhlejší odpovědi. Stejně jako u většiny narátorů panovala na začátku rozhovoru nervozita z nahrávacího zařízení, která ovšem nebyla patrna ani na hlasu, ani na neverbálních projevech, jen čas od času informátor sklouzl pohledem k přístroji. Zajímavým tématem pro analýzu a interpretaci nejen u Pavla Procházky je přestěhování se do Jablonce nad Nisou. Obecně totiž stěhování nejen za prací, je velký krok do neznáma, o to více, pokud je člověk na současném místě alespoň trochu „zakořeněný“ a má tam například rodinu, což je právě tento případ. Pan Procházka zmiňuje, že přijal nabídku technického týdeníku, kde sháněli učitele na průmyslovou školu v Jablonci nad Nisou, a za pomoci pana Václava Poláčka se mu podařilo přesunout v roce 1974 celou rodinu do Jablonce. Velmi důležitou roli zde hraje opět pan Václav Poláček, který se výrazným způsobem zasadil o přestěhování Procházkových do Jablonce. Je velká škoda, že již nebude možné uskutečnit rozhovor s Václavem Poláčkem. Bylo by totiž velmi zajímavé zjistit jakým způsobem se mu dařilo získávat schopné a nadšené spolupracovníky, co, jak a kde se muselo zařídit, nabídnout, udělat, kde „za jaké nitky tahat“ aby sem daný trenér mohl přijít a trénovat.

¹⁰² Rozhovor s Milanem Mikulou 54:14

Na konci rozhovoru mě zaujala jakási „zповěd“, kdy na otázku, co atletika dala a vzala, pan Procházka zmínil, že možná čas strávený trénováním a atletikou mohl být jedním z důvodů rozpadu manželství. V nahrávce je v tomto místě patrná změna: řeč je tišší, vážnější, na začátku je mírný povzdech. Zřejmě jde o vzpomínky, které zůstávají živé, přesto že tuto zmínku uzavírá konstatováním: „už je zase daleko za mnou.“¹⁰³

František Špoták:

Rozhovor s Františkem Špotákem se uskutečnil rovněž na Střelnici, ovšem tentokrát nikoli v kanceláři, ale v bufetu, který spolu s dalšími pan Špoták provozuje. Rozhovor se odvíjel v přátelském duchu, jen málokdy jsem zpozoroval, jak pohled narátora sklouzl k nahrávacímu zařízení. Informátor mi přišel velice extrovertní a jako rozený vypravěč. Celou dobu bylo patrné, že je informátor pyšný na svou dceru Barboru Špotákovou. Několikrát o ní během rozhovoru zmínil a odkazoval na ni. Ostatně se není čemu divit, který otec by nebyl hrdý na své dítě, které by bylo současně držitelem světového rekordu, dvojnásobným olympijským vítězem a mistrem světa? Tento postoj je myslím přirozený a nepřišlo mi, že by se pan Špoták například vychloubal nebo by přehnaně reagoval či příliš často se vracel k rozhovoru o dceři. Pouze v jednom případě ze začátku natáčení, na mě působila trochu zvláště narátorova poznámka, kdy narátor hovoří o tom, jak: „...*tam jsem potkal svoji manželku, budoucí maminku Báry Špotákové, a ta byla taková všestranná sportovkyně, hrála házenou a já jsem ji ale prostě přetáh na atletiku. Ta byla taková šikovná, dělala víceboj, všechno možný. Naučil jsem ji oštěp taky. To potom přenesla společně se mnou na tu Báru, asi to mělo nějaký vliv.*“¹⁰⁴ Zde mi přijde, jakoby si narátor úspěch své dcery částečně přivlastňoval. Bez větších zábran hovořil o všech možných tématech. Poprvé se mi stalo, že mi informátor naznačil, abych přerušil natáčení, aby mi mohl sdělit informaci, která by neměla být zaznamenána. Šlo především o různé „drby“, takže to celé bylo spíše úsměvné. Asi v polovině rozhovoru mě pan Špoták poprosil o pauzu a šel si dát kávu a cigaretu. Během této pauzy mi také vyprávěl různé zážitky a historky nejen o sobě a své atletické kariéře, ale zmínil se i o svých dětech a opět o Barboře.

Z celého rozhovoru jsem musel usoudit, že je František Špoták zapáleným atletem a trenérem. Koneckonců trénování se věnuje celý život, i v současnosti má skupinu téměř třiceti atletů – mládežníků, kteří se v průběhu týdne na trénincích střídají. Protože působí hlavně

¹⁰³ Rozhovor s Pavlem Procházkou 1:06:14

¹⁰⁴ Rozhovor s Františkem Špotákem 4:30

jako dobrovolný trenér, nemá za trénování regulární plat. I proto někdy formou brigády vypomáhá ve firmě, kde pracuje jeho manželka. To, že úplně propadl atletice, potvrdil svým prohlášením, že by mohl vyhrát Eurojackpot a devadesát procent částky by věnoval atletice a ze zbylých deseti by šťastně do smrti žil. Samozřejmě může jít o jisté klišé, ale ani tón hlasu, ani cokoli jiného nenaznačovalo neupřímnost této výpovědi. Zde se můžeme tedy dohadovat, jak by situace opravdu vypadala, kdyby narátor vyhrál tak velkou částku.

Pro pana Špotáka muselo být složité, když dcera Barbora začala studovat a trénovat v Praze a matka za ní dojížděla, aby jí ve všech směrech pomáhala. O tomto období mi vyprávěl jen mimo záznam během pauzy na kávu a cigaretu. Rozhodně nemohlo jít o šťastnou dobu, protože toto uspořádání nakonec vyústilo rozvodem.

Jiří Matura:

Rozhovor s inženýrem Maturou probíhal u něj doma v Jablonci nad Nisou. Celý rozhovor byl neobyčejně zajímavý, protože pan Matura nebyl ani zaměstnán v LIAZU, ani neměl funkci trenéra, prostě nebyl s atletickým světem spřažen tak úzce jako ostatní dotazovaní. Atletice se však dříve věnoval aktivně a rekreačně se jí věnuje dodnes. Z toho důvodu mi mohl podat unikátní náhled na věc „zvenčí“. To byla největší výhoda rozhovoru. Pan Matura zdůrazňoval úplně jiné věci, než ostatní narátoři. Velký vliv mělo i to, že se jako jeden z mála v Jablonci nad Nisou narodil, tudíž znal specifické poměry, které na Jablonecku panovaly. Navíc jde o člověka velice akčního a zvědavého, takže znal a zná zdejší přednosti a problémy. Ačkoliv mu bude příští rok osmdesát let, překvapil mě svou čilostí a svými zájmy a aktivitami, které i nyní vykonává. Zmínil se, že teprve před dvěma lety přestal závodit na veteránských šampionátech v trojskoku, protože přece jenom jeho tělo slábne, a navíc si poranil sval. Pravidelně navštěvuje jednoho ze zakládajících členů jablonecké atletiky Arnošta Fučíka a jednou týdně chodí trénovat do Srnčího dolu Milanem Mikulou. Z rozhovoru musím usoudit, že jde o člověka vzdělaného, s vyhraněnými názory na věc. Vyjadřoval se v dlouhých souvětích a jen velice málo využíval takzvané slovní vaty. Velká část rozhovoru se točila kolem podmínek, které zde sportovci měli. Na rozdíl od ostatních pamětníků hovořil pan Matura zejména o finanční a ekonomické stránce fungování LIAZU Jablonec. Jak jsem zmínil výše, jde o jedinečný pohled člověka, který nebyl až tolik vtažen do jablonecké atletiky, a proto mohl vidět některé věci úplně jinak. Navíc tento pohled, tedy ekonomický a finanční, odpovídá i oboru, který vystudoval na Vysoké škole ekonomické. Největší výhodu vidí pan Matura na rozdíl od ostatních narátorů v přidružené výrobě kolem tělovýchovné jednoty

LIAZ, která se alespoň podle něj velkou měrou podílela na financování celé jednoty. Je zvláštní, že nikdo jiný (krom pana Špotáka, který se zmínil o výrobě posilovacích a masážních strojů) toto téma vůbec nenačal. Přitom šlo o zásadní zdroj příjmů, který ve své době hrál velkou roli. Přidružená výroba se v daném období sjednotila do společnosti Nisa sport, která silně podporovala tělovýchovnou jednotu. Podle inženýra Matury šlo o částky ve výši kolem deseti milionů korun. Protože navíc předseda tělovýchovné jednoty pan Poláček byl i předsedou atletického oddílu, tekla většina peněz právě do atletiky. V tomto bodě se naskytá zajímavá otázka, nakolik je výpověď pana Matury pravdivá. Rozhodně se neopovážím tvrdit, že by mi říkal mylné informace, jen bych rád podotkl, že je velice zajímavé, že se o tomto tématu nikdo důrazně nezmínil. Během rozhovoru s následující narátorkou Renatou Staňovou jsem se pokusil toto téma nastolit, narátorka ovšem bohužel nevěděla, co by k němu řekla. Další zajímavou informací z tohoto rozhovoru je, že velkou osobností pro jabloneckou atletiku byl pan Nýdrle, který zastával vysokou funkci v LIAZU a který umožnil některé finanční toky právě do tělovýchovné jednoty, potažmo atletiky. Zlom samozřejmě nastal po roce 1989, kdy bylo nutné začít shánět sponzory, protože rázem ustaly dotace od LIAZU, tak Nisa Sportu ČSTV.

Renata Staňová:

Rozhovor s Renatou Staňovou probíhal ve velice dobré a přátelské atmosféře. Na Renatě nebyly znát jakékoli známky napětí nebo nervozity, přestože se rozhovor neodehrával v ideálních podmínkách. Naopak. Zvolené prostředí nebylo na natáčení rozhovoru vhodné takřka vůbec. Paní Renata si navíc přála, aby byl rozhovor použit pouze na mojí diplomovou práci. Přesto se brzy rozovídala. Mnoho pamětníků mě odkazovalo právě na paní Staňovou, která dlouho pracovala, a stále ještě na částečný úvazek pracuje v sekretariátu atletického oddílu LIAZ, očekával jsem tedy zasvěcený rozhovor, ale bohužel poskytnuté informace mé očekávání nesplnily. Buď je narátorka opravdu nevěděla nebo se o nich nechtěla zmiňovat. Je dost možné, že jsem měl zkreslenou představu o tom, jak a kolik informací mi tedy bude schopná poskytnout. V několika případech mě totiž odkázala na někoho jiného, kdo do problematiky dané oblasti vidí více nebo se v ní dlouhodobě pohybuje. Je také možné, že bychom se k detailnějšímu prozkoumání oddílu propracovali v rozhovoru později, avšak narátorka měla na rozhovor jen necelou hodinu, a tak jsem musel i já v pokládání dotazů uskromnit. Další možností je, že nechtěla rozšiřovat příliš informací o struktuře současného oddílu, nebo o své osobě. Tomu by odpovídal i požadavek omezené využitelnosti rozhovoru. Z celého rozhovoru na mě působí nevyčřená, hluboká láska ke sportu a k atletice. Aby ne.

Z vlastní zkušenosti vím, že jakmile má člověk ve sportu úspěch, velice obtížně se pak opouští. U Renaty Staňové to bylo způsobeno hlavně zraněními. Nejprve podvrtnutý kotník, na který navazovala celková únava organismu. Po několikaleté pauze začala znovu závodit. Zde je vidět, jak se atletika a závodění špatně opouští. Bohužel přišlo vážné poranění kolene, které její atletickou kariéru přerušilo úplně. Na otázku, co atletika vzala a dala, v podstatě neřekla jedinou negativní věc, přestože si jsem jistý, že nějaké určitě byly. I zde ovšem platí, že na to špatné se zapomíná a hezké zůstává. Velice zajímavé a hlavně milé bylo, že se po této otázce narátorka úplně rozzářila a bylo vidět, jak vzpomíná na všechny hezké okamžiky, které jí atletika dala. Sama narátorka tvrdí, že kdyby měla víc času, určitě by ráda trénovala své vlastní svěřence namísto kancelářské práce. Bohužel časové vytížení jí trénovat nedovoluje, proto se věnuje alespoň této práci, kde může organizovat atletické dění a být alespoň okrajově součástí atletického života.

Petr Habel:

Petr Habel byl posledním narátorem pro můj výzkum. Podmínky pro nahrávání nebyly příliš vhodné. Bylo to odpoledne, a rozhovor se odehrával v kanceláři jeho firmy. Rozhovor tak byl několikrát přerušen - jednou spolupracovníkem a ve třech případech telefonním hovorem. Navzdory těmto podmínkám měl rozhovor dobrou úroveň a probíhal v přátelské atmosféře. Během našeho nahrávání nebylo znát, že by byl informátor nervózní nebo se cítil nesvůj. Bez problému hovořil a snažil se komplexně odpovídat na otázky, které jsem si připravil. Primárně se náš hovor točil kolem skoku o tyči, tedy disciplíny, ve které Petr dlouho závodil a ve své době patřil nejen k české, ale i evropské špičce. Měl k tomuto tématu opravdu co říct, hojně čerpal ze svých zkušeností a vzpomínek. V rámci výzkumných otázek jsme se dlouho drželi u problematiky mezinárodních vztahů, kontaktu s jinými atletickými kluby a v neposlední řadě i zájezdů do západní Evropy. Petr Habel totiž patřil do mezinárodního výboru jablonecké atletiky, takže i na toto téma byl rozhovor velice zajímavý. Všiml jsem si, že kdykoli jsme narazili na problematiku, kterou Petr neměl tolik zmapovanou nebo do které tolik neviděl, než aby podal na věc vlastní názor, raději řekl, že se v dané problematice tolik neorientuje a nechce ji proto zásadním způsobem komentovat. To samozřejmě nevypovídá o tom, že by do nastíněné problematiky vůbec neviděl nebo že by na ni neměl vlastní názor. Myslím si, že chtěl primárně podávat pravdivé informace, aby jeho výpověď a následně i má práce měly co možná nejvyšší výpovědní hodnotu. Jako jediný z narátorů si taktéž vyžádal schválení analýzy a interpretace rozhovorů. Vysvětlil to tím, že má špatné zkušenosti s novináři a že především v psaných médiích jsou velice často hrubé

chyby v obsahu sdělení. I to by vysvětlovalo, proč se k některým věcem odmítl vyjadřovat nebo mě odkázal na někoho jiného, kdo má o dané oblasti větší přehled. Z našeho rozhovoru soudím, že má narátor nevídaný cit nejen pro sport ale i pro jednání s lidmi. Ten využíval dříve zejména ve skoku o tyči. Sám říkal, že oproti ostatním atletům trénoval méně, ale „kvalitněji“, že mu k tréninku stačilo pět dobře zvládnutých skoků, namísto třiceti průměrných, při kterých by „driloval“ techniku pouze jednoho prvku skoku. Věřím, že tento cit využívá i nyní, a to nejen na sportovní dráze (amatérsky hraje golf), ale i na dráze profesní. Preferuje vysokou kvalitu před průměrnou kvantitou. Mám dojem, že se v tomto duchu odehrával i celý náš rozhovor. Místo aby mě Petr zaplavil velkým množstvím nevyužitelných informací, snažil se primárně vyselektovat nejdůležitější věci, které potom byly obsahem našeho rozhovoru. Během zpracovávání rozhovoru jsem také zpozoroval velice zajímavou věc. Aniž bych si to uvědomil, začal jsem Petrovi během nahrávání vykat, přestože mi na naší první schůzce nabídl tykání. Nic podobného se mi ještě nestalo. To by mohlo signalizovat jakousi dominantní pozici narátora, který kolem sebe šířil zvláštní auru váženosti a úcty, přestože na mě působil velice přátelsky a vlídně,

4.5. HODNOCENÍ KVALITY A ETICKÉ OTÁZKY SPOLEČENSKOVĚDNÍHO A ORÁLNĚ HISTORICKÉHO VÝZKUMU

Výzkum, který jsem ve své práci použil, využíval zásad kvalitativního, nikoli kvantitativního šetření. Musel jsem tedy brát v úvahu, že kvalitativní výzkum klade důraz zejména na validitu, zatímco reliabilita je u tohoto druhu výzkumu nízká. Abych zajistil co možná nejvyšší validitu, musel jsem chápat své vlastní stanovisko, které jsem k tomuto výzkumu zaujímal, objektivně přistupovat k vlastní subjektivitě a hodnotit ji, a zároveň dbát na možnost zkreslování informací. Z tohoto důvodu jsem se zaměřil pouze na problematiku, která byla reprezentována zvolenými výzkumnými otázkami. Tímto způsobem jsem zajistil co možná nejvyšší objektivitu výzkumu.

Podstatou společenskovedních a orálně-historických výzkumů jsou zejména účastníci zkoumané problematiky. Tento druh výzkumu se zaměřuje hlavně na výpověď oslovených informátorů a na jejich reakce v určitých situacích. Zkoumá jejich chování nebo emoční prožitky za daných okolností a způsob, jakým o těchto věcech hovoří. Z tohoto důvodu bylo

nutné dbát na etické aspekty společenskovedního a orálně-historického výzkumu.¹⁰⁵ Etické aspekty jsem opřel o čtyři hlavní principy, na kterých společenskovední výzkum stojí. Prvním je princip dobrovolné participace. Všichni účastníci mého výzkumu věděli, za jakým účelem rozhovor pořizují, věděli, co se s nahrávkou bude odehrávat, a výzkumu se účastnili zcela dobrovolně. Druhým je princip důvěryhodnosti. Zde jsem se snažil dodržovat jistou míru soukromí, během výpovědi jsem se ptal, zda dané téma výpovědi mohu nahrávat, nebo zda mám nahrávání přerušit. Třetí je princip neublížení. Narátoři neutrpěli psychickou, fyzickou nebo emocionální újmu. Čtvrtý je princip správnosti a integrity, tedy že jsem se snažil, aby veškerá data byla přesná a správná, že jsem ve výzkumu nezkreslil faktické údaje, dodržoval jsem přesné znění citací a uvedl veškerý soubor materiálů, který jsem k psaní diplomové práce využíval. Od všech narátorů jsem obdržel podpis informovaného souhlasu o využití informací z pořádaného rozhovoru. Ve dvou případech bylo nutné znění souhlasu doplnit o širší užití nahrávky a informací v nahrávce obsažených.

4.6. ANALYTICKÉ POSTUPY A ROZBOR OTÁZEK

V následující kapitole bych velice rád rozebral tematické okruhy, na které se moje diplomová práce zaměřovala. Ačkoli bylo pokládáno více výzkumných otázek, musel jsem některé sloučit, protože by bylo velice obtížné je z jednotlivých výpovědí vyseparovat. Mnohdy totiž narátoři v rámci odpovědi na položenou otázku přesáhli i do otázek dalších. Z tohoto důvodu jsem zde vytvořil jakési okruhy, jejichž otázky spolu vytvářejí dané celky. Abych mohl plně postihnout myšlenky pamětníků vztahující se ke zkoumaným tématům, bylo nutné vybrat z jejich odpovědí pasáže, které dané téma nejlépe postihovaly. Aby tyto pasáže dávaly smysl, musel jsem částečně upravit například slovosled, vynechat emocionální reakce a „slovní vatu“ a vypustit části výpovědí, které se vzdalovaly od položené otázky. V obzvláště nepřehledných pasážích jsem svými slovy popsal obsah narátorova sdělení.

4.6.1. ATLETICKÉ ZAČÁTKY

Většina respondentů se narodila do atletické rodiny, takže láska pro tento sport u nich byla pěstována již od malička. Stejně tomu bylo i u narátora Jana Cikána: „*Můj táta v Ledči nad Sázavou založil atletické oddíl a jako žáčec sem tam vlastně začal s vícebojem a*

¹⁰⁵ Etické zásady vedení orálně-historického výzkumu by neměly být pojímány jako pevná a neměnná pravidla, nýbrž jako soubor směrnic poskytující obecný kontext preferencí a vztahů, které by měl badatel zohlednit v rámci své výzkumné práce a při konkrétních etických rozhodnutích. „VANĚK, Miroslav, MŮCKE, Pavel – Třetí strana trojúhelníku, FHS UK – ÚSD AV ČR, Praha 2011, str. 209

s překážkami, tenkrát byl takzvaný odznak zdatnosti, já sem tam vyhrál okresní přebor odznaku zdatnosti.“

Eva Mikulová začínala s atletikou tak trochu po svém. „V šedesátém sedmém, jak byla otevřena ta hala, to mě bylo těch sedm let...ted' tam byla ta vejška a taky tam byla ta duchna, nemusels do žádnýho písku. Já sem se rozběhla jakoby na ty nůžky, ale neuměla sem udělat tu zatáčku jako to pak v šedesátém osmém udělal ten Fosbury, tak sem skákala na záda. Tak jako mně to přišlo normální, že skáču na záda vid'...“ „Pak sem měla jít do sportovní třídy..., jenže tam oni jezdili na lyžařský soustředění a většího antitalenta na lyže člověk neviděl. ...no nějak mě tam donutili naštěstí.“

Milan Mikula se poprvé s atletikou dostal do kontaktu v Moravské Třebové, kam odešel na vojenské gymnázium. „Ttam byli skvělí učitelé, protože tehdejší ministr Čepička všechny nejlepší učitele povolal do armády, i když to byli civilové. Takže tam se sešli opravdu skvělí učitelé, se kterými sem se potom setkával třeba na fakultě tělesné výchovy. Tak tam sem začal s atletikou. Člověk začíná vícebojem, pak už sem za rok přibral dvacet kilo, tak sem se stal vrhačem.“

Pavel Procházka se k atletice dostal náhodou. „V šestnácti letech, kdy jsme s kamarádama začali chodit víceméně pro zábavu na stadion. Ale od té doby už mě to drží a už je to pěkná řádka let. V souvislosti s tím, jak jsem odešel studovat do Českých Budějovic, přešel jsem do Slavoj České Budějovice a díky velice dobrému trenérovi sem se dostal na tu stovku i pod jedenáct sekund, osobní rekord deset devět. Na vojenské akademii v Brně jsem pokračoval s atletikou u dvou trenérů, velice rád vzpomínám na pana Fiedlera, kterej byl vynikající a díky němu jsem se dostal k trénování i jako trenér. Když jsem skončil v Brně, tak jsem odešel do Vlašimi a tam jsem si vytvořil svojí tréninkovou skupinu, myslim si, že docela úspěšnou. Po čtyřech letech, kdy jsem začal učit na občanské škole, jsem reagoval na nabídku v technickém týdeníku, který poptával zájemce do Jablonce na průmyslovou školu.“

František Špoták se do užšího kontaktu s atletikou dostává na střední škole v Táboře, kam se přestěhoval s rodinou z Košic, kde se narodil. „...žil jsem v Táboře, kde už jsem tehdy dělal na škole atletiku, na škole Mikuláše Husy se to jmenuje. Ještě tam sportovní škola nebyla, ale když sem tam za pár let potom přijel, tak už tam sportovní škola byla a dokonce tam byla jedna atletka, se kterou sem se potkal tady.“

Praxi dělal František Špoták na škole Marušky Kudeřikové, kde byla sportovní třída. „A na té škole Marušky Kudeřikové, já sem dělal praxi jako budoucí pedagog, a dělal sem tam trenéra. Při tom sem dělal na té průmyslovce všechny možné sporty. Basket, plavání a taky atletiku, a ta mě chytla nejvíc.“

Jaké byly atletické začátky inženýra Jiřího Matury? „No a mé atletické začátky, jak sem říkal, byly inspirované Ferdou mravencem a Rychlejma šípama. Tenkrát přece byly úplně jiné podmínky, nebyla televize, počítače a tak. Takže my jsme běžně po škole hráli fotbal a současně teda pak jsme se začali věnovat atletice. Já sem pak byl vybrán na třetí střední, abych se zúčastnil krajských přeborů žactva ve skoku vysokém. Tam jsem vyhrál, skočil jsem tenkrát (mně bylo patnáct) sto padesát osm centimetrů. No a příští rok už jsem teda začal závodit i za muže. Nejlepšího výkonu, kterýho jsem dosáhl ve skoku vysokém, bylo sto sedmdesát devět v osmnácti. Pak jsem skočil ještě jednou v Praze v tělocvičně, na závodech, metr osmdesát, ještě o centimetr výš. Později jsem se zaměřil na trojskok a v trojskoku jsem byl pátý na Mistrovství republiky na Kladně, skočil jsem třináct dvacet devět a byl jsem, kdyby to bylo měřené dnešními podmínkami, byli přede mnou dva Poláci..., teda Slováci a tudíž bych byl třetí. Byl jsem třetí mezi závoniky z Čech a Moravy.“ „...Po návratu jsem ještě závodil za Jablonec, no a od té doby po takovém krátkém přerušení, kdy si to člověk dělá víceméně pro sebe a nikoli jako závodně, no tak pak došlo k tomu, že se začaly pořádat závody veteránů. No a od té doby jsem se zúčastňoval celý řady závodů zhruba tak od mých padesáti let. Ale nikdy jsem se tam jako neprosadil. Jen loni v Nice jsem skončil třetí v oštěpu. Ale předtím jsem právě vždycky skákal trojskok a byl jsem třeba v San Sebastianu čtvrtý, pátý v Ismiru, šestý v Toruni a tak dále. Takže s trojskokem sem skončil v roce dva tisíce patnáct, kdy jsem se právě připravoval na Nice a natrhl jsem si sval, což se mi nikdy nestalo. ...Tak teď teda trošku ještě stále jako se s Milanem udržujeme, že chodíme jednou týdně do Srnčího dolu.“

Renata Staňová byla jedna z prvních, která absolvovala sportovní třídu na 5. ZŠ. „Pak jsme se přestěhovali do Jablonce, kde ve čtvrté třídě jsem se dostala ke sportovním atletickým třídám na Žižkově vrchu. Tam jsem chodila do přípravky v páté třídě a od šesté do osmé třídy jsem byla ve sportovních třídách. Začala jsem pracovat na Střelnici u pana Cikána, což vlastně bylo i jakoby dobře z hlediska podmínek, protože jsem ještě v té době trénovala dvoufázově, takže jsem měla umožněno, že prostě dopoledne zatrénuju, práci si dodělám ve volném čase a odpoledne se mohlo zase trénovat. Takže to bylo z hlediska podmínek pro sport víceméně ideální.“

Petr Habel s atletikou začal na 5. ZŠ, kde byla o několik let dříve založena sportovní třída. „Chodil jsem do pátý základní devítiletý školy na Žižkově vrchu, kde vlastně byla založena sportovní třída asi pět let před tím, než já sem šel do šesté třídy, do té sportovní třídy. A během žákovských kategorií jsem dělal veškerý disciplíny. Ve všem sem byl relativně dobrý, ale v ničem ne vynikající. No takže potom někde v osmý třídě, když nás zařazovali do disciplín, tak tam sem se dostal ke skoku o tyči, kde vlastně byl pan Zdeněk Kysela. Takovej trenér, kterej nebyl trenérem jako některý ostatní, nehonil nějaký výkony a morálku, ale spíš udržoval partu. Byli tam starší, ještě starší, pak stejně starý jako my, a ty starší nám radili. Kysela nám radil taky a bylo to takový... vytvořená taková rivalita mezi námi, takže vlastně díky tomu jsme přirozenou formou dosahovali relativně solidních výkonů. Shodou okolností jsem vlastně tou dobou splnil limit do Střediska vrcholového sportu, kterej se v tom roce zakládal v Jablonci.“

4.6.2. SPORTOVNÍ PODMÍNKY ATLETIKY TJ LIAZ

Podle Jana Cikána se podmínky pro trénink samozřejmě proměnily. Dříve se podle jeho názoru trénovalo mnohem víc a za lepších podmínek. Hovoří o zlatém období sportu v sedmdesátých a osmdesátých letech. Ekonomika celého východního bloku se nemohla rovnat Západu, takže se režimy snažily podporovat sport a v tom Západu konkurovat. Proto vzkvétala i atletika v Jablonci. Bylo vybudováno Středisko vrcholového sportu, LIAZ měl až patnáct trenérů na plný úvazek, fyzioterapeuty a maséry, vlastního sportovního doktora. „Co se týče tréninku, tak jsme trénovali víc a kvalitněji, než se trénuje teď. Kromě teda těch vrcholáků... to, co trénujou teď junioři nebo dorosti, tak netrénujou tolik, co jsme trénovali my. Nemaj na to zas úplně takový podmínky, jako jsme měli my, nemaj tolik trenérů a tolik lidí kolem, kolik se o nás staralo, tak to je další věc. Tady prostě byla armáda zaměstnanců. Na Střeláku bylo, já nevím, patnáct trenérů na plnej úvazek. K tomu, jak sem říkal, rehabilitace jako oddělení, čtyři maséři plus nějaký jejich vedoucí, doktor Brandejskej. Tady na Střeláku byla normálně lékařská ordinace, hotely patřily jako pod Středisko vrcholového sportu, tam bydleli sportovci mimojablonecký, takže všechno bylo k dispozici. Pak metodik tady byl, Jirka Čerovský, bejvalej starosta. Museli sme mít tréninkový deníky a ukazovat je ke kontrole.“ „...říkám, podmínky byly určitě lepší, hlavně pro dospělý.“

„Papírově bylo asi tisíc atletů, ale skutečně jich bylo třeba sedm set a těch, co trénovalo, bylo pět set a mezi patnáctou hodinou a dvacátou hodinou tam muselo odtrénovat pět set lidí. Je fakt, že spousta lidí odtrénovala dopoledne, ty vrcholáky a ty sportovky, tak ty

měly dvoufázový tréninky dopoledne, takže ono se to trochu rozměnilo, ale v těch odpoledních hodinách skutečně ty skupiny se tam musely dělit o dráhy. “

LIAZ zavedl také výkonnostní třídy, podle kterých rozřazoval a odměňoval sportovce. *„...Tenkrát byly výkonnostní třídy. Byla mistrovská třída, pak první výkonnostní, druhá výkonnostní, a to byly nějaký limity, za který si měl kalorný. “*

Eva Mikulová hodnotí LIAZ Jablonec jako jeden z nejlepších oddílů v republice. *„Byl jasně nejlepším oddílem v republice z oddílů, který nebyly dotovány ani ministerstvem školství ani ministerstvem vnitra. Je pravda, že LIAZ hodně pomáhal. Byly tam refundace a že je uvolnili (zaměstnané atlety) na soustředění nebo na tréninky. “*

Vytvoření Střediska vrcholového sportu v Jablonci posunulo místní atletiku opět o něco výše. *„Víš co, pak začly střediska vrcholového sportu, kdy i tady v Jablonci bylo Středisko vrcholového sportu, no a byli vybraný závodníci, který splňovali určitý limity. Komický bylo, že ten, kdo tam byl vybraný, měl už tehdy večeri za stovku, což jako kdyby měl teď za tisícovku. Do sportu se dávaly neuvěřitelný peníze. Jako ten sport za komunistů, ale mluvím o roce sedmdesát možná pět, šest a dál, tak tam ty peníze šly. To bylo hlavně před olympiádou v Moskvě, tak tam potřebovali porazit všechno možný, tak do toho ty peníze šly. “*

Milan Mikula vidí jablonecké sportovní podmínky jako velice dobré a příznivé. *„Atletika tady byla zabezpečena organizačně, profesionálně, takže to je rozdíl oproti těm ostatním. A hala nebyla nikde, jenom v Jablonci. V Praze byla hala nafukovací a v té době to bylo všechno. A taky protože tady byly všechny ty složky od Střediska vrcholového sportu, takže bylo všechno zabezpečeno. Jenom atletika měla osmnáct trenérů z povolání, profesionálních, na tréninky Střediska vrcholového sportu, v oddíle a ve sportovních třídách. “* V oddíle byli i neprofesionální trenéři. *Dohromady to bylo kolem čtyřiceti padesáti, takže trenérsky to bylo zajištěné perfektně. Atletika teda tělovýchovná (jednota) měla v osmdesátým druhým asi tři tisíce členů a z toho tisíc čtrnáct bylo atletů.*

Ptal jsem se také na sportovní podmínky na Západě. *„No to byli takoví amatéři, protože taková organizace nikde nebyla, jako byla u nás. Vrcholový sportovní střediska... To obšlehli až Švédové tady, udělali si tu organizaci přesně, jako byla tady, ale jinak my jsme byli v tom Wibledonu, tam to byli úplně amatéři. To bylo bezvadný. Ty sem ještě pořád jezděj. “*

Pavel Procházka se do Jablonce dostal tak, že přijal nabídku v technickém týdeníku na učitele průmyslové školy, kam ho vzali, takže se z Vlašimi přestěhoval. Přišel však nejen

kvůli místu, ale zejména kvůli atletickým podmínkám. „Protože Jablonec v té době začínal být velice dobrý a ty podmínky tady byly nejlepší v České republice.¹⁰⁶ Nabídku jsem uvítal a díky panu Poláčkovi se podařilo přesídlení mé rodiny v roce sedmdesát čtyři sem do Jablonce. Do Jablonce za mnou přišel i můj nejúspěšnější svěřenec z Vlašimi Jiří Chramosta, akademický mistr republiky na sto metrů, a tady s ním a s dalšími jsem se věnoval trenérské činnosti nějakých čtrnáct, patnáct let. Politika Václava Poláčka byla docela zajímavá, protože on v těch sedmdesátých letech chtěl sem dostat na každou základní školu tělocvikáře, atleta, aby tam měl zajištěnou kontrolu nad talentovanými žáky a skutečně se mu to dost dařilo. Vize byla taková, že se ta atletika musí budovat systémem pyramidy. A aby byla široká základna, to znamená hodně zájemců z řad žáků, a postupně pyramida budovaná až do vrcholu té špičky, kde by byli reprezentanti. A zase se to dařilo velice dobře, protože oddíl měl až tisíc členů a někteří dodnes vzpomínají na to, že v soutěži mužů bylo nejen Áčko, Běčko, ale i Céčko, Děčko a jeden čas dokonce i Ěčko.

Z hlediska výkonnosti hodnotí oddíl pan Procházka takto: „Ono se to nechá hodnotit z různých pohledů, jednak jsou to úspěchy v kategorii družstev a pak svého času fungovaly, tuším, že se tomu říkalo Popperovy tabulky, kde vlastně statistik spočítal umístění závodníků všech oddílů v celé republice, ohodnotil je bodama a udělal z toho pořadí a v té době se Jablonec pohyboval mezi tou nejlepší šestkou v České republice a myslím si, že byly i roky, kdy byl možná i třetí. ...Pokud si dobře pamatuju v roce sedmdesát osm na Mistrovství¹⁰⁷ v Praze bylo asi sedmnáct reprezentantů z LIAZU Jablonec.

Finanční situaci oddílu pan Procházka zhodnotil následovně. „Tak přiznám se, že do toho sem nějak moc neviděl, ale pokud vím a mám informace, tak se podařilo to, že vlastně tělovýchovná jednota LIAZ měla nejen atlety, ale i další oddíly a bylo jich já nevím šestnáct, sedmnáct. Byla zařazena mezi preferované tělovýchovné jednoty v České republice a dostávala na to nějaký finanční příspěvek v určité výši a byl to určitě příspěvek nemalý, který umožnil to, aby ty podmínky tady byly takové, které jinde se mohly těžko dosáhnout.“

Další má otázka na Pavla Procházku se vztahovala k porovnání podmínek v LIAZU se zahraničními západními kluby. „Já myslím, že po této stránce jsme se vůbec nemuseli stydět, protože ty kluby nebyly tak velké, jako byl náš klub, takže jsme tam určitě ostudu neudělali, výkonnostně jsme byli lepší.“

¹⁰⁶ Pan Procházka myslí samozřejmě Československou republiku

¹⁰⁷ Mistrovství Evropy 1978

František Špoták hodnotí zázemí a sportovní podmínky LIAZU Jablonec následovně: „Tady byly opravdu vynikající podmínky. Založilo se tady prostě sportovní gymnázium, bylo tady Středisko vrcholového sportu, šéfa dělal Dušan Molitoris tehdy. No ale já sem furt byl dobrovolnej trenér, až na tom gymplu jsem se stal profesionálem, když tam sem skončil, tak sem pokračoval tady a stal jsem se vedoucím trenérem LIAZU. Pamatuju si úplně přesně, že tady bylo třicet pět trenérů dobrovolných i profesionálních dohromady a z těch bylo, myslim, sedm profesionálních trenérů. Byl tady lékař, vynikající rehabilitace. A těch trenérů dohromady bylo pětatřicet, a já jsem jim tehdy vlastně dělal výplatnici. Pak tady byli ještě dva technici, kteří se starali o buňky, byla tady tenzní deska, kde se měřila dynamika odrazu a tak dále.“ Dále uvádí jména Káráský, Dajbych, kteří prováděli různá měření a snažili se atletům nabídnout technické pomůcky ke zlepšování výkonů.

„Technika byla na dobré úrovni docela i. Byl tady třeba vzpomínám si elektrickéj tahač, brzdy. Měli jsme tam docela dobrou knihovnu, kterou vedl Milan Mikula, to byl metodik. Tehdy se promítaly smyčky, video ještě nebylo. Vzpomínám si, že jako jedni z prvních jsme dokonce měli i doplňky stravy. Tehdy začínalo, jmenovalo se to Penko firma, nevím, jestli to ještě existuje, spíš ne. V takovym hroznym balení to bylo, žádná reklama nic, jenom prostě takovej balící papír a tam byly většinou vaječný bílkoviny. Takže dokonce jsme rozdělovali i takovouhle doplňkovou stravu většinou pro vrhače. Zajímavý bylo a na to ses možná ptal, jaký měli ty sportovci podmínky a kolik jich tu bylo. Totiž existovala firma LIAZ, která vyráběla nákladní auta a tehdy tam pracovalo hodně atletů. Totiž Eva Poláčková, maminka současný Evy Mikulový, tam dělala na osobním oddělení personalistiku. A takže tam měl pan Poláček svého člověka, svojí manželku a ona vlastně našla zaměstnání. Třeba Tonda Hadinger tam dělal zahradníka. On je totiž vystudovanej lesník, takže měl k tý přírodě, takže Tonda, kterej skákal já nevím pět dvacet o tyči mnoho let, tak prostě tam sázel ve fabrice macešky. A většina, nebo to gro toho prvoligovýho mančaftu pracovalo v LIAZU.“

„Ona totiž tělovýchovná jednota LIAZ měla i vlastní činnost.¹⁰⁸ Tady se vyráběly posilovací stroje a různá elektronika. To tady byli právě ti technici, tady pod Střelákem byla velká dílna, tam se dělaly masážní stroje, posilovací stroje, takový ty mechanický okopírovaný prostě z USA a to byla hlavní taková výdělečná činnost. Nevím, v jaký formě to existovalo, možná nějaký výrobní družstvo, nebo něco takovýho, ale LIAZ se to nejmenovalo a prostě to byl největší přísun peněz. Čili normálně taková, řekl bych, fabrička na ty posilovací stroje

¹⁰⁸ Šlo o malý podnik v jistém slova smyslu.

masážní stoly a sportovní náčiní. Pak se dělaly ty buňky a prodávaly se, pak i brzdy pro sprintery a i ty tahače.“

Pan Špoták Následně podrobně popsal zařízení instalované po obvodu haly, kterému atleti důvěrně říkali zajíc. Na něm si trénující nařídil tempo a byl průběžně každých deset metrů světlem i zvukem informován o jeho dodržování.

Jak jsem naznačil výše, pohled pana Matury na podmínky jablonecké atletiky se úplně odlišuje od pohledu ostatních narátorů. *„Já sem zhruba od toho roku padesát závodil za družstvo mužů. V té době byly podmínky poměrně skromný. Jezdilo se třeba na závody nákladníma autama, sedělo se na tý ložní ploše. A pochopitelně skoro nikdo neměl trenéra, nebo nějaký vedení. Všichni si to dělali tak podle svého. Stadion taky byl taky takovej skromnější. Jen škvárová dráha. Pro skok vysoký a ten o tyči bylo doskočiště vyložené jenom písčité. Nějaký tartan nebo něco takovýho v té době nebylo. Pak se podmínky začaly opravdu výrazně zlepšovat. A řekl bych, že takovým motorem toho všeho byl Vašek Poláček, po organizační stránce a prostě takovým svým záběrem dokázal strhnout další. Měl kolem sebe poměrně širokej funkcionářskej aktiv, bylo tam spousta lidí počínaje tím Arnoštem Fučíkem, Emilem Vozkou a dalšíma, který to opravdu dělali nezištně. Prostě byli zapálení pro atletiku, byli to bývalí atleti, a tudíž se tomu věnovali maximálně. Myslím si, že tý úrovně by nebylo nikdy dosaženo, kdyby nebylo inženýra, teď nevím, jak se přesně jmenoval, Míla Nýdrle, který byl výrobním náměstkem ředitele LIAZU. A on z titulu své pozice dokázal materiálně nesmírně ten oddíl podpořit. A začalo se budovat takový to zázemí, který třeba bylo v tom, že se vytvořil sportovní podnik. Ono nejdřív to byly jednotlivý přidružený výroby tělovýchovných jednot, ale pak se to postupně stáhlo do Nisa Sportu. Ten Nisa Sport ročně dotoval převážně atletiku, ale myslím si, že to nebyla jenom atletika. To bylo řádově kolem deseti milionů. Deset milionů v tehdejší měně, to byla nesmírná podpora.“*

„Měl taky (Václav Poláček) vynikající kontakty v Praze, že dokázali získat finanční podporu z centra, a tím prostě vytvořili podmínky proto, že se tady začala stavět i hala, která byla vlastně svého času jediná v republice. No a protože ta atletika měla jméno i v Jablonci, tak vycházeli vstříc i představitelé města. Takže začalo období, kdy se začali stahovat vynikající závodníci a funkcionáři, kterým se vytvořily komplexní podmínky pro život, nejen pro ten trénink. Zajistilo se jim odpovídající zaměstnání, získaly se byty. Na a pak tímhletem se postupně ta úroveň stále jako zvyšovala a nevím přesně, od kterého roku, ale to by se určitě našlo v těch ročenkách, že už pak ten LIAZ byl prvoligovej.“

Renata Staňová hodnotí sportovní podmínky jako velmi dobré. „*Jak v těch sportovních třídách, kde teda nějaký to vybavení jsme dostávali. Nemuseli jsme si vlastně nic platit, soustředění veškerý jsme měli taky hrazený. I v tom LIAZU poměrně dlouho bylo i vybavení pro ty výkonnější, nebo třeba i pro ty, co měli menší výkonnost, tak si mohli za levnější ceny než třeba v obchodech nakoupit nějaký botasky, tretry, tepláky. Vždycky každé rok, už si to nepamatuju přesně, si člověk mohl vyzvednout jedny botasky, nějaký trička a takový, ale nevim, jestli to bylo odstupňovaný podle výkonnosti, nebo jestli to měli všichni. To už je hodně daleko. Já si myslím, že tak nějak Praha, na tom byla dobře, pak možná částečně i Ostrava, ale řekla bych, že po tý Praze asi ten Jablonec byl druhej nejlepší. Byla to teda hodně zásluha pana Dajbycha i pana Poláčka. Pan Dajbych pracoval na Českým atletickým svazu, kde teda mám takovej dojem, byl dokonce jedno období i předsedou. Tydle dva tomu tady dávali ty grády. Ty závodníci měli možnost, že jim sehnali tady práci, sehnali jim tady bydlení. Ale i ty trenéři sem chodili za těma podmínkami, řekla bych.“*

Petr Habel si stejně jako většina narátorů myslí, že podmínky oproti Západu byly v Jablonci špičkové. „*No v té době u nás byly výrazně lepší podmínky. Výrazně lepší a tam, co jsme jezdili, měli dobrý, že tam všude měli tartanový stadiony. To u nás nebylo. Ale ty stadiony většinou vlastnily města a ty kluby byly takový... Dobrovolníci, ale byli víc zapálení, oni to dělali opravdu jako sportovně. Řekl bych, že tam to bylo tak, jak to je teď tady, ale tady není už z daleka takovej zájem, ani těch rodičů, ani těch dětí, jako byl kdysi tam. Ale tam co jsme jezdili my, byly většinou menší kluby, takže tu výkonnost zdaleka neměly takovou. V těch letech, co my jsme dělali atletiku, tak jsme tady měli vynikající podmínky.“*

4.6.3. ATLETICKÁ SOUSTŘEDĚNÍ, MEZINÁRODNÍ KONTAKT

V systematické přípravě téměř každého sportovce nesmí chybět soustředění. Závodníci LIAZU na podobné výcvikové tábory jezdili také včetně Jana Cikána „*Na Západ na soustředění se nejezdilo, jezdilo se například do Maďarska, do těch termálů tam, do Tater se jezdilo pravidelně, no minimálně tři soustředění. Nymburk, ten se točil hodně, Tatry. Skokani taky jezdili, to bylo taky velice luxusní soustředění, do Uherský Hradiště. Třikrát do roka. Jakoby dejme tomu bylo jarní soustředění, v létě něco bylo a na podzim, to byly takový desetidenní. Takhle, ty vrcholáci toho měli možná i víc, to už si nevzpomínám. Pak se jezdilo i na společný soustředění.“*

Jan Cikán se také podíval s oddílem do zahraničí. „*Každé rok se jezdilo na Západ. Tenkrát jet do Anglie, to bylo něco! Já přišel z vojny v osmdesátým čtvrtým a jel sem do*

Anglie přes kanál La Manch na parniku, teda na lodi jo? No prostě, sem byl z toho úplně paf. Dneska je to normálka, že jo. Čoveče, za komunistů se do exotickéjch států, aspoň co si vzpomínám, nejezdilo. Jezdilo se do Ruska, jezdilo se na Kavkaz, tam jezdil vrcholák, tam byla Renata Staňová třeba s mym tátou jako jejím trenérem. Pak takhle, pravidelně jsme jezdili do Innsbrucku, třeba na tři na čtyři dny, tam se závodilo, trošku se tam trénovalo, ale to nebylo soustředění, spíš závody. Tam se jezdí dodneška de facto třicet let. S nima byly dobrý vztahy. Každý rok se vyjíždělo na desetidenní zájezd, v průběhu toho zájezdu proběhly dejme tomu dva až tři závody docela i s kvalitním obsazením. Vždycky to bylo koncem září, to byly poznávačky a jako závodění.“

Eva Mikulová vzpomíná, že oddíl kromě soustředění pořádal i výjezdy na Západ pro nejlepší bodující v soutěžích družstev. *„Hele za komunistů to bylo dobrý, protože tam na to byly prachy. Takže ty vrcholáče si jezdily ty svoje Nymburky všechno možný. Občas Dokonce byly měsíc v Alžírú v nějakym roce sedmdesát. Vždycky nejlepších dvacet, pětadvacet závodníků jelo na Západ, což za komunistů bylo nepředstavitelný. Pak samozřejmě tři, čtyři, pět rozhodčích, pak nějaký dva tři ty papaláši, nebo spíš vedoucí zájezdu a podobně. A pak samozřejmě tam musely bejt ty vočka.“*

Václav Poláček, otec Evy Mikulové, dokázal skvěle uplatnit svou znalost jazyků v navazování mezinárodních styků, které následně rozvíjel v různé druhy spolupráce. Mezi ně patřily různé zájezdy a soustředění, účast na závodech a přátelských utkáních. Eva Mikulová si uvědomuje jeho přednost v tom, že ovládal francouzštinu, němčinu i angličtinu, takže byl schopen tlumočit na každém zahraničním zájezdu, navázat kontakty s evropskými atletickými kluby a díky jeho organizačním schopnostem mohli jablonečtí atleti závodit i v cizině na Západě (Francie, Rakousko, Západní Německo) a samozřejmě i v Polsku, Východním Německu a Rusku. *„Můžu říct, že jsem byla pyšná na to, když on v roce 2003, tak ho pozvali do Řecka a dostal tam zlatou medaili za rozvoj evropský atletiky. To byla velká sláva, bohužel tady v Jablonci, tady ani pes neštěk. Díky tomu, že tady byla tahle hala, tak sem opravdu jezdili olympijský vítězové a běhali tady a dodneška ty výkony některý, co tam jsou, tak tam jsou ještě z dob raz dva.“*

Pan Mikula se svou vrhačskou skupinou jezdil na soustředění zejména po republice. *„My jsme spíš jezdili jako vrhači na soustřední sami. Většinou do Malejch Svatoňovic. S vrhačema jsme taky jezdili do Libverdy, do Kolína a já nevím, takže pravidelně jsme si mohli dovolit dvě až tři soustředění ročně. Středisko vrcholovýho sportu jezdilo různě. Ty měli*

většinou speciální... a krom toho ty co byli dobrý, tak jezdili na státní soustředění. Těch bylo taky hodně. Já sem dělal vedoucího mládeže pro kouli, takže jsme byli v Nymburce pečený vařený. Každý rok třeba dvakrát.“

I Milan Mikula se svou skupinou jezdil do zahraničí, avšak zejména na závody. *„Na závody se jezdilo do zahraničí pravidelně, to organizoval pan Fučík a to byl teda mistr. Jezdilo se po celý Evropě, do Ruska všude no. Do Innsbrucku se jezdilo každý rok. Myslím, že se tam jezdí ještě teď. Závodit se jezdilo taky do Holandska a Anglie“* Podle něj nebyl problém vyjet za minulého režimu na Západ. *„Já myslím, že ne. Já sem teda problém měl, ale jinak problém neměli. Já sem měl problém od roku sedmdesát jedna, když sem přišel, tak si mě podali tady. Tajná policie si mě podala taky, takže mně sebrali pas a až v roce sedmdesát čtyři sem ho dostal zpátky.“*

Pavel Procházka hovoří o mezinárodních kontaktech následovně: *„Pokud jde o zájezdy na Západ, tak zase to byla politika předsedy oddílu pana Poláčka, že my jsme tady pořádali a stále pořádáme jedny mezinárodní závody v hale a jedny mezinárodní závody na stadioně v létě a ti zahraniční účastníci, kteří sem byli zváni, byli u nás ubytováni, dostávali stravu a my jsme po nich nechtěli nic zaplatit. Ale chtěli jsme to, až my tam za nima pojedeme, že oni nám recipročně vrátí ty osobodny, které strávili u nás. Takže ty zájezdy byly poměrně levné. Na naše podmínky nás to stálo jako oddíl v podstatě jen ten autobus, který byl plně naplněný. A naši zahraniční přátelé se starali na místě o nás, ať už to byla Francie, Anglie, Německo.“*

Na soustředění jezdil inženýr Procházka zejména do Malých Svatoňovic. *„Tradiční soustředění pro mladší závodníky až po ten dorost a juniory byly Malé Svatoňovice, pamatuju na soustředění v Klatovech. Prostě se jezdilo na různá místa a bylo to vždycky příjemné, protože tam byla parta, kde kromě toho, že se tam mohli kvalitně připravovat, byla i zábava.“* Na zahraniční soustředění si narátor nevzpomíná.

Oddíl s nejlepšími závodníky vyjel na zájezd na Západ. *„S těmi závodníky jeli vždycky dva tři rozhodčí, dva tři funkcionáři a bylo to vždycky docela zajímavé a napínavé, kdo vlastně byl vybrán pro ten zájezd. A já si vzpomínám, že sem měl jet na zájezd někdy koncem sedmdesátých nebo začátkem osmdesátých let, a protože sem učil na průmyslovce a moje třída jela na chmelovou brigádu, tak sem říkal, já na ten zájezd teďka nepojedu, já pojedu na chmel. Ty seš blbej prosimtě, ostatní se rvou o ten zájezd a ty jdeš rvát chmel támhle. Ale bylo to dobrý, protože pak ten další zájezd byl velice zajímavý. Byl jsem s atletama ve Francii, pak za několik let jsem se podíval do Velké Británie, cestou jsme projeli další země, a jak jsem*

řikal, bylo to organizováno na základě reciprocity s těmi kluby, které už byly u nás, ať už v zimě nebo v létě. Bylo to vždycky velice dobře připraveno, takže jsme měli pečlivě připravený itinerář, kam se podíváme, a když sem říkal potom ve škole jazykářům, kde jsme všude byli, říkali: to snad není možný. Samozřejmě bylo to na konci sezony, že se tam i závodilo, ale bylo to spíš takový to doznívání té atletické sezony.“

František Špoták na tomto místě hodnotí spolupráci se zahraničními kluby, místa kam se jezdilo na soustředění, nebo zájezdy do západní Evropy. Zmiňuje se o práci mezinárodní komise, jejíž předsedou byl dlouhá léta Arnošt Fučík. V mezinárodní komisi byli hlavně německy, anglicky, polsky mluvící členové a vzhledem k tomu, že měl pan Špoták babičku Maďarku, dostal se tam také. *„Tak hned ten první rok, co jsem přišel do Jablonce, říkal (Václav Poláček): ty budeš dělat velvyslance pro Maďarsko. Takže já sem byl okamžitě jako trenér kooptovanéj do mezinárodní komise a ještě nebyly ani faxy, byly jenom obyčejný telefony. Protože babička neznala takovou terminologii jako trojskok /harnašut gráš/ nebo hod kladivem /kalapáč vetyč/ nebo skok do výšky /magašu gráš/ nebo rozběh, meziběh, finále /ele ftam, gzy ftam, dyndn/, musel jsem se to doučit. Začal jsem prostě korespondovat s Maďarskem telefonicky a potom dopisy. Hned se mi podařilo v roce sedmdesát osm, to sem tady byl teprve od prázdnin, pozvat klub z /Gněredházy/, kde byl šéfem klubu nějaký Michal Orendy, jako první maďarskej kontakt na Mistrovství Evropy, kde Karel Kolář tehdy vyhrál čtvrtku a Bořek Dufek (jeden z prvních členů) tam dělal startéra.*

Ohledně soustředění pan Špoták vyprávěl, jak se to prakticky dělalo, aby byly náklady co nejmenší. *„To bylo zajímavý. Bylo to, já sem teda dělal velvyslance pro Maďarsko a řešilo se to reciprocitou, vzájemnou výměnou a započítávaly se takzvaný osobodny. To se dělá i dneska. Prostě přijedeš s deseti lidma, seš tam pět dní, je to padesát osobodnů. Takže ty můžeš přijet k nim autobusem s padesáti lidma na jeden den. A to mezi těma klubama ten velvyslanec vedl. A nebo to dělal taky pan Fučík, předseda tý mezinárodní komise. Bylo to většinou vždycky organizovaný tak, že oni měli prostě buď nějaký normální ubytování, byla tam strava a pak se po každých závodech dělaly třeba nějaký rauty. Že každej dostal nějaký lísteček, nebylo to nějaký živelný, že by si každej jako dělal co chtěl, ale tam si přišel k okýnku, něco ti dali. Bylo to takový primitivnější jo, nebyl to švédskej stůl nebo tak“*

Přestože se Jiří Matura soustředění a zájezdů do zahraničí neúčastnil, částečně do této problematiky viděl. *„To právě začalo, když už jsem skončil, protože já jsem se ničeho takovýho neúčastnil, že téměř každej rok byl zahraniční zájezd. Po celý Evropě byly zájezdy.*

To byla taky taková určitá motivace, protože do toho roku 1990 nebylo tak jednoduchý vůbec se dostat do zahraničí. Tenkrát byly soustředění v Lomnici nad Popelkou v Jilemnici a dalších a to bylo třeba týden nebo tak jo? A bylo to každoročně. Tahle soustřední hromadná byla úplně běžná.“

Mezinárodní kontakt měl na starosti Arnošt Fučík. *„A to právě dá se říct, že téměř dodnes zajišťoval Arnošt Fučík. Od samýho počátku, ten má všechny ty mezinárodní kontakty. Má nesmírně známejch po celý Evropě. Ten tohle organizoval, to zajišťoval a není mi známo, že by jako došlo k nějakým problémům, vždycky to bylo velmi dobře zorganizovaný. Bylo to na nějaký do jistý míry reciproční bázi, že pak přijeli oni sem, takže to bylo dá se říct na osobních kontaktech. To nebylo nikým usměrňovaný, že by to třeba zajišťoval ten ústřední výbor ČSTV. Arnošt měl kontakty opravdu po celý Evropě. Prostě byly různý závody, tam se s nima setkal, domluvili se, žejo.“*

Mezinárodní kontakt momentálně udržuje například Vladimír Maška, trenér vrhačů a kladivářů. Se svou skupinou, ale i se závodníky cizích zemí využívají zejména vrhačských prostor v Srnčím dole. *„Tam nahoře ta plocha, je ideální. Tam prostě s nikým se de facto nestřetávají a maj to pro sebe, takže tam jezdí Lotyšů, Ukrajinci, Bělorusové, jezdí tam Nazarov, co ted'ka byl na posledním Mistrovství světa bronzovej a je i jako šéf tádžickýho olympijskýho výboru. Pak tam byl jednou nějaký chlap z Kostariky, nějaký černoch, kterej tam taky překonal rekord svý země.“*

Renata Staňová využívala soustředění, která pořádal nejen oddíl, ale i Středisko vrcholového sportu anebo tehdejší reprezentace. *„No soustředění, to bylo tak porůznu. Ty jednotlivý skupiny někam vyjžděly podle toho, jaký podmínky potřebovaly. Běžci pojedou někam jinam než vrhači. My jsme jezdili hodně do Ledče nad Sázavou, pan Cikán odtamtud pochází, takže tam měl i kontakty. „No a jinak do ciziny se jezdívalo třeba na reprezentační soustředění do Maďarska nebo do Polska. Ale na Západ se jezdilo maximálně na ty mezistátní utkání.“*

Renata hovořila i o tom, jak a kým byla soustředění financována. *„Ty hradil oddíl. Oddíl, anebo repre, nebo ten vrcholáč, prostě podle toho, jak kdo. Ale tehdy jsme si neplatili nic.“*

Jak to vypadalo s vyjžděnkami a se závody na Západě v rámci mezinárodního kontaktu s LIAZEM? *„No na závody jsme jezdili do východního bloku. Drážďany, Pyrna. S Pyrnou*

a se Žitavou spolupracujeme doted'ka, protože tam jezděj zase děti na závody. Líbí se jim to. Zrovna teď prvního května jsou tradiční závody v Pyrně, možná si taky absolvoval někdy.“ Ty kontakty zůstávají pořád, ostatní, je už spíš sporadický, protože pan Fučík ještě tak nějak funguje, ale ne tak, jak to bylo. Navíc už to není tak zajímavý, jako to bejvalo dřív za socialismu. To se prostě nikam na Západ nemohlo, anebo to bylo spojený se šilénýma obtížema. Takže to, že se vyjede někam na Západ na deseti maximálně čtrnáctidenní zájezd, to prostě dřív bylo něco nadstandardního. Takže tam se ty kontakty udržovaly hodně, oni sem jeli třeba na soustředění, nebo většinou na závody, my jsme jim to zaplatili, pak zase když jsme my vyjeli tam, tak nám to platil tamější oddíl. Projelo se toho z tý západní Evropy dost. Byli v Itálii, byli ve Francii, v Belgii, v Dánsku. Stálo to hodně práce, hodně námahy, to byla tenkrát mezinárodní komise, nejen pan Fučík. Čtyři pět lidí v tý komisi a starali se o korespondenci a o ten kontakt s těma různějma oddílama. To nebyly jenom tři čtyři oddíly po Evropě, to jich bylo třeba dvacet třicet.“

Petr Habel vzpomíná na roky v kategorii dorostu, kdy zmiňuje zejména dobrou mezinárodní spolupráci. „Tady v Jablonci byl hodně dobře vymyšlený systém spolupráce se zahraničím a bylo to i tím, že tady byla postavená hala a každé rok se pořádaly mezinárodní závody jednak dospělejch, jednak dorostu a mládeže. Venku se pořádal taky nějak LIAZ a mladej LIAZ. Na tyhle závody se zvaly z různějch zemí z Německa, z Polska, z Rakouska, z Anglie, ze Západního Německa tenkrát, z Francie takový menší výpravy. Nejlepší výkonnost měli východoněmecký atleti a polský atleti. A v těch sedmdesátech, osmdesátech letech vlastně měli nejlepší tyčkaře Poláci. A měli i dobrý trenéry a zrovna sem do Jablonce jezdili atleti z Bydhoště a z Gdyně, kde vlastně v Bydhošti, tam trénoval pan Koševski. Zároveň taky sem jezdili z Gdyně atleti a v Gdyni tam Vladislav Kozakievič, budoucí olympijskej vítěz a jeho bratr Eduard. Pak tady s námi závodili Matika, Radjikowski, Kolasa, velmi známý jméno, no prostě to byli velmi dobrý tyčkaři. S těmadle tyčkařema jsme už od dorosteneckých kategorií soupeřili. Vzniknul i takovej kontakt, že jsme tam začali jezdit na soustředění. Do Bydhoště jsme jezdili prakticky každé rok. Do Gdyně se jezdilo vlastně na závody taky, oni jezdili sem na soustředění, takže oni nám vnesli úplně takový jiný metody, oni se s tím vůbec nemazali. Oni řekli: chytني to vejš a vem tvrdší tyč. A navíc díky tomu Středisku vrcholovýho sportu vzniknul kontakt s Bydhoští s panem Koševským. On si tady zajednal nějakou dvouletou nebo tříletou stáž a trénoval tady u nás. A vlastně já sem byl jeho hlavní svěřenec.“

I Petr Habel zmínil výjezdy na Západ. Popsal, jakým způsobem se vybíraly destinace zájezdů. Fungovalo to na principu reciprocity. Mezinárodní komise zvala atlety dělnických

klubů a jednou za pět let na základě nastřádaných osobodů vyjel celý autobus po jedné z připravených tras. *„Jednou za pět let vyjel celej autobus do Innsbrucku na tři dny, pokračoval na tři dny do Trenta nebo do Vignoly. Takže jednou se udělal okruh Rakousko, Itálie, jeden okruh Švýcarsko - Francie, jednou se jelo tady Západní Německo - Holandsko, jednou se jelo Sever Francie, jednou se jela Anglie, jednou Finsko, takže se vždycky jednou za pět let změnil směr a různě se kombinovaly ty jednotlivý místa, kde vlastně ty dělnický oddíly pro nás udělaly závody a věnovaly se nám dva tři dny. Byly to vynikající závody, kde se hodně poznalo. Bylo to velmi zajímavě udělaný.“*

4.6.4. PROMĚNA ODDÍLU LIAZ JABLONEC NAD NISOU PO ROCE 1989, SOUČASNÁ SITUACE A BUDOUCNOST ODDÍLU

Atletika se v jablonci po změně režimu výrazně proměnila. Bylo zrušeno Středisko vrcholového sportu, ubývalo financí, takže se s tím skupiny s atlety musely často samy vyrovnat. Jan Cikán si myslí, že velké náborů mladých atletů, které s sebou přinášejí i nutné finance oddílu formou příspěvků, se při nedostatku trenérů projevují negativně v péči o jednotlivce. *„Nemám strach o budoucnost, ale je to zase o lidech. Dokud tam bude Dana Jandová a ty další trenéři, který se o to staraj, tak to tam bude klapat. Ale když tam tydle lidi nebudou, tak to mám obavy. Je to o lidech. Ani ne už tolik o těch penězích, to se vždycky nějak přežije, ale je to o lidech.“*

Eva Mikulová vidí budoucnost optimisticky, pokud vydrží určitá soudržnost oddílu. *„Dokud tam bude takový to soukolí a dokud to drží, jakože tam ty kolečka do sebe zapadaj a každej zatím máme tu zodpovědnost, že nemůžeme vypadnout, tak to bude dobrý. Ale prostě v momentě, kdyby tam někdo někoho našťval a šel pryč, že to nemá zapotřebí, tak to je velkej problém. Rozhodně to není o penězích, ale o kamarádovství, hlavně u těch mladejch. Je potřeba aby i u těch bafuňářů si vážil jeden druhýho.“*

Velkým posunem i zviditelněním byl pro atletiku v Jablonci mítink Jablonecká tyčka s účastí světových atletů. *„Teď jak byl tady ten mítink, to bylo něco neuvěřitelnýho, do poslední chvíle nikdo nevěřil, že tady budou takový esa, jaký byly. Na Mistrovství světa, tam jméno Jablonec padlo asi dvacetkrát. Bylo vidět, že byli všichni hrozně spokojený.“*

Na otázku jak to vypadalo pak po 1989 pan Mikula odpověděl: *„No ze začátku to byl hroznej zmatek žejo, to byla úplná tragédie. Oddíly krachovaly, ubývalo atletů. Dřív měl třeba*

padesátej koulař patnáct a půl a najednou měl jedenáct. Jo? A na takový tý celkový výkonnosti se to projevilo no. “

„Dneska si oddíl v mládežnických kategoriích stojí dobře třeba díky Evě. Ta má kolem sebe padesát šedesát dětí a i Mistrovství republiky vyhrály, to jsou dobrý výsledky. Jsou tady dobří tyčkaři. V týdle době stoupá zájem rodičů někam to dítě strčit. Dřív jsme je vybírali. “

Jak by Pavel Procházka zhodnotil LIAZ po roce 89? *„To bylo právě období, kdy jsem se té atletice až tak tady nevěnoval, takže jsem se přímo toho nezúčastnil. Ale pokud vím, tak nadšení bylo veliké, představy možná idealistické a ono to zdaleka nebylo tak jednoduché. Prostě pokračovat v tom, co bylo rozeběhnuto, co mělo státní podporu. A prostě ty podmínky se změnily a nějaký čas to ještě jelo v těch kolejích, jak to bylo rozeběhnuté, ale myslím si, že se začínaly objevovat problémy právě v souvislosti s financováním. Určitě to znamenalo menší příliv závodníků z jiných oddílů, protože dřív bylo celkem normální, že závodník, který chtěl jít za něčím lepším, šel do Jablonce. Postupně tedy muži sestoupili z první ligy, dá se říct, že byl nedostatek závodníků a i ta motivace, která souvisela s těmi zahraničními zájezdy, přestala být atraktivní, prostě ty motivační prvky, které fungovaly před rokem 89, ztratily na významu a znamenaly i to, že závodníci neměli až tak velký zájem tady nějakým způsobem být. “*

Zde mě zaujala skutečnost, že pan Procházka pohlíží na věc velice podobně jako Eva Mikulová. Úspěšnou budoucnost oddílu vidí v jakémisi kamarádském a kolegiálním prostředí, kdy jeden druhému vypomáhá. *„Já si myslím, že je to daný tím, že skutečně tady jsou teďkon lidé, kteří jednak už jsou sami existenčně zajištěný, můžou se tomu věnovat ve svém volném čase, a jednak se tady vytvořila i v tom našem výboru docela slušná parta, kde každý má nějakou svoji parketu, kterou zvládá a když se stane, že třeba někomu něco nevyjde, no tak mu ten druhý pomůže a ta atmosféra je tady docela příznivá. “*

František Špoták reaguje na proměnu atletiky takto: *„Krise byla způsobená vlastně změnou režimu, od socialismu ke kapitalismu. Hodně lidí odešlo podnikat samostatně. Čili ten přísun z ČSTV nebyl takovej. Stát se rozhodoval, jak daleko bude sponzorovat. Tehdy se navíc provalilo mnoho dopingových afér, takže na ústředí se rozhodovalo, jak dál. Teď vlastně kraje i centra vypisují různý dotační tituly na celoroční činnost na investice do klubů, jednot a tak dále. Takže teďka může vlastně posledních tak osm let, bych řek, a intenzivnějc tak posledních pět let, člověk podávat různý žádosti o dotace na činnost. Řekl bych, aby mládež vlastně nekrněla, protože zase ta technologie, počítače, tablety a tak dále*

mají ten vliv, že děti přestávají sportovat nebo ten zájem je menší tak ta státní politika se natolik zlepšila, že teďka jsou i ty dotace no.

„Dokud sedí člověk, já to říkám takhle lapidárně, na základní škole v lavici nebo prostě na střední škole v lavici, a o nic se nemusí starat a má osvícený rodiče, tak to (atletiku) může dělat na jakýkoliv úrovni. Jakmile maturuje nebo se vyučí, když jde na vysokou školu, tak ten sport ještě může dělat na dobrý úrovni jo, ale jakmile se má živit sám ten člověk, tak musí skončit.

Jak fungovaly sponzorské dary během devadesátých let? „Tehdy prostě skončil ten přísun peněz. Tak pan Poláček, protože měl v té generaci hodně známých, tak se to řešilo sponzorskýma darama. On nejvíc obcházel ty svoje známý. Ale taky byla vymyšlená zajímavá věc, to bylo přímo ve stanovách, že každé, kdo sežene nějaké sponzorské dar, má z toho třicet procent. A to se nepodařilo mně nebo někomu takovému, kdo tady byli na pozvání jako trenéři, to se podařilo jenom těm místním rodákům. Poláček sice taky nebyl rodák, ale už tady byl dlouho, takže to se jemu podařilo. To taky byl docela dobrý byznys.“

Inženýr Matura hovoří o pomalém sestupu jablonecké atletiky po roce 1989. „A po roce 1990 to začalo jít pomalu zase z kopce. Že už ta podpora ze strany LIAZU nebyla, protože LIAZ měl co dělat sám se sebou a v podstatě skončil. Žádné další jiné podnik, kterej by tu atletiku podporoval, tady nebyl. Atletika šla poměrně dost prudce dolů, zejména muži a v těch posledních letech, teď už se to zase trošinku zvedá, ale před takovými pěti lety to družstvo mužů, ta jeho výkonnost byla slaboučká. A v porovnání s těmi výkony, který tady byly před padesáti lety kolem roku 1955 až 60 by současné družstvo určitě neobstálo. Protože tady pak už nebyl, dodnes není, jedinej vrhač, tady není koulař, kterej by hodil aspoň dvanáct metrů, diskař aspoň čtyřicet, není tady jedinej oštěpař padesátimetrovej. Z kladivářů nejlepší Mireček Skřivánek, jako veterán pětačtyřicetiletý.“

Budoucnost české a jablonecké atletiky vidí Jiří Matura následovně: „Ty tři hlavní zdroje materiální a finanční podpory skončily. LIAZ už nebyl schopen, i kdyby chtěl.“ Řada talentovaných juniorů musela po ukončení střední školy s atletikou skončit. „Museli se začít o sebe starat, rodiče je nemohli živit věčně. Ty podmínky tady už asi ani výhledově nebudou, tudíž ta prognóza je taková, že se to udrží na týdlitý úrovni, pokud se podaří jakž takž udržet ty, který by ten oddíl měli vést. Jako je třeba ten Dušan. No já ji vidím, že v tom lepším případě se zachová ta současná úroveň, která v podstatě, je víceméně držena mladými závodníky, dorostenci, juniory a pak ještě prostě nějaký ten rok po tom juniorským věku. Nic

jinýho se tam prostě nedá očekávat. Další věc je, že tak jako ve vašem případě, když někdo pak jde studovat do Prahy a má větší výkonnost, no tak asi ani v tom oddíle nezůstane.“

Renata Staňová na tomto místě hodnotí proměnu jablonecké atletiky po změně politického režimu: *„Já to vyloženě nevnímám jako nějakéj extra přelom, protože nevim, kdy přesně to začalo, jestli osmdesát osm, nebo devadesát jedna. Samozřejmě změny tam byly. Centrální financování přestalo, museli se shánět sponzoři a tak podobně. Takže tam se to hodně měnilo, ale nevnímám to jako nějakéj předěl ze dne na den nebo z roku na rok. Hlavně ty finance. Je to znát, nejenom na výkonnosti, ale i schopnosti udržet dobrý závodníky. Pokud tady vychováme dobrýho závodníka, tak samozřejmě jeho to něco stojí a potřebuje to mít čím zaplatit. A my už zas nemáme takový finanční možnosti, abychom mu poskytli řekněme třeba měsíčně nějaký peníze, nebo mu hradili soustředění a tak dále. Takže většinou choděj prostě za tím lepším do Prahy. Mládež máme dobrou, hlavně díky Daně Jandové. Samozřejmě nechci ostatní trenéry nějak zašlapávat, jako třeba Martin Michalský taky vychovává i ty středního věku, a když prostě nebude Eva Mikulová a Lenka Gotová a Milan Dočekal a tydle, no tak samozřejmě nebude z čeho vybrat ty dobrý mládežníky. Bylo by dobrý, kdyby jich bylo víc (trenérů). Chybí nám. Vrhačskýho máme jednoho, na dlouhý tratě tak nějak jeden a půl víceméně, Zdeněk Truksa se chystá, že bude končit, což se nedivím, ty zdravotní problémy má dlouholetý a prostě furt se snaží, furt mu to ještě něco dává. Tak zbyde akorát Martin Fořt a ten taky nezvládne všechno. S trenérama to je asi všude trošku problém.“*

Budoucnost atletického oddílu vidí Renata Staňová pozitivně. *„No, řekla bych, že je to trochu lepší než to bejvalo, což je dobře. Celkově jsou trochu lepší i ty výkony, těch dětí je tam hodně. Trenérů sice jich máme málo, ale aspoň něco trošku přibylo, no a je pravda, že v těch rozhodčích, tam je situace poměrně kritická. Věkovej průměr možná není ani pod šedesát z těch vyloženě aktivních. Ale řekla bych, že se to trošku pozvedlo, že i ta mládež má úspěchy v rámci jednotlivců i družstev. Je to takový celistvější. Dřív jsme taky měli ty úspěchy, ale byl třeba jeden nebo dva lidi a pak byla taková díra. Teď bych řekla, že se to trošku víc srovnalo, takže doufám, že to tak bude. No a budoucnost? Na tý mládeži. Dospělí jako Extraligu a podobně, to by musel být fakt velkéj sponzor, protože z našich závodníků, který máme, tak Extraligu ani v ženách ani v mužích neobsáhnu. Ty ženy na tom budou asi trošku líp. Ale prostě extraligovým družstvům, nebo členům extraligovýho družstva se taky musí něco zaplatit za ty výkony a to je to v dnešní době hodně finančně náročný.“*

Petr Habel se vyjádřil k proměně atletiky z hlediska mezinárodních styků. „*My jsme fungovali dál, ale už to nebylo tak rozmanité, jako to bylo předtím. Hlavně už nebyl takovej zájem. Najednou jsme museli hledat lidi, aby vůbec někam jeli, protože ty lidi najednou už měli větší možnosti a vlastně nějak je nemotivovalo se trápit a trénovat, aby mohli vycestovat. Najednou už mohli vycestovat sami a všichni měli možnosti jiný, takže proč by se dřeli na atletiku? Řekl bych, a to je můj pocit, že jakoby ty děti najednou mohly jezdit támhle na snowboardu, nebo na skatetboardu, nebo dělat adrenalinový sporty, kde se nemusej nadřít a taky zažijou nějaký zážitek. Konkurence těch sportů je mnohem větší a ty sporty jsou pohodlnější. Atletika je dřina žejo.*“

4.7. JABLONECKÉ ATLETIKA VLASTNÍM POHLEDEM

Jablonecká atletika zasáhla i mě. Vzpomínám si, že na základní školu, kterou jsem navštěvoval, přišel atletický trenér jménem Kvasov. Kdo chtěl, mohl se o volné hodiny dostavit do školní tělocvičny, kde si trenér dobrovolníky prohlédl, nechal je běhat od čáry k čáře a nakonec nám oznámil, že kdo chce, může dorazit na atletický trénink. Tréninky probíhaly vždy dvě hodiny v úterý a čtvrtek. Zde jsem poprvé ochutnal atletiku jako takovou. Do roku 2000 jsem samozřejmě sportoval i jinak. S tátou chodil běhat, jezdil na kole atd., to ale nemělo s opravdovým tréninkem co dělat. U pana Kvasova jsem na atletickém stadionu Střelnice trénoval asi rok, poté jsem trénování zanechal. Přešel jsem na několik týdnů k jinému trenérovi, ale tréninky už mi tolik nevyhovovaly, navíc jsem v tu dobu hodně vyrostl a začaly mě bolet paty. Na atletický ovál jsem se vrátil o tři roky později roku 2003. Kontaktoval jsem svého bývalého trenéra, který mě odkázal na svého syna Miroslava Ruckého. Zde začala moje táhlá atletická kariéra, která v určité formě přetrvává dodnes.

Tréninky jsme měli třikrát do týdne po třech hodinách. Využívali jsme prostory atletické haly, nebo venkovního stadionu, občas jsme trénovali na stadionu 5. ZŠ nebo v Srncím dole. Důležitá byla i regenerace. Z toho důvodu jsme téměř každých čtrnáct dní chodili do jabloneckého bazénu, zejména jsme využívali parní komoru a ledový bazének.¹⁰⁹ Několikrát jsme také byli v Srncím dole, kde jsme absolvovali zejména běžecké tréninky na kilometrovém okruhu, nebo trénovali techniku odhodu oštěpu či disku. Komplikace nastávaly

¹⁰⁹ Změny teplot a zejména studená voda totiž napomáhá se zpracováním kyseliny mléčné, která se usazuje ve svalech.

zejména během zimní přípravy. V hale bylo velké množství lidí a trenéři se občas přetahovali o dráhy. Velký problém byl také s posilovnou, kam se prostě všichni (přestože skupiny trénovaly v různých dnech) na daný trénink nevešli.

První absolvované soustředění proběhlo v Sýrii. Trenér tam měl jisté kontakty, které jsme využili. Zajistili nám víza, pobyt, přejezd mezi letištěm v Damašku a finální destinací v Latakii. Výměnou mělo několik závodníků přijet do Jablonce na vlastní soustředění, které bychom zajišťovali my. Bohužel syrská skupina nakonec nedostala víza a soustředění se neuskutečnilo. Z tohoto soustředění jsme si nakonec platili pouze letenky, zbytek byl zajištěn atletickým klubem v Sýrii.

Následující rok jsem splnil limity do SCM¹¹⁰, které zajišťovalo a financovalo zejména atletická soustředění. Začali jsme i s dalšími závodníky z jiných atletických skupin pravidelně jezdit do italského přímořského letoviska San Benedetto del Tronto. Nebýt SCM, musíme si soustředění a vše s ním spojené organizovat sami. Často jsme také využívali rozsáhlého sportovního komplexu v Nymburku, kam jsme jezdili zejména na podzim nebo zimě. Sportovní centrum mládeže také uskutečnilo několik podzimních soustředění pro užití reprezentaci, které probíhalo nejčastěji v Žinkovech.

Vztahy mezi atlety jednotlivých skupin byly vždy přátelské. Nejvíce to vřelo mezi trenéry při dohadování o dráhu, a následně na valných hromadách, kde se řešilo zejména financování oddílu a čerpání přidělených nebo získaných finančních prostředků. Samozřejmě během ligových bojů, kdy šlo o úspěch celému oddílu spolu trenéři vycházeli skvěle, pomáhali si, společně se snažili maximálně připravit a motivovat závodníky. Velkou událostí byla stavba vlastního atletického stadionu v roce 2004 a 2005. Atleti už se nemuseli dělit o stadion s fotbalisty, ale mohli si trénovat kdykoli chtěli. Dalším mezníkem byla rekonstrukce haly v roce 2007. Hala byla rozšířena, původní tunel byl zrušen a celkově nové atletické sídlo nabylo na vzdušnosti. Možná, že původní hala byla mnohem lépe koncepčně řešena. Přestože byla menší, obsahovala dva sektory na vrh koulí, dva sektory na skok do dálky, odhodovou síť pro trénink oštěpu a disku. Před rekonstrukcí fungovaly dvě posilovny, po rekonstrukci pouze jedna.

Na jednu stranu mi oddíl zajišťoval kvalitní tréninkové zázemí (možnost zimních příprav v hale), využívání atletického náčiní, na druhou stranu jsem si musel sám hradit

¹¹⁰ Sportovní centrum mládeže – jde o celorepublikovou sportovní instituci

regeneraci a další důležité aspekty nejen tréninku, které dříve v oddílu bez problému fungovaly. Velkou oporou i v tomto směru byl můj trenér Miroslav Rucký, který vždy když bylo potřeba, se mnou řešil zdravotní problémy, regeneraci formou uvolňujících nebo sportovních masáží, zajišťování vhodných doplňků stravy a jiných suplementů. Často jsem také záviděl kamarádům z jiných republikových oddílů, kteří dostávali finanční odměny a prémie za umístění na republikovém šampionátu, za překonání oddílových, okresních, krajských nebo českých rekordů, nebo za účast na mezinárodních závodech. Nic takového mi oddíl bohužel neposkytoval. Několik let jsem dostával symbolický příspěvek na přípravu (šlo o pět set Korun měsíčně), oddíl finančně hodnotil i body získané v soutěži družstev.

5. ZÁVĚR

Ve své diplomové práci jsem se pokusil podat komplexní náhled na historii jablonecké atletiky, která měla být prokreslena a obohacena perspektivou pamětníků. Velkým přínosem pro mou práci byl celý soubor atletických ročenek, který tvořil hlavní archivní pramen této práce, a dále fakt, že větší část pamětníků jsem znal osobně. Jablonecká atletika příští rok oslaví sedmdesát let své existence, během kterých se z počátečního zájmu atletických nadšenců vyvinula v giganta, který patřil z hlediska výkonnosti k nejlepší atletickým oddílům u nás. V letech své největší slávy, tedy zejména během sedmdesátých a osmdesátých let, tvořilo atletickou základnu přes tisíc členů. Členové oddílu dosahovali mezinárodních úspěchů na vrcholných evropských i světových akcích (Karel Kolář, Milada Karbanová, Jiří Čeřovský). Po roce 1989 však jablonecká atletika začala stagnovat a ztrácet výkonnost. Problém se ale týkal i jiných sportovních klubů a oddílů. Oslabení dosavadních pozic bylo způsobeno úbytkem financí a odchodem trenérů, funkcionářů a atletů do soukromé sféry podnikání.

Abych dosáhl zvolených cílů, oslovil jsem celkem deset narátorů z řad bývalých atletů, trenérů a funkcionářů. O výpovědi dvou z nich jsem bohužel přišel během kopírování z nahrávacího zařízení. Všechny výpovědi jednotlivých pamětníků byly neobyčejně zajímavé. Díky tomu, že se každý z informátorů různou mírou orientoval ve zvolených tématech, vznikla postupně historická mozaika, která komplexně zachycuje atletický oddíl. Zároveň se ze široké škály výpovědí zaměřujících se na různé aspekty jablonecké atletiky vynořily informace, které obsahovaly charakteristické a jednotící prvky.

Na základě analýzy provedené na rozhovorech s pamětníky jsem došel k následujícím závěrům:

Dotazovaní pamětníci se nejčastěji s atletikou setkali ve škole. Ve třech případech se začali atletice věnovat na střední škole, ve třech případech tvořila atletika součást života již od narození, protože se narodili do atletické rodiny, a dva narátoři začali atletiku praktikovat na 5. ZŠ ve sportovní třídě.

Informátoři popsalí podmínky jablonecké atletiky velice obšírně, a jsou zde patrné některé jednotící prvky. Jedním z nejdůležitějších, který zdůraznili všichni dotazovaní narátoři, byla finanční situace oddílu. Ten čerpal finance jednak od podniku LIAZ¹¹¹, o tom se důkladněji zmiňují tři dotazovaní jedinci, jednak díky státním dotacím prostřednictvím ČSTV a tělovýchovné jednoty, což zdůrazňují čtyři narátoři, a také měl oddíl svou vlastní výtěžnou činnost formou přidružené výroby - o tomto tématu hovoří dva pamětníci. V neposlední řadě měla TJ LIAZ Jablonec skvělé zázemí, kterého bylo dosaženo nejen díky rozsáhlému financování oddílu. Skvělé zázemí a podmínky zdůrazňují všichni narátoři. Velkou výhodou oproti jiným oddílům bylo vybudování atletické haly, která umožňovala trénink i v zimním období. O hale se zmiňují rovněž všichni informátoři. Dále se většina pamětníků shodla na kvalitních podmínkách zejména díky vzniku rehabilitace s maséry a vedoucím doktorem a díky unikátnímu přírodním tréninkovému areálu v Srncím dole.

Na otázku o soustředěních, mezinárodních kontaktech a výjezdech do zahraničí odpovídali pamětníci následovně: Shodli se, že na soustředění do západní Evropy se nejezdilo téměř vůbec. Soustředění se nejvíce konala po celé Československé socialistické republice, zejména se jezdilo do Nymburku, Kolína, Uherského Hradiště, Ledče nad Sázavou nebo do Tater. Skupina tyčkařů, jejímž členem byl jeden z dotazovaných, jezdila na soustředění do Polska, zejména do Bydhošti. Jednalo se ale o výjimku. Tam údajně nejezdil nikdo jiný. Podle Jana Cikána a Františka Špotáka se občas jezdilo do Maďarska, Eva Mikulová zdůrazňuje soustředění v Alžírě.

Sedm narátorů velice rádo vzpomíná na zahraniční zájezdy zejména do západní Evropy, které byly často spojené se závoděním nejlepších atletů oddílu, takže měly zároveň sloužit jako motivace k podávání lepších výkonů v průběhu sezóny.

Další výzkumnou oblastí byla proměna jablonecké atletiky po změně režimu, současná situace a budoucnost oddílu. Všichni narátoři konstatovali, že z důvodu úbytku financí a

¹¹¹ Podnik LIAZ podporoval sportovce i jinak. Jednalo se hlavně o poskytnutí zaměstnání příchozím trenérům a závodníkům a zajištění bydlení. Dále šlo například o refundaci mzdy.

odchodu trenérů a funkcionářů začala výkonnost oddílu logicky klesat. Podnik LIAZ ani stát a ČSTV nemohly atletický oddíl po roce 1989 finančně podporovat. Bylo tedy nutné shánět peníze od sponzorů. Nedostatek financí měl vliv i na tréninkové podmínky. Postupně zanikla rehabilitace včetně bazénu, maséři a fyzioterapeuti odešli a začal se rozprodávat majetek tělovýchovné jednoty, aby šel alespoň částečně udržet provoz atletiky.

Současný stav je stabilizovaný a podmínky pro atletiku se zlepšují, avšak atletická hala stadion a část Srnčího dolu však přešla do vlastnictví patří města a oddíl musí za pronájem sportovišť platit. Stabilizace nastala zejména díky dohodě z roku 2009, kdy byla část Srnčího dolu přenechána městu a oddíl nemusí po dobu patnácti let platit nájemné. Navíc lze využívat dotací Evropské unie pro rozvoj mládeže.

Zajímavé výsledky přinesla otázka budoucnosti atletiky v Jablonci nad Nisou. Čtyři narátoři se shodli na tom, že budoucnost stojí zejména na práci a soudržnosti trenérů a funkcionářů. Důležité jsou také kamarádské vztahy mezi nimi. Tři narátoři nahlíží nejen na jabloneckou atletiku, ale i na sportování všeobecně skepticky. Bude záležet, jak se k situaci společnost postaví, ale vždy se najdou jedinci, které bude atletika bavit. Zároveň ale bude těžké atletiku prosadit v konkurenci ostatních sportů. Dva narátoři vidí budoucnost atletiky optimisticky, a to zejména v mládežnických kategoriích. Zájem o atletiku totiž roste a základna elévů a žáků je na své poměry široká.

Na tomto místě bych velice rád zdůraznil ještě jednu věc. Z rozhovorů vyplynul jeden obzvláště důležitý aspekt, bez kterého by jablonecká atletika nedosáhla úspěchů, kterých dosáhla, bez kterého by nebyla tam, kde je nyní. Jde o osobu pana Václava Poláčka. Ve všech rozhovorech se narátoři o panu Poláčkovi nejen zmiňují, ale pasují ho do role otce jablonecké atletiky. Dokázal totiž vzbudit o atletiku neuvěřitelný zájem. Dokázal nadchnout spousty lidí, kteří mu následně pomáhali s postupnou organizovanou výstavbou všech struktur atletického oddílu. Byl to on, kdo inicioval výstavbu haly a Srnčího dolu. Společně s dalšími (Milošem Dajbychem, Arnoštem Fučíkem, Jiřím Cikánem) svou pečlivou systematickou prací dosáhli nevídaných úspěchů. V roce 2003 byl Václav Poláček právem oceněn za rozvoj evropské atletiky.

Atletika je nádherný sport, a když mu propadnete, není úniku. Současná situace nejen jablonecké atletiky je obtížná. Naše společnost totiž prošla zásadní proměnou. Lidé a především děti sportují všeobecně méně a rozšiřuje se problém obezity, na který navazuje nespočet civilizačních chorob. Naše společnost je zmítána stále novými trendy, při kterých je

obtížné vzpomenout si na všechno, co královna sportu nabízí, a nadchnout se pro tak krásný a spravedlivý sport jakým je atletika. V tomto se ale shodují s názorem jednoho z narátorů, že atletika nezahyne, protože se vždy najde pár nadšených jedinců, kteří budou atletiku milovat tělem i duší.

Bližší pohled do historie jablonecké atletiky přinesl řadu zajímavých informací a poučení.

Je zřejmé, že to byly hlavně dobré podmínky pro její rozvoj, které přinesly období označované jako „Zlatý věk jablonecké atletiky“.

Dobré podmínky byly vytvořeny především díky nadšení a obrovskému nasazení výjimečných osobností, díky skvělým organizačním schopnostem tehdejšího realizačního týmu, který dokázal propojit všechny dostupné možnosti a podmínky zajistit.

Aby se zde soustředili dobří závodníci a trenéři, museli získat „existenční jistotu“: zaměstnání, bydlení. Musely je přilákat i možnosti sportování ve špičkově zařízeném areálu, v hale atd. Kromě toho byla silnou motivací i možnost cestovat s oddílem do ciziny. Zajímavá byla i myšlenka pyramidy (Poláčkova teorie), to je zajištění široké základny budoucích atletů již na základních školách, což předpokládalo sehnat dobré učitele tělesné výchovy. Z široké základny by vedla cesta až na samotnou špičku, na vrchol.

Na to ovšem byly potřeba finance. To zajišťovaly dotace ČSTV, „patronátní“ LIAZ Jablonec, přidružené sportovní podniky, fungující systém recipročních zájezdů do ciziny a v neposlední řadě i dobrá spolupráce s vedením města, které vzhledem ke vzrůstající popularitě Jablonce jako města sportu poskytovalo dotace. Takhle fungovala cílevědomá práce všech složek v období Zlatého věku jablonecké atletiky.

Právě k 70. výročí založené atletického oddílu by bylo na místě přání, aby se podařilo důstojně navázat na bývalou slávu.

6. PRAMENY A LITERATURA

- DISMAN, Miroslav - Jak se vyrábí sociologická znalost: Příručka pro uživatele, Karolinum, Praha 2002
 - HALBWACHS, Maurice – Kolektivní paměť, Sociologické nakladatelství, Praha 2000
 - HENDL, Jan - Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace, Portál, Praha 2005
 - JIRKA, J – Malá encyklopedie atletiky, Olympia, Praha 1990
 - JIRKA, J – Sto let královny, Česká atletika, Olomouc 1997
 - JIRKA, J – Kdo byl kdo v české atletice, Olympia, Praha 2004
 - ŠIMON, J a Jirka, J – Atletika, Karolinum, Praha 1997
 - THOMPSON, Paul – Voice of the Past: Oral History, OUP Oxford 2000
 - VALTER, L a Nosek, M – Vybrané kapitoly z atletiky, UJEP, Ústí nad Labem 2007
 - VANĚK, Miroslav, MÜCKE, Pavel – Třetí strana trojúhelníku. Teorie a praxe orální historie, FHS –UK, ÚSD AV ČR, Praha 2014
 - YOW, Valerie Releigh – Recording Oral History: A guide for the Humanities and Social Sciences, AltaMira Press 2005
-
- Ročenky atletického oddílu LIAZ Jablonec nad Nisou 1949-2015
 - Ročenky atletické výkonnosti Severočeského kraje
 - Kroniky TJ LIAZ Jablonec nad Nisou
 - 25 let Jablonecké lehké atletiky, 50 let jablonecké atletiky, 60 let jablonecké atletiky

Periodika:

- Československý sport, roky 1978-1984
- Noviny Jablonecka, roky 1968 - 1988
- Průboj, roky 1973-1979

Internetové zdroje:

- www.atletika.cz
- <http://www.atletika.cz/aktuality/zemrel-vaclav-polacek/>
- http://jablonecky.denik.cz/ostatni_region/arnost-fucik----let-ziti---let-funkcionareni.html
- <http://www.atletika.cz/aktuality/zemrel-jan-jirka>
- www.atletikajbc.cz
- <http://www.acjablonec.cz/>

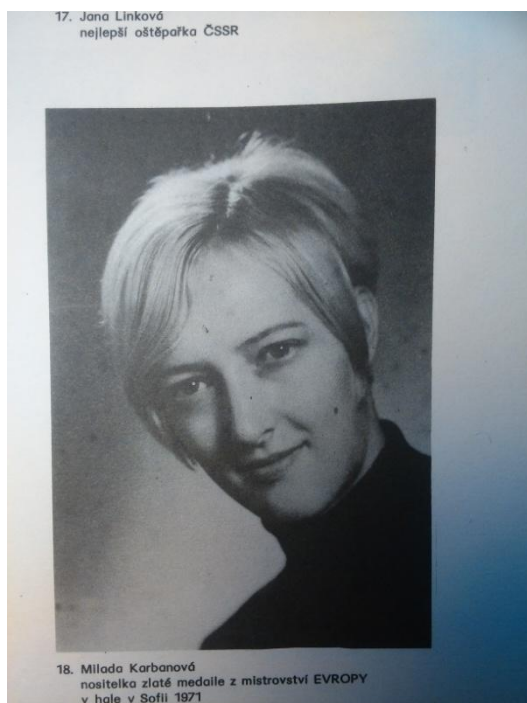
7. PŘÍLOHY

Václav Poláček

Zdroj: <http://www.atletikajbc.cz/cz/aktualne/smutna-zprava-zemrel-vaclav-polacek/>

Milada Karbanová

Zdroj: 25 let Jablonecké lehké atletiky, Ročenka 1972 lehkých atletů TJ LIAZ Jablonec

n.N

Karel Kolář

Zdroj: Ročenka 1979 atletů TJ LIAZ Jablonec n. N, str. 4

Zdeněk Adamec

Zdroj: Průboj, Prvenství pro Adamce, 8.12.1984, str. 6

Vladimír Maška

Zdroj: <http://www.gettyimages.com/detail/news-photo/czech-republics-vladimir-masko-competes-in-the-mens-hammer-news-photo/51193886>